

... «ATLANTIC GAMES» 1996...

Όνομασία φθόγγων		Αναλογίες	Hz
Αρχαία Έλλην.	Εὐρωπ.		
ΥΠΑΤΗ	Ντὸ	$100 \times \Phi^2 \times 1$	262(261,8)
ΠΑΡΥΠΑΤΗ	Ρε	$100 \times \Phi^2 \times 9/8$	
ΛΙΧΑΝΟΣ	Μι	$100 \times \Phi^2 \times 10/8$	
ΜΕΣΗ	Φά	$100 \times \Phi^2 \times 4/3$	
ΠΑΡΑΜΕΣΗ	Σὸλ	$100 \times \Phi^2 \times 3/2$	
ΠΑΡΑΝΗΤΗ	Λά	$100 \times \Phi^2 \times 5/3$	
ΝΗΤΗ	Σι	$100 \times \Phi^2 \times 15/8$	523(523,6)
ΥΠΑΤΗ	Ντὸ	$100 \times \Phi^2 \times 2$	

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Φ = Χρυσοῦς ἀριθμὸς = $\Phi = (\sqrt{5+1})/2 = 1,61803...$

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΟΚΤΑΒΑ

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα

105 58 Αθήνα.

Τηλ.: 3223957 ή 9841655.

Τα Γραφεία του Περιοδικού
λειτουργούν προδίντες ώρες
9.30-13.30 καθημερινά.

Ίδιοκτητης — Έκδότης
— Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Αχιλλέως Μουσών 51
Παλιό Φάληρο.

Φετοστοιχειοθεσία: Ατελιέ:
«Ν.ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ & ΣΙΑ ΕΠΕ»
Μάγερ Η., Αθήνα, τηλ. 5221792.
Εκτύπωση-Βιβλιοδεσία:
«ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ & ΣΙΑ ΕΠΕ»
Καλλιόμου 10
Μπουρνάκι, τηλ. 5726819.

— Τιμή αντιτύπου: 400 δρχ.
— Έτησια συνδρομή: 4.000 δρχ.
— Οργανισμών κ.λπ.: 6.000 δρχ.
— Φοιτητών: 2.500 δρχ.
— Εξωτερικοί: 50 δολλ. ΗΠΑ.

Οι συνδρομές παρακαταβάλλονται
τόν μήνα Ιανουάριο κάθε χρόνου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά εμπόσματα στη
διεύθυνση:

ΔΗΜ.Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ, Μουσών 51
175 62, Π. Φάληρο, Αθήνα.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 6036:

Atlantic Games 1996...

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 6038:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ
Β. ΚΑΤΣΙΑΔΡΑΜΗΣ, Ε. ΚΑΤΩΝΗ, Α. ΠΑΠΑΤΖΙΜΑΣ,
Γ. ΣΤΑΥΡΑΓΓΕΛΟΣ, Η. ΓΑΖΗΣ, ΕΛ. ΜΑΡΜΑΤΣΟΥ-
ΡΗΣ.

ΣΕΛΙΣ 6047:

‘Ο έκβαρβαρισμός του ‘Ολυμπιακού Πνεύματος
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΣΕΛΙΣ 6054:

Προσδοκίες από τη χρήση νέων φαρμάκων
ΜΙΧΑΗΛ Ο. ΔΕΦΝΕΡ

ΣΕΛΙΣ 6074:

Λίθοι τε και πλίνθοι και ξύλα... (II)
ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΑΓΚΑΡΙΔΗΣ

ΣΕΛΙΣ 6075:

Τὰ μυστικά της Μουσικής ‘Οκτάβας
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ Π. ΔΑΚΟΓΛΟΥ

ΣΕΛΙΣ 6079:

Περί ειρήνης
Σ.Γ.Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΣ

ΣΕΛΙΣ 6084:

‘Ελληνες και ‘Ελληνικός Πολιτισμός
ΟΡΕΣΤΗΣ ΗΛΙΑΝΟΣ

ΣΕΛΙΣ 6084:

Παραλειπόμενα από την Εύρωπαϊκή «Ίστορία»
ΔΗΜ. ΜΠΟΓΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 6091:

‘Ανοικτή επιστολή προς τον Πρωθυπουργό
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 6092:

‘Ο Πρακτικός Λόγος ως κανονίζουσα αρχή
Α.Ν. ΖΟΥΜΠΟΣ

ΣΕΛΙΣ 6096:

‘Ο δυαδισμός εμπόδιο στη γνώσι
ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΠΑΠΠΑΣ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗ ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΠΟΙΗΣΗ:

“Αννα Κελεσίδου.

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ:

ΜΕΤΕΩΡΙΣΜΟΙ: σελ. 6045 • ΑΚΡΟΒΟΛΙΣΜΟΙ: σελ.
6053 • ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ: σελ. 6071 • ΔΙΗΓΗ-
ΜΑ: σελ. 6093 • Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: σελ. 6096.

... «Atlantic Games» 1996...

«Ἦν γὰρ δὴ ποτε, ὦ Σόλων, ὑπὲρ τὴν μεγίστην φθορὰν ὕδασιν ἡ νῦν Ἀθηναίων οὔσα πόλις ἀρίστη πρὸς τε πόλεμον καὶ κατὰ πάντα εὐνομωτάτη διαφερόντως· ἢ κάλλιστα ἔργα καὶ πολιτεῖαι γενέσθαι λέγονται κάλλιστα πασῶν ὁπόσων νῦν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἡμεῖς ἀκοὴν παρεδεξάμεθα [...]. Πολλὰ μὲν οὖν ὑμῶν καὶ μεγάλα ἔργα τῆς πόλεως [= τῆς Ἀθήνας] θαυμάζεται, πάντων γέ μιν ἓν ὑπερέχει ἔργῳ καὶ ἀρετῇ· λέγει γὰρ τὰ γεγραμμένα [= τὰ ἀρχεῖα τῶν ἱερέων τῆς αἰγυπτιακῆς πόλεως Σάιδος] ὅσων ἢ πόλις ὑμῶν [= ἡ Ἀθήνα] ἔπαυσέ ποτε δύναμιν ὕβρει πορευομένην ἅμα ἐπὶ πᾶσαν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν, ἔξωθεν ὀρμηθεῖσαν ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πελάγους». (Πλάτων, «Τίμαιος» 23 c-e).

Ἡ Ἀθήνα συνέτριψε στὰ πανάρχαια χρόνια («ὑπὲρ τὴν μεγίστην φθορὰν ὕδασιν» = πρὸ τοῦ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμοῦ) «δύναμιν ὕβρει πορευομένην ἅμα ἐπὶ πᾶσαν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν, ἔξωθεν ὀρμηθεῖσαν ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πελάγους». Ἦταν τότε ἡ Ἀθήνα «ἀρίστη πρὸς τε πόλεμον καὶ κατὰ πάντα εὐνομωτάτη διαφερόντως» σὲ σύγκριση μ' ὅλες τὶς κάλλιστες πολιτεῖες «ὁπόσων νῦν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἡμεῖς ἀκοὴν παρεδεξάμεθα», λέγουν οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου στηριζόμενοι στὰ ἀρχεῖα τους, πὺ ἀνάγουν σὲ ἐποχὴ προγενέστερη κατὰ 9.600 χρόνια.

Σήμερα ἡ Ἀθήνα εἶναι χειρίστη πρὸς πόλεμον (ἔστω πρὸς διεκδίκησιν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων) καὶ κατὰ πάντα «ἀνομωτάτη διαφερόντως», ὅπως γνωρίζουν ἀκόμη καὶ οἱ πέτρες τῆς κολασμένης αὐτῆς πόλεως. Καὶ βέβαια ἠττήθη, κατὰ φυσικὴν ἀναγκαιότητα, ἀπὸ τὴν πορευόμενη πάλι μὲ ἀλαζονεία («ὕβρει») δύναμη τῆς «Ἀτλάντας», τοῦ οἰκονομισμοῦ, τοῦ ἐξουσιασμοῦ καὶ τῆς σκοτεινῆς συνωμοσίας ἐναντίον παντὸς Ἑλληνικοῦ (θεσμοῦ, ιδέας, τρόπου ἀντιλήψεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου γενικῶς).

Τὸ γεγονὸς εἶναι ἐξόχως εὐγλωττο, μὲ ἄπειρες πτυχές, ἰδεολογικές, πολιτικές, ἱστορικές. Ὁ «Δαυλὸς» δὲν ἐκπλήσσεται, δὲν ἀπορεῖ, δὲν ὀργίζεται, δὲν μεμψιμοιρεῖ. Αὐτὰ τ' ἄφησε

στην ιστορικῶς νεκρὴ «ἡγεσία», πνευματικὴ, πολιτικὴ, κοινωνικὴ, τῆς σημερινῆς «Ἑλλάδος» καὶ στὴν θλιβερὴ πομπὴ τῶν ἐκπροσώπων τῆς στοῦ Τόκυο. Ὅλοι αὐτοὶ δὲν ὑποψιάζονται κἀν σὲ ποιοὶ «Κόσμος» ζοῦμε καὶ μὲ ποιούς ἔχουμε νὰ κάνομε — ἐξ οὗ καὶ ἡ ἔμπλεως ἀγίας ἀφελείας... ἐκπληξή τους μετὰ τὴν «χυλόπιττα» τῆς ψηφοφορίας.

Ἐμεῖς γνωρίζουμε, ὅτι «ιδιώτου (= βλακὸς) στάσις καὶ χαρακτήρ: οὐδέποτε ἐξ ἑαυτοῦ προσδοκᾷ ὠφέλειαν ἢ βλάβην, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἔξω· φιλοσόφου στάσις καὶ χαρακτήρ: πᾶσαν ὠφέλειαν καὶ βλάβην ἐξ ἑαυτοῦ προσδοκᾷ». Πιὸ ἀπλᾶ: γνωρίζουμε, τί «εἴμαστε» καὶ τί δὲν εἴμαστε: ὅτι δηλ. ἡ σημερινὴ «Ἀτλάντα» καὶ ἡ σημερινὴ «Ἀθήνα» εἶναι ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα: οἰκονομιστικὲς, ἐξουσιαστικὲς, ἀνομώτατες καὶ μισελληνικὲς. Ναί, καὶ ἡ σημερινὴ «Ἀθήνα» εἶναι ἐξ ἴσου μισελληνικὴ μὲ τὴν «Ἀτλάντα» καὶ τοὺς κοινούς πατέρωνες ποὺ κρύβονται πίσω ἀπ' αὐτὲς καὶ ὀλόκληρο τὸν Ἑλληνικὸ καὶ τὸν Ἀμερικανικὸ Λαό.

Ἡ μοναδικὴ διαφορὰ μεταξὺ τους, αὕτῃ ἀκριβῶς ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας «ἔδωσαν» τὴ νίκη στὴν δεύτερη, εἶναι τὰ ὀνόματά τους. Τὸ «ἀτλαντικὸ» ὄνομα ταυτίζεται ἱστορικὰ μὲ τὴν «ὕβριν». Τὸ ὄνομα «Ἀθήνα» ταυτίζεται (ἱστορικὰ — καὶ μόνον ἱστορικὰ) μὲ τὴν ἀριστεία καὶ τοὺς τρόπους ζωῆς καὶ ἀντιλήψεως τοῦ κόσμου ποὺ ἐξεπήγασαν ἀπ' αὐτήν: Ταυτίζεται μ' ἄλλα λόγια (πάντοτε ἱστορικὰ) μὲ τὸ «Ἑλληνικὸ» — καὶ συνεπῶς μὲ τὸ ἑλληνικὸ Ὀλυμπιακὸ Ἰδεῶδες. Κι αὐτὸ στὴ γνήσια μορφὴ του εἶναι ἀσυγχώρητο καὶ ἄκρως ἐπικίνδυνο γιὰ τοὺς «ὕβρει πορευομένους» πατέρωνες τῶν ἀπανταχοῦ «Ἀτλάντων».

Πέταξαν λοιπὸν στὰ σκουπίδια μιὰ «Ἀθήνα» χειρίστην πρὸς πόλεμον, οἰκονομιστικὴν, ἐξουσιαστικὴν καὶ μισελληνικὴν. Καὶ τὸ ἔπραξαν μὲ τὴν μέγιστη δυνατὴ ἄνεση καὶ εὐχέρεια: Γιατὶ ἀπλούστατα εἶναι πιά μιὰ «Ἀθήνα» δικιά τους.

Δ.Ι.Λ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

« Ἀραβικοὶ » ἀριθμοὶ καὶ γράμματα τοῦ Ἀλφαβήτου

Κύριε διευθυντά,

Στὰ κατὰ καιροὺς ἄρθρα καὶ τὶς ἐπιστολές, οἱ ὁποῖες ἔχουν δημοσιευθῇ στὸν «Δαυλὸ» σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς καταγωγῆς τῶν συμβόλων τῶν καλουμένων « Ἀραβικῶν » ἀριθμῶν, ἐπιτρέψατέ μου νὰ προσθέσω μιὰ μικρὴ παρατήρηση, στὴν προσπάθεια ἢ ὁποία γίνεται γιὰ τὴν διασάφηση τοῦ τόσον ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ θέματος. Σὲ ὅσα ἔχουν γραφῇ, δὲν ἔχει ἐπισημανθεῖ ἡ ἄμεση σχέσις, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ παράστασις τῶν ἀριθμῶν σὰν εἰδους γραφῆς καὶ τῆς γραφῆς αὐτῆς καθ' ἑαυτήν, δηλ. ὅτι ἡ γραπτὴ παράστασις τῶν ἀριθμῶν ἀποτελεῖ καὶ αὐτὴ «γραφὴ». Θὰ πρέπει ἐπομένως νὰ ἀκολουθῇ ἡ γραφὴ τῶν ἀριθμῶν ἐξελίξις παρόμοια μὲ ἐκείνην τῆς γραφῆς. Ἡ γραφὴ ὅμως ἔφθασε στὴν τελευταία καὶ τέλεια μορφή της, δηλαδή τὴν Ἀλφαβητικὴ, μετὰ ἀπὸ διαδοχικὴ ἐξέλιξις, δηλ. Ἰδεογραφία, Συλλαβογραφία (Γραμμικὴ Β), Ἀλφαβητικὴ Γραφή, ἐφ' ὅσον ἡ προηγούμενη βαθμίδα μπορούσε νὰ ἐξελιχθῇ στὴν ἐπόμενη. Τὸ ἀλφάβητο λοιπὸν ἐξελίχθη καὶ δὲν ἐπινοήθη. Ἐπομένως καὶ τό, ἐν χρήσει σήμερα, τέλειο ἀριθμητικὸ σύστημα δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἐξελίχθη καὶ ὄχι νὰ ἐπινοήθῃ.

Παρατηρώντας τὴν τελειότητα τῆς παραστάσεως οἰοῦντοτε ἀριθμοῦ μὲ τὴν λογικὴ καὶ τὴν χρῆση τῶν συγχρόνων συμβόλων, εὐλογον εἶναι νὰ ἀναζητήσουμε μιὰ ἀτελέστερη μορφή, ἢ ὁποία ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ διευκόλυνε τὴν παράστασις τῶν ἀριθμῶν καὶ τὴν ἐκτέλεσις τῶν ἀριθμητικῶν πράξεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὴν φύσιν της νὰ μπορούσε νὰ ἐξελιχθῇ στὴν μορφή τῶν συμβόλων τῶν καλουμένων « Ἀραβικῶν ἀριθμῶν ». Ἡ ἀτελέστερη αὕτη μορφή εἶναι τὸ ἴδιο τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο, τὸ ὁποῖο, ὅπως εἶναι γνωστὸν, ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ πρὸς παράστασιν τῶν ἀριθμῶν, καὶ τὸ ὁποῖο, ὅπως ἀποδεικνύεται κατωτέρω, μπορούσε ἀπὸ μόνον του νὰ ἐξελιχθῇ στὴν ὑλοποίησιν τοῦ σύγχρονου ἀριθμητικοῦ συστήματος, τόσον ὅσον ἀφορᾷ στὴν λογικὴ τῆς παραστάσεως τῶν ἀριθμῶν ὅσο καὶ στὰ σύμβολά τους καθ' ἑαυτά.

Εἶναι σημαντικὸ νὰ ἐπισημανθῇ, ὅτι ἡ καθιέρωσις τῶν γραμμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου γιὰ τὴν παράστασις τῶν ἀριθμῶν ἀπετέλεσε πραγματικὴ ἐπανάστασις στὴν ἀριθμητικὴ· ἦτο δὲ τὸ σύστημα τοῦτο ἀνώτερον τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῶν κοντινῶν πολιτισμῶν (Αἰγυπτίων, Βαβυλωνίων κ.τ.λπ.). Τὸ γεγονὸς αὐτὸ δυστυχῶς περνᾷ ἀπαρατήρητο, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπραγματοποιοῦντο σχετικὰ εὐκόλα καὶ στίς περισσότερες τῶν περιπτώσεων οἱ τέσσαρις πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ δημιούργησε τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὴν τελικὴ διαμόρφωσιν τῶν συμβόλων τῶν συγχρόνων ἀριθμῶν.

Στὸν κατωτέρω πίνακα παρίστανται σὲ τρεῖς σειρὰς μὲ 9 στήλες καὶ μὲ τρία γράμματα σὲ κάθε στήλῃ τὰ 27 γράμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ πρὸς παράστασιν τῶν ἀριθμῶν. Ἐδῶ παρατηρεῖται, ὅτι οἱ δύο τελευταῖες σειρὰς εἶναι τὰ ἀκέραια πολλαπλάσια τῆς πρώτης ἐπὶ 10 καὶ ἐπὶ 100 ἀντιστοιχῶς:

A	B	Γ	Δ	E	F	Z	Ϝ	Θ	1η Σειρὰ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
I	K	Λ	M	N	Ξ	O	Π	Q	2η Σειρὰ
10	20	30	40	50	60	70	80	90	(1η×10)

Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω Ͱ 3η Σειρά
100 200 300 400 500 600 700 800 900 (1η×100)

Στὸν πίνακα παρατηροῦμε, ὅτι οἰοσδήποτε ἀριθμὸς-γράμμα προβάλλεται στὸν ἀντίστοιχο ἀριθμὸ-γράμμα τῆς πρώτης σειρᾶς τῆς ἴδιας στήλης, τοῦ ὁποῖου καὶ ἀποτελεῖ ἀκέραιον πολλαπλάσιον, π.χ. τὸ 500-Φ στὸν 5-Ε: Φ=Ε×100: Φ ⇒ Ε. Παριστῶντες ἕναν ἀριθμὸ, π.χ. τὸν 528, δηλαδὴ ΦΚ , παρατηροῦμε:

$$528 = \Phi K = \Phi + K + \text{Ͱ} = 500 + 20 + 8 = 5 \times 100 + 2 \times 10 + 8 = E \times 100 + B \times 10 + \text{Ͱ} = EB = 528$$

“Ὅπως φαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω παραδείγματος, τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο εἶναι ἀπὸ τὴν φύση του ἐξελίξιμο πρὸς τὸν σύγχρονο τρόπο παραστάσεως τῶν ἀριθμῶν. Πράγματι ἀρκοῦσαν γιὰ τὴν παράσταση κάθε ἀριθμοῦ τὰ ἐννέα στοιχεῖα τῆς πρώτης σειρᾶς, ἀπὸ τὸ Α ἕως τὸ Θ, τῶν υπολοίπων στοιχείων καθισταμένων περιττῶν, ἀρκεῖ νὰ εἶχε συμφωνηθῇ, ὅτι τὸ τελευταῖο παριστᾷ τὶς μονάδες, τὸ ἀμέσως ἐπόμενο τὶς δεκάδες κ.ο.κ.

Ἐνδιαφέρον ἐν προκειμένῳ εἶναι τὸ ἀναφερόμενον εἰς τοὺς Πυθαγόρειους: «*Πάντα μὲν τὸν ἀριθμὸν οἱ Πυθαγορικοὶ εἰς δεκάδα ἀνήγαγον, ἐπειδὴ ὑπὲρ δεκάδα οὐδεὶς ἔστιν ἀριθμὸς, ἐν τῇ αὐξήσει πάλιν ἡμῶν ὑποστρεφόντων ἐπὶ μονάδα καὶ δυάδα καὶ τοὺς ἐξῆς*».

Ἡ ἐπιλογή ἐπομένως τῶν στοιχείων τῆς πρώτης σειρᾶς μπορεῖ νὰ ἀπετέλεσε τὴν βάση τῆς δημιουργίας τῶν συμβόλων τῶν συγχρόνων ἀριθμῶν, ἀπὸ ὅπου τὰ σύμβολα ἐξελίχθησαν ἢ μερικὰ ἀντικαταστάθηκαν ἀπὸ ἄλλα. Ἡ ὁμοιότητα τῶν Ο (μῆδεν) πρὸς τὸ Ὅμι-κρον (Οὐδέν), τοῦ 2 πρὸς τὸ Ζ (Ζεῦγος), τοῦ 4 (στὴν ἴδια θέση) πρὸς τὸ Δ, τοῦ 7 (στὴν ἴδια θέση) πρὸς τὸ Ζ χωρὶς τὴν βάση, τοῦ 8 (παρέμεινε τὸ ἴδιο) πρὸς τὸ Ͱ, τοῦ 9 (παρομοίως) πρὸς ἕνα ἀνοικτὸ ͱ (Θῆτα) συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς. (Βλ. «Δαυλὸν», τεύχος 95).

“Ὅσον ἀφορᾷ στὴν ἀποδιδόμενη δημιουργία τῶν συμβόλων τῶν συγχρόνων ἀριθμῶν στοὺς Ἰνδοὺς, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω, ὅτι ξένοι ἐρευνηταί, π.χ. ὁ C.R. Kaye, ἀποκλείουν τὴν ἐπινόηση τῶν συμβόλων ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, λαμβάνοντες ὑπόψιν τὴν πολιτιστικὴ ὑπόχρηση τῶν Ἰνδῶν τὴν ἐποχὴ τῆς πιθανῆς δημιουργίας, ὅπως ἀναφέρουν, τοῦ νέου τρόπου παραστάσεως τῶν ἀριθμῶν περὶ τὸ 200-600 μ.Χ. (Ε. Σταμάτης, «*Ἱστορία τῶν Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν*», ἐκδ. «*Ἀφῶν Γ. Ρόδη*», Ἀθήναι). Μὲ τὴν ἐπέκταση τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἕως τὴν Ἰνδία, διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ Μακεδονικοῦ κράτους τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, οἱ λαοὶ τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς Βαβυλώνιοι, Πέρσες, Ἰνδοὶ ἤλθαν σὲ ἄμεση ἐπαφὴ μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπιστῆμη (Ἀστρονομία, Μαθηματικά κ.τ.λπ.) καὶ προφανῶς μὲ τὸν ἀνωτέρω ἀναφερθέντα τρόπο τῆς παραστάσεως τῶν ἀριθμῶν καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν τεσσάρων ἀριθμητικῶν πράξεων. Ἐκτοτε ἡ ἐπίδραση τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος ὑπῆρξε συνεχῆς, ἂν καὶ Ἕλληνες στὴν Ἰνδία ἀνευρίσκονται ἀπὸ τὸν 6ο αἰῶνα π.Χ. Ἄλλωστε «*ὁ κατάλογος τῶν Ἑλλήνων βασιλέων καὶ βασιλισσῶν, ποὺ βασιλέψαν στὴν Ἰνδία καὶ τὰ σύνορά της, εἶναι τόσο μακρὺς, ὅσον ἐκεῖνος ὅλων τῶν βασιλέων καὶ βασιλισσῶν ποὺ κυβέρνησαν τὴν Ἀγγλία ἀπὸ τὴ Νορμανδικὴ κατάκτηση καὶ πέρα*». Ὁ τελευταῖος Ἕλλην βασιλεὺς τῆς Β.Α. Ἰνδίας ἦτο ὁ Ἑρμαῖος (21-50 μ.Χ.), ἐνῶ ὁ Δημήτριος (197-165 π.Χ.) ἀναφέρεται σὲ Ἰνδικὰς πηγὰς ὡς Datamitra καὶ ὁ Μένανδρος (115-90 π.Χ.) εἶναι γνωστὸς ἀπὸ τοὺς διαλόγους τοῦ μὲ τὸν Βουδδιστὴ μοναχὸ Nagasena. Ἐπιπλέον εἶναι διαπιστωμένο, ὅτι οἱ Ἰνδοὶ μεταξὺ τοῦ 200-600 μ.Χ. ἐσπούδαζαν ἐντατικὰ τὴν ἑλληνικὴ ἀστρονομία, καθὼς καὶ τὰ ἔργα τοῦ Ἀρχιμήδους (Δ. Βελισσαρόπουλος, «*Ἱστορία τῆς Ἰνδικῆς Φιλοσοφίας*», ἐκδ. «Δωδώνη»). Ἀπαντῶνται δὲ ἀρκετὰς ἑλληνικὰς λέξεις εἰς τὰ ἔργα τῶν (τῶν Ἰνδῶν), ἢ δὲ παράστασις τῶν κλασμάτων ὑπ' αὐτῶν εἶναι ἡ αὐτὴ μετὰ τῶν Ἑλλήνων» (Ε. Σταμάτης, ἐνθ. ἀνωτ.). Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ 600 μ.Χ. ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ὑπῆρξε συνεχῆς, ὥστε ἀφ' ἐνὸς μὲν Ἑλληνες σοφοὶ νὰ ἐ-

γκαθίστανται καὶ νὰ διδάσκουν εἰς Περσίαν καὶ Ἀραβίαν, οἱ δὲ Χαλίφαι νὰ ζητοῦν διὰ τὴν σύναψιν εἰρήνης μετὰ τῶν Βυζαντινῶν καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν αἰχμαλώτων, τὴν παράδοσιν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς αὐτοὺς χειρογράφων ἢ ἀντιγράφων ἐπιστημονικῶν ἔργων» (ἐνθ. ἀνωτ.). Ἐξ ἄλλου εἶναι δεδομένο ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ μελέτη Ἑλληνικῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων χωρὶς τὴν ἐπαρκῆ γνώση τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ γραφῆς.

Ἐὰν λοιπόν, καὶ κατὰ παραδοχὴν, ἡ δημιουργία τοῦ συγχρόνου συστήματος ἀριθμῆσεως ὀφείλεται στοὺς Ἰνδοὺς τῆς περιοχῆς ὅπου εἶχε ἐπεκταθῇ τὸ Μακεδονικὸ κράτος, ὑπάρχουν βάσιμες προϋποθέσεις αὐτὸ νὰ ἐπραγματοποιήθῃ ὑπὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς γραμματείας. Ἡ ὁμοιότης μερικῶν συμβόλων μὲ τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου καθὼς καὶ τὸ ἴδιο τὸ Ἀλφάβητο ὑποστηρίζουν αὐτὴν τὴν ἄποψη. Ἐπὶ πλέον ἡ ὁμοιότης μερικῶν ἄλλων συμβόλων μὲ γράμματα ἢ συμπλέγματα Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὅπως τοῦ 3 μὲ τὸ σύμπλεγμα **Ϝ** (τρ), τοῦ 5 μὲ τὸ σύμπλεγμα **Ϙ**, ς (στ), τοῦ 6 μὲ τὴν μικρογράμματα παράσταση τοῦ Σ (σ) ὑποστηρίζουν τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ τελικὴ διαμόρφωσις τῶν συμβόλων ἐγένε ἀπὸ γνώστη τῆς Ἑλληνικῆς γραμματείας ἢ Ἑλληνα («Δαυλὸς» τ. 95).

Μετὰ τιμῆς

Βασίλειος Κατσιαδράμης

Πολιτικὸς Μηχανικὸς Ε.Μ.Π.
Φειδιππίδου 53, Ἀμπελόκηποι
115 27 ΑΘΗΝΑΙ

Δραστηριότητες τοῦ ξένου καὶ ἐγχωρίου Μισελληνισμοῦ

Ἀγαπητὲ Κύριε Λάμπρου,

Σὰς παρακολουθῶ ἀπὸ καιρὸ, ἀλλὰ ὄχι ἀνελλιπῶς, καθὼς συχνὰ τὰ ἐπαγγελματικά μου καθήκοντα ὡς δασκάλας γίνονται δυσβάστακτα. Ὡστόσο προσπαθῶ νὰ βρίσκω χρόνο, γιὰ νὰ μελετήσω ἕνα ἐνδιαφέρον ἐπιστημονικὸ ἄρθρο, καὶ ἔτσι ἔχω τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκτιμήσω τὸ σθένος καὶ τὴν παρρησία σας. Πιστεύω, ὅτι ὁ «Δαυλὸς» παραμένει μιὰ φωνὴ σοβαρὴ καὶ υπεύθυνη μέσα στὶς τόσες παράλογες ἢ ἐπιτηδεῖες ποὺ ἀκούγονται σήμερα καὶ ὑπερασπίζεται τὰ ἰδανικά τῆς φυλῆς μας ἐν μέσῳ διαφόρων ἐπιστημόνων, ποὺ ἐξυπηρετοῦν Κύριος οἶδε ποιῆς σκοπιμότητες. [Μοῦ φάνηκε περίεργο, πὼς τελικὰ δὲν λογοδότησε ἕνας, τολμῶ νὰ πῶ, ὕβριστῆς τοῦ «Δαυλοῦ», δεδομένου τοῦ ὅτι, ἂν τὰ ἴδια εἶχε πεῖ καὶ κατὰ ἄλλων περιοδικῶν, ἀκόμη καὶ κατὰ εὐθυμογραφικῶν καὶ ἀνάλαφρων ἐντύπων, δὲν πιστεύω ὅτι θὰ εἶχε ἀποφύγει σοβαρὲς συνέπειες]. Τέλος πάντων. Θέλω ὥστόσο νὰ σὰς ἀναφέρω, ὅτι μιὰ πρόσφατη ἔκδοσις τῆς Ὁξφόρδης, ἰδιαίτερα γνωστὴ σὲ Ἑλληνες ἱστορικοὺς καὶ ἀρχαιολόγους φίλους

μου, φαίνεται νὰ παίρνει ἀνενδοίαστα τὶς θέσεις τῶν φοινικιστῶν.

Τὸ βιβλίον εἶναι τοῦ d. H. Jeffery: *"The local scripts of Archaic Greece: A study of the origin of the greek alphabet and its development from the eighth to the fifth centuries B.C."*, Revised edition with a Supplement by A.W. Johnston, Glarendon Press, Oxford 1990. Στὰ κεφάλαια Α' καὶ Β' τοῦ πρώτου μέρους (ποὺ ἔχουν ἀντίστοιχα τοὺς τίτλους: *"The origin"*, *"The transmission"*) παρουσιάζει τοὺς Ἑλληνες ὡς ἀγράμματος τάχα.

Ὑποπτῇ ἐπίσης μοῦ φαίνεται καὶ ἡ κυκλοφορία τοῦ ἐγχειρίδιου τοῦ René Trenil *"Des civilisations Egéennes"*, Presses Universitaires de France, Paris Dec. 1989, ὅπου, λίγους μόνο μῆνες πρὶν ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν Ντυροζέλ γίνεται ἀναφορὰ σὲ ἄλλους λαοὺς τοῦ Αἰγαίου πρὶν καὶ κατὰ τὴν παρουσία τῶν Μυκηναίων (οἱ ὅποιοι μόνον θεωροῦνται Ἑλληνες). Τὸ βιβλίον ἐπίσης προσαθεῖ νὰ ὑποβαθμίσῃ τὶς ἀπόψεις τοῦ ἀειμνήστου Μαρινάτου στὸ θέμα τοῦ συσχετισμοῦ Θήρας-Ἀτλαντίδας καὶ «καταρρί-

πτονται» ή Κρητομυκηναϊκή θαλασσοκρατία και ή 'Ελληνική καταγωγή του 'Ελληνικού 'Αλφαβήτου.

Νομίζω, πώς θα μπορούσε κανείς να υποθέσει ότι ανοίγεται ενώπιόν μας μια νέα «'Ιστορία» τύπου Ντυροζέλ. Θα θέλαμε λοιπόν, αν το κρίνετε έφικτό, μία ευρύτερη

πληροφόρηση σχετικά με το θέμα και ίσως μια καταγγελία.

Με τιμή

Έμυ Κατώνη

Δασκάλα

'Αθήνα

‘Η βαρβαρότης... του «Πολιτισμού»

Κύριε διευθυντά,

Με την παρούσα μου θα ήθελα να δώσω μια «μερική άποψη» βαρβαρότητας του 'Ελλαδικού κράτους σε σχέση με το βιβλίο και ειδικότερα με τους όχι κατ' επάγγελμα (άλλα από μεράκι) ασχολούμενους με αυτό. Το να διαβάζουμε κατά καιρούς στατιστικές, που αναφέρουν ότι: «... το 77% των Νεοελλήνων δεν διαβάζει ποτέ, το 20% έχει στοιχειωδέστατη μόνο επαφή με το βιβλίο, λιγώτερο από 2,5% διαβάζει το πολύ ένα, και μόλις το 0,23% πάνω από ένα βιβλίο το μήνα», δεν πρέπει να μάς έντυπωσιάζει, είναι συνέπεια της αδιαφορίας, της αδρανείας, της έχθρότητας, της βαρβαρότητας (διαλέχτε το χαρακτηρισμό) του κράτους και των άρμοδιών του προς τη λογοτεχνία και το βιβλίο γενικότερα. 'Η έκφραση «εγώ δεν διαβάζω βιβλία» (αν πράγματι έλέχθη, όπως γράφτηκε παλαιότερα σε έφημερίδα, από ύπουργό «πολιτισμού») είναι χαρακτηριστική, όπως επίσης χαρακτηριστική είναι και ή απώλεια (δημοσιεύτηκε στις έφημερίδες) αρκετών χιλιάδων τόμων βιβλίων της 'Εθνικής μας Βιβλιοθήκης, που κανείς δεν ξέρει τι βιβλία ήσαν, πόσα ήσαν, πότε και πού χάθηκαν.

Έρχομαι τώρα σε προσωπική αντίληψη του θέματος. Όπως γνωρίζετε, έχω την τιμή να συνεργάζομαι με το περιοδικό σας από τα πρώτα τεύχη του (1982) με ποιήματα, διηγήματα και άρθρα (άπόψεις). Τελευταίως, συγκεντρώνοντας τα ποιήματά μου που είχαν δημοσιευθεί στο «Δαυλό» ('Οκτ. 1982-'Ιούν. 1990) και τα περιληφθέντα στην «'Ανθολογία των 100», εξέδωσα ποιητική συλλογή, την οποία και προλογίσατε. 'Η άπασχόλησή μου με τη λογοτεχνία άποτελεί μεράκι, χόμπυ, «ψώνιο», αν θέλε-

τε, το όποιο «ψώνισα» στη μόνωση των ταξιδιών μου στους 'Ωκεανούς. Χωρίς να διεκδικώ ούτε λογοτεχνική προβολή ούτε οικονομικό όφελος, εκδίδω, εκ του ύστερηματος πάντοτε, μια ποιητική συλλογή και είτε ταχυδρομώ είτε προσφέρω διὰ χειρός τα αντίτυπά της δωρεάν πάντοτε σε λογοτέχνες, σε γνωστούς και σε φίλους. Αυτό έκανα και για τις τρεις προηγούμενες ποιητικές συλλογές μου. Με την έκδοση της νέας ποιητικής μου συλλογής, και κατόπιν προτροπής φίλων λογοτεχνών, άπεφάσισα να δώσω προς πώλησιν μερικά βιβλία σε βιβλιοπωλεία, ώστε τα τυχόν έσοδα (που βεβαίως δεν έπρόκειτο να καλύψουν το ποσόν που δαπάνησα για την έκδοση) να άποτελέσουν μέρος της δαπάνης εκδόσεως του επομένου βιβλίου μου. Πήγα σε φίλο βιβλιοπώλη, ό όποιος μου έγνώρισε ότι, προκειμένου να διαθέσει βιβλία μου, έπρεπε να εκδώσω τιμολόγιο. Το θεώρησα φυσικό και έπισκέφθηκα την έφορία της περιοχής μου, για να πληροφορηθώ τι πρέπει να κάνω, ώστε να είμαι πάντοτε εντός των πλαισίων του νόμου.

Στην έφορία με έπληροφόρησαν, ότι θα έπρεπε να δηλώσω «*έλεύθερος επαγγελματίας συγγραφέας*» καταβάλλοντας με τη δήλωση δραχμές είκοσι χιλιάδες (20.000). Σε έρώτησή μου, τι συνέπειες θα είχε ό χαρακτηρισμός μου ως έλεύθερου επαγγελματία, τι θα γινόταν αν ένας μελλοντικός νόμος μου επέβαλε τη φορολόγηση ενός υποτιθέμενου μίνιμουμ έσοδων ως «έλεύθερου επαγγελματία» και πώς θα μπορούσα να άμυνθώ εάν, πουλώντας ένα μικρό αριθμό άντιτύπων, τον όποιο και θα άνέφερα στη δήλωσή μου, κάποιος έλέγχων με υπερβάλλοντα ζήλον και στενή αντίληψη θεωρούσε

τῇ δῆλωση ἀναληθῇ καὶ μοῦ κατελόγιζε πώληση πολλαπλασίου ἀριθμοῦ ἀντιτύπων, δὲν ἔλαβα ἀπάντηση.

Ἐφύγα βέβαια ἀπὸ τὴν ἐφορία, χωρὶς νὰ δηλώσω «ἐλεύθερος ἐπαγγελματίας συγγραφέας» καὶ χωρὶς νὰ καταβάλω τὶς 20.000. Σκέφθηκα νὰ ἀπευθυνθῶ στὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ, ἐπειδὴ ὅμως τὴν ἐπομένη τῆς ἐπισκέψεώς μου στὴν ἐφορία διάβασα σὲ ἐφημερίδα («Μεσημβρινή» 29/8/90 σελ. 43), «... ὅτι τὰ 10 δισ. πού προβλέπεται νὰ δοθοῦν στὸ ποδόσφαιρο εἶναι, σύμφωνα μὲ τὴν ὑφυπουργό - ἀνα-

λογικὰ πάντοτε --- τὸ ὑψηλότερο ποσὸ στὴν Ε.Ο.Κ. καὶ ἴσως καὶ στὸν κόσμον» (!!!), ἄρχισα νὰ ἀμφιβάλλω ἂν τὸ ΥΠ-ΠΟ σημαίνει Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ ἢ Ὑπουργεῖο Ποδοσφαίρου... Καὶ στέλνω τὴν ἐπιστολὴ μου στὸ περιοδικό σας. Ἄν θέλετε τὴ δημοσιεύετε μὲ ἢ χωρὶς σχόλια.

Πειραιᾶς 4/9/90

Ἐλευθ. Μαρματσούρης

Πλοίαρχος Ε.Ν.

Γρ. Λαμπράκη (Βασ. Σοφίας) 104

185 32 Πειραιᾶς

«Νὰ ἐνεργοῦμε, σὰν νὰ μὴν ὑπάρχουν κόμματα»

Ἀγαπητὲ «Δαυλὲ»,

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν σὲ μία συνομιλία πού εἶχα μὲ τὸν γενικὸ διευθυντὴ μιᾶς μεγάλης ἀνθούσης ἐλληνικῆς βιομηχανίας, μοῦ εἶχε πεῖ: «Κοιτάξτε, ἐμεῖς ἐνεργοῦμε, σὰν νὰ μὴ ὑπάρχη Κράτος». Ὑπονοώντας, φυσικά, τὸ καρκινωματικό, πλαδαρό, ἀλλοπρόσαλλο, γραφειοκρατικό, ἀδηφάγο/παμφάγο τέρας -δεινόσαυρο τῆς κατ' εὐφημισμὸν καλουμένης κρατικῆς μηχανῆς.

Ἐπιτρέψατέ μου, μὲ τὴν σειρὰ μου, νὰ παροτρύνω τοὺς Ἕλληνες πολίτες, τὶς Ἕλληνίδες πολίτιδες γιὰ κάτι συναφές: Νὰ ἐνεργοῦμε σὰν νὰ μὴ ὑπάρχουν πολιτικά

κόμματα. Εἶναι πλέον πασιφανές, ὅτι οἱ βροντόσαυροι τῶν πολιτικῶν κομμάτων μονο/ὀγκολίθων (καθὼς καὶ οἱ θλιβεροὶ ἐναπομείναντες ἐξωκοινοβουλευτικοὶ) ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὸ Ἑλλαδικὸ Κράτος ἀπεργάζονται τὴν καταστροφὴ/ὑπονόμευσι/ἀφανισμό/ἄλωσι τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, τοῦ Ἑλλήνου Λόγου καὶ τῆς Ἑλληνίδος Γλώσσης.

Μετ' ἐκτιμήσεως

Ἀθανάσιος Κ. Παπατζίμας

Παστέρ 6

Θεσσαλονίκη 546 33

Οἱ ἀσελγοῦντες ἐπὶ τοῦ φιμωμένου Λόγου...

Σιγκαπούρη, 6 Αὐγ. 1990
Κύριε Λάμπρου, χαῖρε.

Α.— Ἐδιάβασα εἰς τὸν «Δ», τεύχος 102, τὸ ἄρθρον σας «Τὸ ἐκτόπλασμα καὶ τὸ ἔρεβος». Τὸ κείμενον αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ ἦτο ἢ ἐπίσημος ἀπάντησις τῆς... ἐλληνικῆς κυβερνήσεως. Εἶναι ἡ πεμπτοῦσία ὅλων τῶν «διαμαρτυριῶν» τῶν θιγομένων «ἐλλήνων» καὶ ὅλων ἐκείνων τῶν ἐλλήνων, ὅπου ἀδιαμαρτύρητα συνήργησαν καὶ συνεργοὺν εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς ἐλληνικῆς ταυτότητος-γλώσσης. Ἐκείνων τῶν «ἐλλήνων», πού τώρα ἔσπευσαν ὀψίμως ἀγανακτοῦντες καὶ θιγόμενοι νὰ διαμαρτυρηθοῦν πρὸς τοὺς εὐρωπαίους, ἔνεκα τῆς προσβολῆς τῆς

ἐλληνικῆς ἱστορίας. [Ποῖοι; Οἱ γενοκτόνοι τοῦ ἐλληνισμοῦ, οἱ βαρβάρως ἀσελγοῦντες ἐπὶ τοῦ φιμωμένου Λόγου: Οἱ δολοφόνοι τοῦ ἀθώου θύματος κυκλώνουν τὸν νεκρόν, τὸν ὑμνοῦν, τὸν ἐπαινοῦν, τὸν ραίνουν μῦρα καὶ ὀλοφύρονται ἐπὶ τοῦ πτώματος (ἐξιλεωσις;), ποτὲ ὅμως δὲν καταρῶνται τὸν δολοφόνο, ποτὲ δὲν τὸν συλλαμβάνουν. Πῶς νὰ γίνη, ἀφοῦ εἶναι ὑπηρεταὶ του;].

Β.— Ἐξανέστην κ. Λάμπρου, ἐξωργίστην, ἡγανάκτησα καὶ ἐπόνεσα, ὥς ἑλλην, ἐκ τῆς εἰδήσεως τῆς τελευταίας σελίδος τοῦ τεύχους 100 τοῦ «Δ» τῆς σχετικῆς μὲ τὴν ἀθώωσιν τοῦ ὕβριστοῦ του. Ἐδιάβασα καὶ ἀπόρησα, ἐξαναδιάβασα καὶ δὲν ἤθελα

νά πιστέψω. Είλικρινῶς, ἐάν ἐπρόκειτο πε-
ρι ἄλλου περιοδικοῦ, θὰ ἀμφέβαλλα. "Ω-
στε, λοιπόν, Hannibal ἐντὸς τῶν πυλῶν ἄ-
νευ προσωπείου, «κἀγὼ εἰσέτι ζῶ;». Τοῦτο
ἄπτεται τῶν κυττάρων μου, τὸ κληρονομη-
θὲν DNA μου ἐπαναστατεῖ, θέλω νὰ τραβή-
ξω τὸ σπαθί μου, ἀλλὰ μοῦ ἔσπασαν τὴν
λαβή... Μά, τίποτε πιά δὲν ἀπόμεινε; Τέ-
τοια προδοσία!

Γ.— Πρὸς εὐκολωτέραν λεξαρικμικὴν
ἀναγωγὴν στὴν μονάδα προτείνω τὸν κα-
τωτέρω πίνακα:

A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	F	Θ
I	K	Λ	M	N	Ξ	O	Π	—
P	Σ	T	Υ	Φ	X	Ψ	Ω	—
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Δ.— α) 'Αποστέλλω ἓνα σκαρίφημα
χάρτου πρὸς μελέτην τοῦ κ. Γεωργανᾶ. Πι-

θανὸν ἢ νῆσος Mindanao νὰ ὀφείλῃ τὸ ὀ-
νομά της εἰς τὰς «Μίνας» («Μινώας») τοῦ
Δαναοῦ (ἢ συνωνύμου), καθ' ὅσον ἡ νῆσος
ἔχει πολλά ὄρυχεῖα διαφόρων μετάλλων.
'Επίσης ἡ νῆσος Basilan: ἐκ τοῦ βασιλέως
(:). Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν μου θὰ φέρω τὸν
χάρτην.

β) Καὶ αὐτὸ διὰ τὸν κ. Γεωργανᾶ: Εἶναι
μετεωρολογικὸ δελτίο τοῦ σταθμοῦ τῆς νή-
σου Guam (USA) τοῦ Εἰρηνικοῦ 'Ωκεανοῦ
ἀναφερόμενο εἰς περιοχὴν μικρᾶς συστά-
δος νήσων μετ' ὄνομα Micronesia. Μήπως
ἡ ὀνομασίαι αὐτές, Πολυνησία, 'Ινδονη-
σία, Μελανησία κ.λπ., εἶναι σύγχρονες;
Εὐχαριστῶ.

Μὲ ἐκτίμηση
Γεώργιος Σταυράγγελος

Πλοίαρχος Ε.Ν.
M.V. IOLCOS LEADER
Reg. Port: Limassol
Κύπρος

Οἱ ἀπεργίαι καὶ οἱ... «συνδικᾶτοι»

'Αγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Μὲ τὴν σημερινή μου ἐπιστολή θέλω νὰ
πῶ μερικά πράγματα σ' αὐτὰ τὰ καπετανᾶ-
τα; πού τὰ ἔχουν βαπτίσει «συνδικᾶτα» καὶ
«μᾶς ἔχουν κάνει τὴ ζωὴ πατίνι». Πρὸς ἄρ-
σιν πάσης παρεξήγησης, δηλώνω πρῶτα
ποιὸς εἰμαι: Εἶμαι 76 ἐτῶν, ἐργάζομαι ἀπὸ
τὰ ὀκτώ μου σκληρὰ μέχρι σήμερα, καὶ
παίρνω τὴ μικρότερη σύνταξη τοῦ Τ.Ε.Β.Ε.
Βλέποντας πῶς ἡ σύνταξη δὲν ἀρκοῦσε, ἐ-
πῆγα πρὸ δεκαετίας, 67 χρονῶν, στὴν 'Ερέ-
τρια, πού εἶχα κάποιο παλιοχώραφο, ποῦχε
περισσότερες πέτρες παρὰ χῶμα, καὶ βα-
ρῶντας κασμᾶ ἔχυσα βαρέλια ἰδρῶτα καὶ
τὸ μετέτρεψα σὲ περιβόλι, πού σήμερα ἐ-
ξασφαλίζει τὰ ὀπωροκηπευτικὰ τῶν τεσσά-
ρων οἰκογενειῶν μου. Δουλεύω καὶ σήμερα
κασμᾶ! ('Ο κασμᾶς, κύριοι «συνδικᾶτοι»,
εἶναι σιδηροὺν σκαπτικὸν ἐργαλεῖον καὶ ὄ-
χι σουβλάκι). 'Επομένως πληθεῖο μπορεῖτε
νὰ μὲ πῆτε, κεφαλοκράτη ποτέ!

Βλέπω ὅμως αὐτὲς τὲς καθημερινὲς κι-
νητοποιήσεις τῶν ἐργαζομένων καὶ πρὸ
παντὸς αὐτῶν τῶν τραπεζῶν, τοῦ Ο.Τ.Ε.,
τῆς ΔΕΗ, πού πολλοὶ εἶναι ἀργόσχολοι καὶ
ἀμείβονται μὲ δεκαπλάσια τῆς δικῆς μου

σύνταξης, νὰ ἔχουν γίνεи φοβερὴ μάλιστα
πού μοιάζει μὲ ἐμφύλιο πόλεμο, καὶ κατα-
γανακτισμένους διερωτῶμαι: Τί ζητοῦν κι ἄ-
πὸ ποιόν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι; "Οταν κά-
ποτε πάσχιζαν νὰ ἐξασφαλίσουν κάποια
θεσοῦλα στὸ Δημόσιο ἢ στὸν ἰδιωτικὸ το-
μέα, μήπως τοὺς ὑποσχέθηκαν «καλύτερες
μέρες;». Γιατὶ αὐτὸ τὸ ξεχνοῦν, καὶ μόλις
βολευτοῦν στρέφονται ἐναντίον τοῦ κάθε
ἐργοδότη τους; Θέλω νὰ πιστεύω, πῶς τὲς
περισσότερες φορές, ἂν ὄχι ὅλες, δὲν εὐθύ-
νονται οἱ ἐργαζόμενοι γι' αὐτὸ τὸ ὄργιο
τῶν ἀπεργιῶν, πού μᾶς ἔχει δώσει κι' ἐδῶ
τὰ πρωτεῖα, ἀλλὰ τοὺς ὑποκινοῦν αὐτοὶ οἱ
καλοθρεμμένοι «συνδικᾶτοι», πού ἔμαθαν
νὰ ζοῦν χωρὶς νὰ δουλεύουν. Τώρα, κατὰ
ποιὰν λογικὴν τοὺς πληρώνουμε γιὰ νὰ μᾶς
κάνουν τὴ ζωὴ ἀνάστατη, εἶναι κάτι ὅπου
οὔτε οἱ ψυχαναλυτὲς μποροῦν νὰ δώσουν ἀ-
πάντηση. 'Εδῶ θὰ πρέπει ἡ πολιτεία, ἀλλὰ
καὶ ὁ χιλιοταλαιπωρημένος αὐτὸς λαός, νὰ
τοὺς ἀντιμετωπίσουν δυναμικά, προτοῦ με-
ταβληθοῦμε σὲ ἀλληλοσπαρασσόμενες φα-
τρίες. Νὰ εἶστε βέβαιοι, ὅταν τοὺς ἀντιπα-
ραταχθοῦμε, θὰ χώσουν τὴν οὐρὰ τους στὰ
σκέλια.

Ποιοί είναι αυτοί οί συνδικαῖτοι πού ἀπέκτησαν τέτοια δύναμη; Εἶναι αὐτοί, πού δουλεύουν ἄλλοι γιὰ νὰ ζοῦν οἱ ἴδιοι πλουσιοπάροχα καὶ νὰ μᾶς πωλοῦν κοπανιστὸ ἀέρα... Εἶναι αὐτοὶ πού πήγαν στὴν "Αγκυρα γιὰ νὰ «ταρακουνήσουν», ὅπως ἔλεγαν, τὴν τουρκικὴ κυβέρνηση καὶ ἀντὶ αὐτοῦ... ταρακουνήθηκαν οἱ ἴδιοι. (Τὸ ξανάγραψα!). «Ἐχασαν κάθε ἵχνος ἀνδρισμοῦ κι ἀξιοπρέπειας». Κι ἐνῶ περιμέναμε πὼς θὰ αἰσχύνονταν καὶ τὰ δισέγγονά τους γιὰ τὸν κατεξευτελισμὸ τοῦ προπάππου τους, τοὺς βλέπομε χωρὶς αἰδῶ νὰ χτυποῦν μὲ αὐθάδεια τὸ χέρι τους πάνω στὸν πάγκο καὶ ν' ἀπειλοῦν τὸν ἐκάστοτε ὑπουργό... Εἶναι μετὰξὺ τῶν τόσων ἄλλων μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς, πού τοὺς ἐμπιστευθήκαμε νὰ μάθουν τὰ παιδιὰ μας γράμματα (τὸ τί γράμματα τὰ μαθαίνουν, τὸ γνωρίζουμε ὅλοι οἱ Ἕλληνες...), καὶ τοῦτο ἵππευσαν τὸ καλάμι, πού τὸ νομίζουν «πήγασο», καὶ μὲ τὴν παρανοικὴ φαντασία τους μᾶς ἀτενίζουν σὰν μυρμήγκια. Βλέπουμε, γιὰ παράδειγμα, τώρα ἐπὶ μὴνες τοὺς «ἀρχισυνδικάτους» μὲ ὕ-

φος Μουσσολίνι νὰ φωνάζουν ἀναιδέστατα στὸν ὑπουργό (πού εἶχε χωθεῖ μέσα στὸ καβούκι του...): «Διεκδικοῦμε τὰ δικαιώματά μας, πού πετύχαμε ὕστερα ἀπὸ θυσίες καὶ σκληροὺς ἀγῶνες...». Καὶ πού νάβρει τὸ σθένος ὁ ἄμοιρος ὑπουργός, πού δὲν θέλει νὰ ὀξύνει τὴν κατάσταση, ἀλλὰ ὑπολογίζει καὶ τὸ «πολιτικὸ κόστος», βλέπετε, νὰ τὸν βουτήξει ἀπ' τὸ γιὰ καὶ νὰ τοῦ πεῖ, πὼς ἐμεῖς σᾶς διορίσαμε καὶ ὁ ταλαίπωρος λαὸς σᾶς καλοπληρώνει γιὰ νὰ μάθετε τὰ παιδιὰ του γράμματα καὶ ὄχι νὰ μᾶς «τσαμπουνᾶτε» γιὰ συνδικαλιστικούς ἀγῶνες. Δὲν γνωρίζω τί θὰ ἐπιτύχει τελικὰ μὲ τὸν παρανοϊκὸ αὐτὸ ἐκβιασμὸ ὁ καλοθρεμμένος συνδικαλιστής. Γιὰ ἐκεῖνο πού εἶμαι βέβαιος εἶναι, πὼς ἐξέθεσε ἀνεπανόρθωτα τοὺς συναδέλφους του, πού οἱ περισσότεροι εἶναι εὐσυνείδητοι, στὴν πλήρη ἀνυποληψία ὅλων ἐν γένει τῶν γονιῶν...

Μετά τιμῆς

Ἡλίας Γαζῆς

Ἑρέτρια

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ 6η ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Ἡ προθεσμία ὑποβολῆς ἀνεκδότων ποιημάτων γιὰ τὴν 6η «ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΚΑΤΟ» τοῦ «Δαυλοῦ» ἔληξε στὶς 15 Ὀκτωβρίου. Ποιήματα πού ἀποστέλλονται ἐκπρόθεσμα δὲν θὰ κριθοῦν.

Οἱ διαδικασίες τῆς ἀνθολογήσεως καὶ τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ τόμου ἀρχισαν καὶ θὰ ὁλοκληρωθοῦν μέχρι τέλους Νοεμβρίου.

Ἡ Ἀνθολογία θὰ κυκλοφορήσῃ τὴν 1η Δεκεμβρίου.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ «Δαυλοῦ» μὲ προσωπικὴ ἐπιστολὴ του πρὸς ὅλους τοὺς συμμετέχοντες στὴν Κρίση θὰ τοὺς γνωστοποιῇ ἂν ἀνθολογήθηκαν ἢ ὄχι.

ΜΕΤΕΩΡΙΣΜΟΙ

Ἐξ-ουσία-Ὀχλος—Ἠγεσία-Μᾶζα

Ἡ ταύτιση Ἐξ-ουσίας-Ὀχλου εἶναι αὐταπόδεικτη: Δὲν νοεῖται καὶ δὲν ὑπάρχει τύραννος χωρὶς δούλο· καὶ δὲν νοεῖται καὶ δὲν ὑπάρχει δούλος χωρὶς τύραννο. Ἄν φαντασθοῦμε ὅτι μιὰ τυραννία ἀποπέμπει τοὺς δούλους της, κατ' ἀνάγκην δεχόμεθα ὅτι ἡ τυραννία αὐτὴ αὐτοκτονεῖ· κι ἂν φαντασθοῦμε ὅτι ἓνας ὄχλος χάνει τοὺς τυράννους του, κατ' ἀνάγκην δεχόμεθα ὅτι ὁ ὄχλος καθ' οἷονδήποτε τρόπο παύει νὰ εἶναι ὄχλος.

Ὁ «ὄχλος» δὲν ταυτίζεται μὲ τὴ μᾶζα. Ἡ μᾶζα εἶναι μὴ αὐτενεργὸ καὶ συνεπῶς πολιτικὰ ἀδρανὲς ὑποσύνολο στὴ βάση τῆς κατὰ φύσιν ἀνθρώπινης ἱεραρχήσεως. Τὸ μέλος τῆς μάζας κινεῖται μόνο στὸν δικό της «χώρο», δηλ. στὸ ὑπόστρωμα, δηλ. δὲν ἐπικοινωνεῖ (ἐκ «συγγενοῦς» ἀδυναμίας) μὲ τὰ ἀνώτερα στρώματα τῆς πυραμίδας, δηλ. δὲν συμμετέχει στὴ διαδικασία λήψεως ἀποφάσεων πού ἀφοροῦν στὸ σύνολο οὔτε αὐτῶν πού ἀφοροῦν στὸν ἑαυτό του. Καὶ τοῦτο, διότι (ἐκ «συγγενοῦς» ἀδυναμίας πάλι) ἡ μᾶζα δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσῃ τίς ἐκάστοτε συγκυρίες καὶ συνθήκες, καὶ συνεπῶς δὲν εἶναι εἰς θέσιν —καὶ ἀδιαφορεῖ— νὰ σχεδιάσῃ καὶ ἐκτελέσῃ τίς ὀρθές ἐνέργειες ἢ χειρισμοὺς γιὰ τὴν εὐστοχὴ ἀντιμετώπιση τῶν ἀναγκῶν ἢ τῶν κινδύνων τῆς ομάδας. Ὁφείλει τὴν ὑπαρξὴ της καὶ τὴν ἐπιβίωσή της, ὡς μέρους τοῦ συνόλου, ἀποκλειστικὰ στὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα τῆς πυραμίδας. Δεῖτε τὸν μοναδικὸ ἀσφαλῆ δείκτη τῆς πολιτικῆς ἀλήθειας πού ἔχουμε στὴ διάθεσή μας: τὴ Φύση. Στίς ἀγέλες τῶν θηλαστικῶν, στὰ σμήνη τῶν πουλιῶν ἢ ἐντόμων, στίς ομάδες τῶν ψαριῶν κ.λπ. τὸ πλῆθος ἐνεργεῖ μόνο καθ' ὑπόδειξιν τῆς ἡγεσίας. Ὁ ἀσφαλέστερος τρόπος

νὰ ἐξοντώσῃ μιὰ ἀγέλη λύκων κ.λπ. ἢ ἓνα σμήνος περδίκων κ.λπ. ἢ μιὰ ομάδα ψαριῶν εἶναι νὰ ἐξουδετερώσῃς ἐξ ἀρχῆς τοὺς ἡγέτες τους. Ἐνας ἀπλὸς κυνηγὸς ἢ ψαρᾶς μπορεῖ νὰ σᾶς κοινοποιήσῃ καταπληκτικὲς ἐμπειρίες στὸ ζήτημα αὐτό.

«Ὀχλος» εἶναι ἡ πολιτικὰ ἐνεργοποιημένη μᾶζα. Αὐτοὶ πού δὲν μποροῦν νὰ ὀδηγήσουν τὴν ομάδα, δηλαδή τὸ μέγα πλῆθος, «τυχαίνει» κάποτε νὰ ἀποκτοῦν συμμετοχὴ σὲ «ρόλους» καθοδηγητικούς. Σύρονται ἀπὸ τὴ βάση τῆς πυραμίδας καὶ τοποθετοῦνται σὲ ἀνώτερα στρώματά της. Αὐτὴ ἡ «ἀνοδος τῶν μαζῶν» δὲν εἶναι ποτέ αὐτόβουλη πράξη τῶν μαζῶν. Οἱ μᾶζες μένουν «ἀπὸ τὴ φύση τους» στὴ φυσικὴ τους θέση, τὴ βάση. Ἐκεῖ βρίσκεται ἡ εὐτυχία τους κι ἐκεῖ ὑπηρετοῦν τὸ συμφέρον τους. Ἡ «ἀνοδος τῶν μαζῶν» εἶναι ἔργο ἄλλων: τῆς Ἐξ-ουσίας. Αὐτὴ ἡ παρὰ φύσιν (τεχνητὴ) κορυφὴ τῆς πυραμίδας, δηλαδή ἡ «ἡγεσία» πού δὲν ὑφίσταται λόγῳ τῆς φυσικῆς (διανοητικῆς) ὑπεροχῆς τῶν μελῶν της, ἀλλὰ λόγῳ τῶν τεχνητῶν μεθόδων πού χρησιμοποιεῖ (ὀργάνωση, συνωμοσία, οἰκονομικὰ ἢ τεχνολογικὰ μέσα κ.λπ.), «δὲν αἰσθάνεται σίγουρη», γιὰτὶ ἡ πραγματικὴ ἡγεσία, οἱ (διανοητικῶς) ὑπερέχοντες, ἂν οἱ φυσικὲς διαδικασίες ἀναδείξεως λειτουργήσουν, θὰ καταλάβῃ τὴν θέση της. Γιὰ νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸν κίνδυνον αὐτὸ ἢ παρὰ φύσιν Ἐξ-ουσία, ἡ τυραννία, χρειάζεται ἓνα ἀντίβαρο. Ἔτσι συμμαχεῖ μὲ τὴν μᾶζα, τὴν ἐνεργοποιεῖ. Καὶ τότε ἔχουμε τὸν «Ὀχλο». Πρόκειται γιὰ μέθοδο ἐκμηδενίσεως τῆς ποιότητος ἀπὸ τὴν ποσότητα, τῆς ἀριστείας ἀπὸ τὴν χυδαιότητα, τῶν φύσει ὀδηγῶν ἀπὸ τοὺς φύσει ὀδηγουμένους.

Αὐτὸ τὸ ζευγὸς 'Εξ-ουσία-Ήχλος ἀποτελεῖ τὴν πιστὴν φωτογραφία ὁλόκληρης τῆς πολιτικῆς, κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς καταστάσεως τοῦ καιροῦ μας, ἀλλὰ καὶ τὴν ὀριστικὴν διάγνωση τοῦ *mal de siècle*, τῆς βαρειάς καὶ ἴσως θανατηφόρου ἀρρώστιας ἀπὸ τὴν ὁποία προσεβλήθη σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης τῆς ἐποχῆς μας.

* * *

Ἡ «ἄνοδος τῶν μαζῶν» ἔχει καὶ θεωρητικὰ θεμελιωθῇ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀπὸ τὰ ἐξ-ουσιαστικὰ δόγματα. Στηρίζεται «φιλοσοφικὰ» στὴν αὐθαίρετη, ἀφύσικη, ἀδίκη καὶ ἀριστοκτόνο «ἀρχὴ τῆς ἰσότητος», ἀρχὴ πού συγκρούεται καὶ μὲ τὴν φυσικὴ ἀλήθεια, καὶ μὲ τὴ δικαιοσύνη, καὶ μὲ τὴ λογικὴ, καί, ἐν τέλει, μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἀνθρώπο. Πρῶτος ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς τὴν εἰσήγαγε πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια (στὴν ἑλληνικὴ πολιτικὴ σκέψη ἡ «ἀρχὴ τῆς ἰσότητος» εἶναι ἀδιανόητη καὶ πρακτικὰ ἀνύπαρκτη). Ἡ «ἄνοδος τῶν μαζῶν» ἀποκορυφώθηκε ἀπὸ τὸν 'Εξ-ουσιασμὸ μὲ τὸ Μαρξιστικὸ Δόγμα, τὸ ὁποῖο μάλιστα ἐφθασε στὸ ἀκρότατο ὅριο τοῦ παραλογισμοῦ: Νὰ ἀναθέσῃ ἀποκλειστικὰ («δικτατορία τοῦ προλεταριάτου») τὴν τύχη τῆς ἀνθρωπότητος στὰ πιάτα ἄτομα τῆς μᾶζας (τοὺς «προλεταρίους»), αὐτὰ δηλαδὴ πού ἀποδεδειγμένα δὲν εἶναι εἰς θέσιν οὔτε κἀν νὰ ζήσουν μόνα τους, στὰ ἄτομα, λέγω, πού μόνον ἂν βρεθῇ κάποιος νὰ τοὺς «ὀδηγήσῃ στὴ βοσκὴ» («μισθωτὴ ἐργασία») ἐπιβιώνουν. Ἡ διαστροφή τῆς «ἰσότητος» ἦ-

ταν ἡ πιὸ ὀλέθρια γιὰ τὴν κοινωνία, τὸν πολιτισμὸ καὶ γενικὰ τὴν εὐτυχία τῆς ἀνθρωπότητος (καὶ τῆς μᾶζας) ἐφεύρεση τῆς 'Εξ-ουσίας. 'Εξ αἰτίας τῆς ἡ μᾶζας, πού ἔπαυσε νὰ εἶναι τὸ κατὰ φύσιν, ἀλλὰ διεστράφη σὲ ὄχλο, εἶναι σήμερα δυστυχέστερη ἀπ' ὅσο ἦταν ποτε ἄλλοτε: Ἡ φύση (καὶ ἡ ἐσωτερικὴ σου φύση συνεπῶς), ἂν τὴν βιάζης, σὲ ἐκδικεῖται ἀδυσώπητα.

* * *

Ἡ 'Εξ-ουσία, καθὼς γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία μετατρέπεται (λόγω τῆς δυνατότητας χρήσεως πυρηνικῶν δπλων) σὲ ἀπόλεμη ὀργάνωση, καταρρέει. Μαζί της κατὰ φυσικὴν ἀναγκαιότητα καταρρέει καὶ τὸ «ἑτερόν της ἡμῖς», ὁ ἐνεργοποιημένος ὄχλος, αὐτὸς πού, ὅπως εἶπαμε στὴν ἀρχή, δὲν νοεῖται καὶ δὲν ὑπάρχει χωρὶς τὴν ἐξουσία. «Προλεταρισμὸς», «συνδικαλισμὸς», «κομματισμὸς» καὶ γενικὰ ὅλα ὅσα ἀπέρρευσαν ἀπὸ τὴν «ἀρχὴ τῆς ἰσότητος» καὶ ἐπέφεραν τὴν «ἄνοδο τῶν μαζῶν» εἶναι σήμερα πτώματα, θαμμένα ἢ ἄταφα. Τὸ κενὸ πού ἀνοίξε θ' ἀρχίσῃ νὰ πληροῦται (εἶναι κι αὐτὸ φυσικὸς νόμος). Στὴ θέση τῆς ἐξ-ουσίας θὰ περᾶσῃ μιὰ κατὰ φύσιν ἀριστεία. Καὶ στὴ θέση τοῦ σήμερα δυστυχισμένου 'Όχλου μιὰ εὐτυχισμένη Μᾶζα, πού θὰ ἀντλήσῃ τὴν εὐτυχία της ἀπὸ τὸν φυσικὸ τῆς ρόλο (τὸν ρόλο πού ἔχασε) καὶ θὰ ἀποτινάξῃ τὴ δυστυχία της μαζὶ μὲ τὴν ἀποτίναξή της παρὰ φύσιν καταστάσεώς της.

Μετέωρος

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

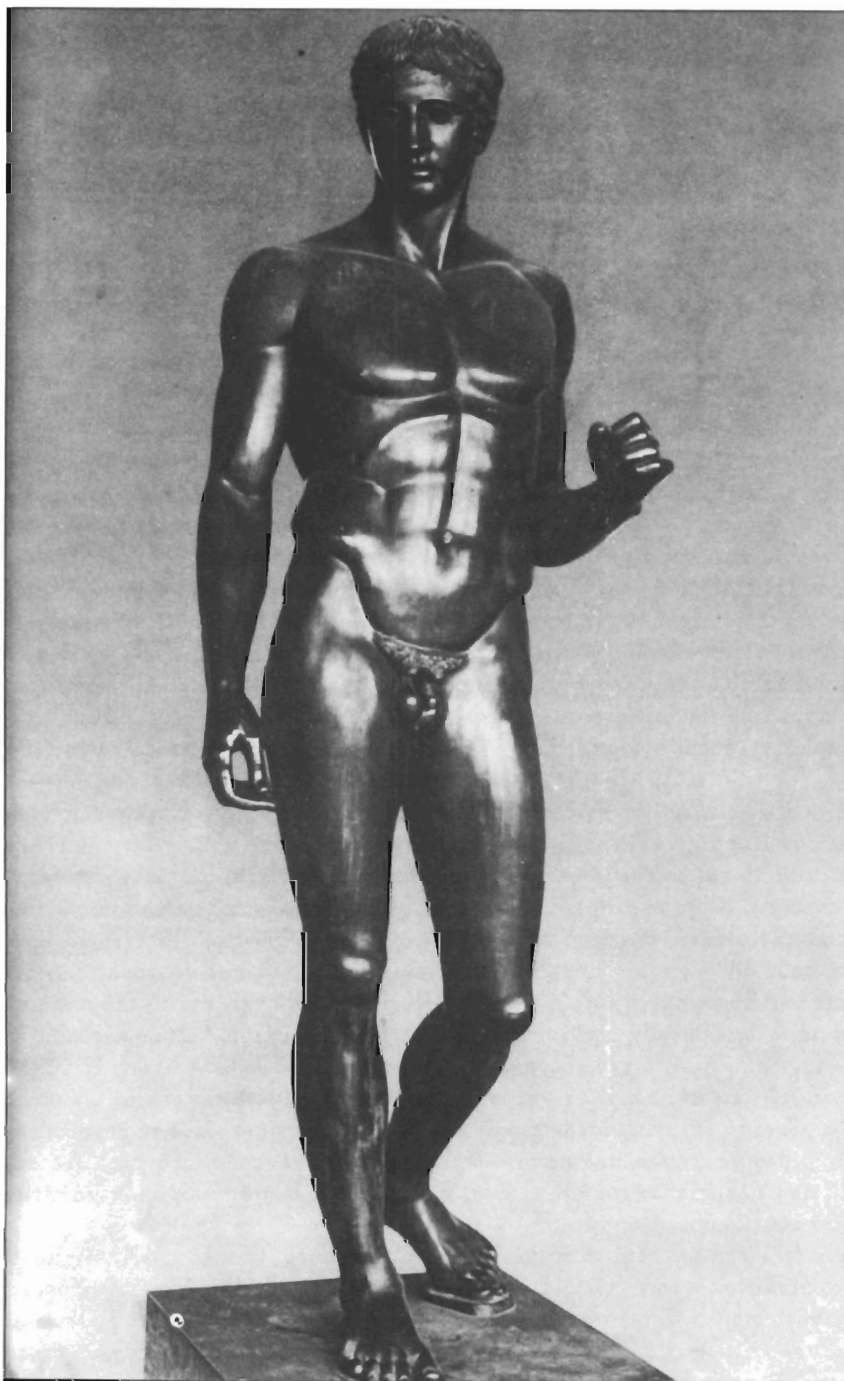
‘Ο έκβαρβαρισμός του ‘Ολυμπιακού Πνεύματος

[Τὸ κείμενο αὐτὸ ἐγράφη τὸ 1980. (Βλ. Δημήτρης Ι. Λάμπρου, «Ἀναζήτηση», Ἀθῆναι 1981, σσ. 205-210].

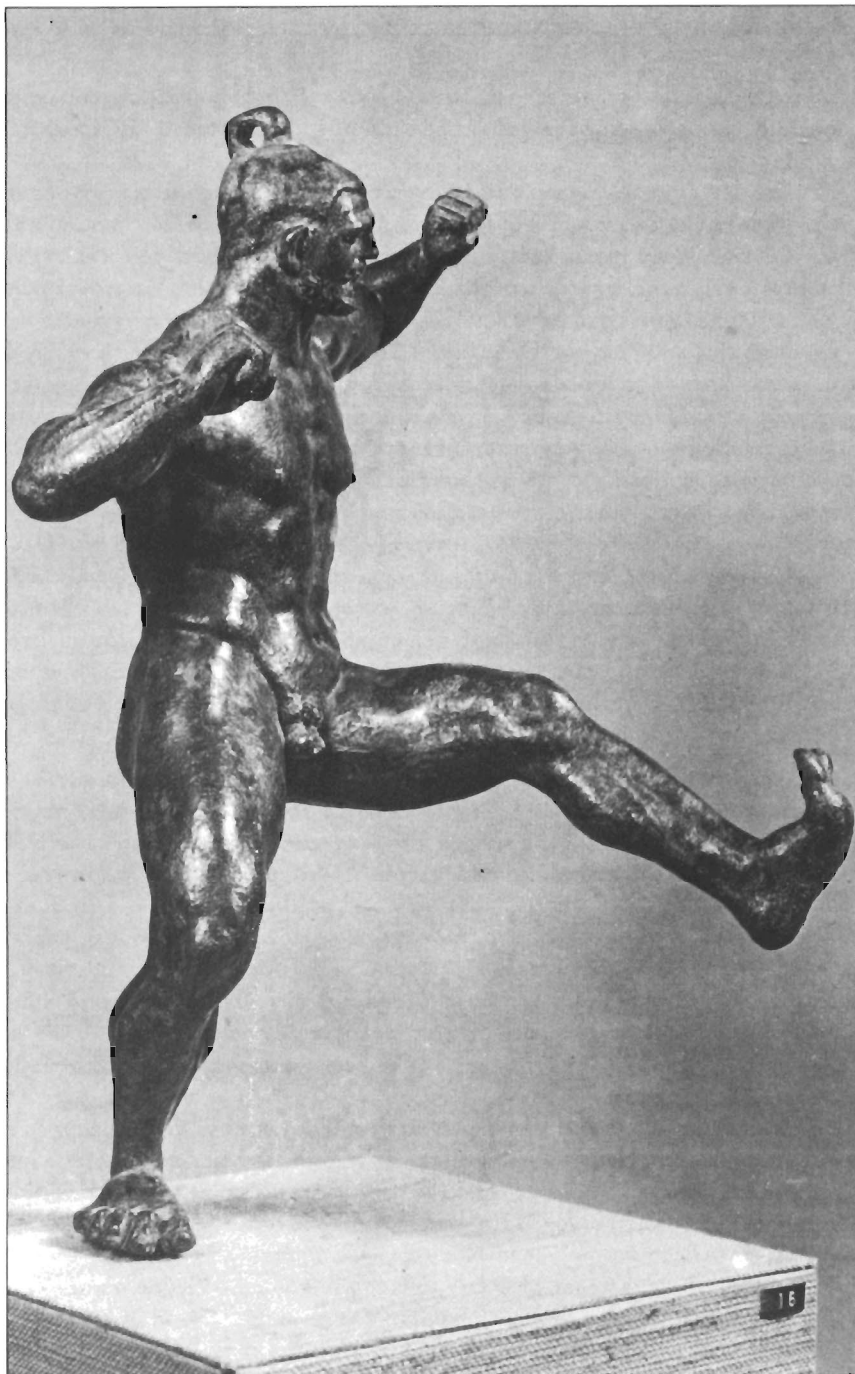
Χαρακτηρίζοντας βαρβάρους τοὺς μὴ Ἕλληνες — δηλαδή τοὺς ἀνθρώπους ὅλων τῶν φυλῶν, ἀκόμη καὶ τοὺς φυλετικά Ἕλληνες, ποὺ δὲν μετεῖχαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλληνικῆς ἀντιλήψεως γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸν Κόσμο⁽²⁾ — καὶ ἀποκλείοντας αὐστηρότατα καὶ ἐπὶ ποινῇ θανάτου τὴ συμμετοχὴ τοὺς στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχαν ἐπίγνωση ἑνὸς πράγματος, ποὺ μὲ τὴν σύγχρονη ἐκπόρνευση τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Πνεύματος ἔχει καταστῆ σαφές καὶ αὐτονόητο: Ὅτι, δηλαδή, τὸ Ὀλυμπιακὸ Ἰδεῶδες, γέννημα καὶ δημιουργήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος, ὅπως καὶ ὅλες οἱ ἄλλες μεγάλες ἐλληνικὲς ιδέες, ἀρχές καὶ ἀξίες μόνον ἀνάμεσα στοὺς πνευματικά Ἕλληνες μποροῦν νὰ ἐπιζοῦν, νὰ ἀναπτύσσονται καὶ νὰ γίνονται πράξη καὶ τρόπος ζωῆς, ἐνῶ, ἀντίθετα, εἶναι πράγματα ξένα καὶ ἀσυμβίβαστα πρὸς τοὺς μὴ ἐλληνικοὺς, δηλαδή τοὺς βαρβαρικοὺς πολιτισμούς, καὶ δὲν μποροῦν νὰ ὑπάρξουν ἀλώβητα, ἀναλλοίωτα καὶ ἀτόφια μέσα σ’ αὐτούς.

Ἀλλὰ ἡ ἀδυναμία οἰασθήποτε ἄλλης, πλὴν τῆς ἐλληνικῆς, ἀντιλήψεως γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὸν Κόσμο, νὰ διατηρήσῃ ἀγνὴ καὶ νὰ ὑλοποιήσῃ αὐθεντικά τὴν ἐλληνικὴ Ὀλυμπιακὴ Ἰδέα, ἀποδείχθηκε ἥδη στὴν ἀρχαιότητα, ὅταν μετὰ τὴν κατάκτηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, οἱ τελευταῖοι παραβίασαν, μὲ τὸ «δί-καιον» τοῦ κατακτητῆ, τὸν ἱερὸ νόμο τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν μὴ Ἑλλήνων - βαρβάρων ἀπὸ τοὺς Ἀγῶνες καὶ ἐπέβαλαν τὴν συμμετοχὴ, γιὰ πρώτη φορὰ, τῶν ξένων σ’ αὐτούς: Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ὁ πρῶτος Ρωμαῖος ἀθλητὴς μπῆκε στὸ στάδιο τῆς Ὀλυμπίας, ἡ ἀγνότητά, ἡ ἱερότητα, ὁ ὑψηλόφρων ἰδεαλισμὸς, ἡ ἀφιλοκέρδεια, ὁ αὐστηρὸς διαχωρισμὸς ἀπὸ τὴν ἐξουσία, τὸ ἀδέκαστο τῶν Ἑλλανοδικῶν, τὸ ὑψηλὸ ἀγωνιστικὸ πνεῦμα καὶ τὰ ἄλλα χαρακτηριστικά, ποὺ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ζοῦσαν στὰ ἐλληνικὰ χώματα εἶχαν προσδώσει καὶ καθιερώσει ἐπὶ χίλια καὶ πλέον χρόνια στὸν ὀλυμπιακὸ θεσμό, πῆγαν περίπατο καὶ μπῆκαν στὸν ἱερὸ χῶρο τῆς Ἀλτεως ἢ λατινικῆ ματαιοδοξία καὶ μεγαλομανία, ἡ λατινικὴ ἐξουσιαστικὴ σκοπιμότητα καὶ γενικὰ ὁ λατινικὸς βαρβαρισμός.⁽³⁾

Καὶ ὅταν κατὰ τὴν ἴδια περίπου ἐποχὴ, τὸ Σαράντα Τέσσερα μ.Χ., δημιουργήθηκε ὑποκατάστατο τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων στὴν Ἀντιόχεια τῆς Συρίας, οἱ Ὀλυμπιάδες ποὺ διεξήγοντο ἐκεῖ δὲν εἶχαν σχέση μὲ τὸ ἐλληνικὸ Ὀλυμπιακὸ Πνεῦμα, ἀλλὰ ἀπέκτησαν αὐτομάτως τὰ γνωρίσματα τοῦ σημιτικοῦ πνεύματος: Τὸ στάδιο τῆς Ἀντιόχειας γέμιζε ἀπὸ πληρωμένους «ἀθλητές», θυμίζοντας πλατεῖες πόλεων ὅπου διάφοροι σαλτιμπάγκοι ἐπιδεικνύουν τὶς «ἀθλητικές» τοὺς ἱκανότητες περιφέροντας ταυτόχρονα καὶ δίσκο ἐπαιτείας, τὰ γεμάτα χάρη, ἀπλότητα καὶ τεχνικὴ ἀγωνίσματα τῶν Ἑλλήνων ἀντικαταστάθηκαν ἀπὸ ἐπιδείξεις κτηνώδους σωματικῆς ρώμης τῶν Ἀνατολικῶν «ἀθλητῶν», ἐνῶ ὁ ἀγωνιστικὸς χῶρος ἦταν

Ἑλλην ὀλυμπιονίκης (ὁ Δορυφόρος). Τέλειο σύνολο ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ἁρμονίας, «κανὼν» ὅπως ὀνομάσθηκε. Μοναδική ἀμοιβή του ὁ στέφανος ἀγριελιάς. (Ἔργο τοῦ Πολυκλείτου, Μουσεῖο Μονάχου).

Ρωμαῖος «ὀλυμπιονίκης». Οἱ κτηνώδεις ἀθλητὲς τοῦ εἴδους αὐτοῦ ἀνήκαν σὲ συλλόγους ἐπαγγελματικὸς καὶ ἀμείβονταν μὲ χρήματα. Ὅ,τι ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ σήμερα. (Χάλκινο ἄγαλμα. Παρίσι, Μουσεῖο Λούβρου).

κατελιγμένοι από στρατιές 'Εβραιοφονικών εμπόρων και τυχοδιωκτών, που προσέδιδαν στους «'Αγῶνες» χαρακτηῖρα μᾶλλον ἀνατολίτικου παζαριού παρὰ 'Ολυμπιάδας.

Καί, τέλος, ὅταν ὁ θρησκευτικός δογματισμός εἰσέβαλε καὶ κατίσχυσε στὸν ἐλληνικὸ χῶρο, ἦταν ἀδύνατο νὰ ἀνεχθῇ τὴν ὑπάρξη τοῦ ἐλληνικοῦ θεσμοῦ καὶ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἐλεύθερου πνεύματός του. Μὲ τὸ μῖσος τοῦ κατὰ τοῦ κάλλους καὶ τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, μὲ τὴν ἀπέχθειά του κατὰ τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ἀληθινοῦ, μὲ τὸν φόβο τοῦ ἀπέναντι στὸ μεγαλεῖο τοῦ 'Ελληνικοῦ Πνεύματος γενικά, ἦταν ἀδιανόητο νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὸ 'Ολυμπιακὸ 'Ιδεῶδες καὶ νὰ τὸ ἀφήσῃ νὰ ζῇ. Καὶ γι' αὐτό, μόλις ἀπέκτησε καὶ σταθεροποίησε τὸν ἔλεγχο ἐπὶ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, κατήγγησε τοὺς 'Ολυμπιακοὺς 'Αγῶνες, διακόπτοντας ἔτσι βίαια τὴν συνεχῇ λειτουργία, τουλάχιστον ἐπὶ χίλια ἑκατὸ ἐξῆντα ἐννέα χρόνια,^(γ) ἐνὸς ἀπὸ τοὺς λαμπρότερους, ἀγνότερους καὶ καταπληκτικώτερους θεσμοὺς ἐξ ὧν ποτὲ ἐμφανίσθηκαν σ' ὁλόκληρη τὴν ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος.

Αὐτὸ πού ἀπεδείχθη στὴν ἀρχαιότητα, ὅτι δηλαδή, ἀφ' ἐνός, τὸ 'Ολυμπιακὸ Πνεῦμα ἀποκεκομμένο ἀπὸ τὸν ὁμῆλιο λῶρο του, τὸ 'Ελληνικὸ Πνεῦμα, εἶναι ἀδύνατο νὰ ὑπάρξῃ, καί, ἀφ' ἑτέρου, ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ ὀλυμπιακοῦ θεσμοῦ μέσα στὰ πλαίσια ἄλλων πολιτισμῶν καὶ ἄλλων κοσμοθεωριῶν δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ὀδηγήσῃ στὴν ἐκπόρνευση καὶ τὸν ἐκβαρβαρισμό του, ἐπιβεβαιώθηκε στὴ σύγχρονη ἐποχή, ἀπὸ τότε πού ὠρισμένοι ἐπεδίωξαν καὶ πέτυχαν τὴν ἀναβίωση τῶν 'Ολυμπιακῶν 'Αγῶνων.

Πολιτικὴ σκοπιμότητα καὶ ἱμπεριαλιστικὲς ἐπιδιώξεις τῶν ἐξουσιαστῶν τοῦ Κόσμου, ματαιοδοξίες καὶ ἐπιδειξιομανία τῶν διαφόρων καθεστώτων, προπαγάνδα καὶ παραπλάνηση τῶν λαῶν, ἐμπόριο καὶ διαφήμιση, «ντοπάρισμα» καὶ ἀθέμιτος συναγωνισμός τῶν ἀθλητῶν, ἐπαγγελματισμός καὶ χρηματισμός, σαμποτάζ καὶ δολοφονικὲς ἐπιθέσεις, ὑποκριτικὲς «ἀποχές» καὶ «ἡμισυμμετοχές», ἀμφίβολης ἀξίας καὶ εἰλικρίνειας κηρύγματα περὶ συναδελφώσεως, ἰδεολογικὲς σοῦπες σερβιριζόμενες χωρὶς νὰ παραγγελοῦν περὶ εἰρητισμοῦ, «ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων», διεθνισμοῦ κλπ. μολύνουν τὴν 'Ολυμπιακὴν 'Ιδέα καὶ τὴν κατάντησαν σκιά τοῦ ἑαυτοῦ της. Τὸ 'Ολυμπιακὸ Πνεῦμα δὲν εἶναι πιά ἰδανικὸ καὶ αὐτοσκοπός, ἀλλὰ μέσον ἐξυπηρετήσεως διαφόρων σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων, οἰκονομικῶν, προπαγανδιστικῶν καὶ γενικὰ ἐξουσιαστικῶν.

'Αλλὰ πῶς ἀλλιῶς θὰ μπορούσε νὰ καταντήσῃ ὁ ὑψηλὸς αὐτὸς θεσμός, τὴ στιγμή πού ὑπάρχει σὰν ξένο σῶμα μέσα στὸ γενικὸ ἰδεολογικὸ πλαίσιο τοῦ καθεστώτος τοῦ οἰκονομισμοῦ, τῆς Λογοκρατίας, τοῦ ὠφελιμισμοῦ, τῆς ἀχαλίνωτης ἐξουσιαστικῆς μανίας, τῆς τεχνοκρατίας καὶ τοῦ 'Αστοκαπιταλομαρξισμοῦ. Πού ἰσχύει καὶ διέπει ὁλόκληρο τὸ σύγχρονο Κόσμο; 'Ο Κόσμος «μας», ὁ Κόσμος μέσα στὸν ὁποῖο μᾶς ἔχουν ὑποχρεώσει νὰ ζοῦμε, ὁ Κόσμος πού τυραννεῖται καὶ ἐξουσιάζεται ἀπὸ τὸ ψέμα, τὸ δόγμα, τὴν τυφλὴ θέληση τῆς ἐξουσίας, τὴν παντοδυναμία τῆς ὕλης, ὁ Κόσμος πού θύει χίλιες φορές τὴ στιγμή σ' ἓνα καὶ μόνο θεό, τὸν Μαμωνᾶ, δὲν ἔχει περιθώρια πιά, γιὰ νὰ ἀνακαλύψῃ καὶ νὰ λατρεύσῃ κανέναν ἄλλο θεό, καμμιά ἀλήθεια, καμμιά ἰδέα.

'Ο ἀθλητὴς πού ἀποφασίζει νὰ προετοιμασθῇ γιὰ τὴν 'Ολυμπιάδα, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἴδιος προσέβλεπε ἰδεαλιστικὰ στὴν μοναδικὴ ἀμοιβὴ τοῦ ἀπλοῦ καὶ ἀπέριττου κότινου τῆς νίκης, στὸ στεφάνωμα μὲ τὸ κλαδί τῆς ὀλυμπιακῆς ἀγριελιάς, ἡ ὕλιστι-

κὴ τάξῃ πραγμάτων καὶ τὰ κατὰ τόπους παρακλάδια τῆς ποῦ κυβερνοῦν, σὰν Διεθνῆς Ἐξουσία, τὴν ἀνθρωπότητα καί, σὰν τοπικὲς ἐξουσίες, τὰ Ἔθνη, θὰ τὸν διαφθεύρουν μὲ τὰ «κίνητρα» ποῦ θὰ τοῦ προσφέρουν, μὲ τὸν μισθό, τὴν ἀποζημίωση, τὰ «πρίμ», τὴν τοποθέτησιν σὲ προσοδοφόρους θέσεις καὶ τὰ ἄλλα παρεμφερῆ, μὲ τὰ ὁποῖα ἐκπορνεύουν κάθε ἀξία καὶ κάθε ἄτομο.

Οἱ ὀργανωτικὲς ἐπιτροπές, καὶ ἂν ἀκόμη οἱ ἴδιες εἶναι φορεῖς τῆς λιτότητας καὶ ἀπλότητος τοῦ ἀπολιτικοῦ Ὀλυμπιακοῦ Πνεύματος, θὰ ὑποταχθοῦν στὸν πειρασμό τῆς ματαιοδοξίας, ἀπὸ τὴν ὁποία διέπεται ἡ πολιτικὴ ἐξουσία καὶ θὰ δοῦν τὴν διοργάνωσιν τῶν ἀγώνων σὰν ἀπλὸ μέσον ἐπιδείξεως πλούτου ἢ «ὕψηλῃς τεχνολογίας», σὰν βιτρίνα προβολῆς καὶ διαφημίσεως τῆς «εὐημερίας» τῶν καθεστώτων.

Οἱ Ἑλληνοδίκες, καὶ ἂν ἀκόμη συναισθάνωνται ὅτι εἶναι αὐθεντικοὶ λειτουργοὶ τοῦ Ὀλυμπίου Ζηνός, δηλαδὴ τῆς Ἀλήθειας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, δὲν θὰ ἀρνηθοῦν νὰ βραβεύουν ἐπαγγελματίες, χρηματιζόμενους, ἄτιμους ἢ ντοπαρισμένους, διότι δὲν ὑπόκεινται πιά στὴν ἀρχὴ τῆς ιδέας —καὶ μόνο σ’ αὐτὴν—, ἀλλὰ διότι ἡ θέση τους ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐξουσία καὶ τίς σκοπιμότητές της.

Οἱ Ὀλυμπιονίκες, καὶ ἂν ἀκόμη ἐπιστρέφοντας στὴν πατρίδα τους δὲν φιλοδοξοῦν παρὰ νὰ δεχθοῦν τὴν δίκαιη ἀμοιβὴ τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης, ἀμοιβὴ καθαρὰ ἠθικοῦ καὶ ἰδεαλιστικοῦ χαρακτῆρα, καὶ νὰ τοὺς ὑμνήσουν ποιητὲς σὰν τὸν Πίνδαρο, δὲν θὰ ἀντέξουν στοὺς πειρασμοὺς ποῦ θὰ τοὺς προσφέρῃ ἡ κρατοῦσα τάξις πραγμάτων γιὰ νὰ τοὺς ἐκμεταλλευθῇ πολιτικά, καὶ θὰ καταντήσουν «γυρολόγοι» καὶ «ἀβανταδόροι» τῶν ἐκπορνευτῶν τους.

Καὶ τὰ Ἔθνη, καθὼς εἶναι ἐθισμένα, ἀπὸ τὴν ψυχρὴ λογοκρατικὴ τάξιν πραγμάτων ποῦ ἐπιβάλλει ἡ ἐξουσία, νὰ ἀσπάζωνται καὶ νὰ χειροκροτοῦν τίς μεθόδους τῆς, δὲν θὰ «κατεδαφίσουν τὰ τεῖχη» ὑποδεχόμενα τοὺς νικητὲς οὔτε θὰ τοὺς ἀνακηρύξουν «ἀείσιτους» στὸ Πρυτανεῖο —τιμὴ, ἐπίσης, καθαρὰ συμβολικοῦ καὶ ἰδεαλιστικοῦ χαρακτῆρα—, ἀλλὰ θὰ διαβουκοληθοῦν ἀπὸ τὴν προπαγάνδα καὶ θὰ θαυμάσουν τίς ἐπιτυχίες τῶν ἀθλητῶν τοῦ «ἐλευθέρου» ἢ τοῦ «σοσιαλιστικοῦ κόσμου» —ἀναλόγως. Καὶ βεβαιότατα ἡ λογοκρατικὴ ἐξουσία ποῦ κυβερνᾷ τὸν Κόσμο, ἀντὶ νὰ κρατήσῃ μακριὰ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ καὶ τὴν σκοπιμότητα τὸν Ὀλυμπισμό μέσω μιᾶς σιωπηρῆς «ἰεραῆς ἐκχειρίσεως», θὰ δῇ σ’ αὐτὸν τὴν εὐκαιρία τῆς προπαγάνδας καὶ τῆς συνθηματολογίας περὶ «εὐρωπαϊκῆς ἀκεραιότητος», «ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων» καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἡ ἀπολύτως ἀπαραίτητη, ἡ κεφαλαιώδης προϋπόθεσις γιὰ τὸν ἐξαγνισμό καὶ τὴν κάθαρσιν τοῦ Ὀλυμπιακοῦ θεσμοῦ ἀπὸ τὸ ἄγος τῆς Λογοκρατίας καὶ τῆς σκοπιμότητος μὲ τὸ ὁποῖο τὸν ἔχουν μαγαρίσει —καί, ἐπομένως, ἡ μοναδικὴ προϋπόθεσις γιὰ τὴν διάσωσιν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς καταργήσεως καὶ διακοπῆς τους— εἶναι ἡ ἀναστήλωσις καὶ ἀναβίωσις τοῦ ἀγνοῦ πνεύματος, ποῦ εἶναι συμφυὲς μ’ αὐτούς, ὅπως, ἄλλωστε, εἶναι συμφυὲς πρὸς κάθε τι τὸ μεγάλο καὶ ὕψηλό. Γιὰ νὰ ἐπανεύρῃ ὁ Ὀλυμπισμός τὴν χαμένη ἠθικὴ ὑγεία του, πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ ἀνάρρωσις ὁλόκληρου τοῦ πολιτισμοῦ μας. Οἰοδῆποτε μέτρο εἶναι μάταιο.⁽⁸⁾

Ὅταν μιὰ μελλοντικὴ Ἑλληνικὴ Πολιτεία ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ ψεῦδος, τότε οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες θὰ ἀναβιώσουν πραγματικά, θὰ ἀναστηθοῦν. Τότε τὸ Ὀλυμπιακὸ Πνεῦμα θὰ ξαναεπιστρέψῃ στὴ Γῆ ἀπὸ τὸν ἐξωγήινο χῶρον, ὅπου τώρα ζῇ ἐξόριστο. Τότε τὸ ἐλληνικὸ ἰδανικὸ «νοῦς ὑγιὴς ἐν σώματι ὑγιεῖ» θὰ πάρῃ τὴν θέσιν

του «ιδανικού τύπου» του μικρού ἄρρωστου Δαβίδ, πού παρὰ τὴν σωματική, ἡθική καὶ πνευματική μηδαμινότητά του ἐπιβάλλεται μὲ τὸν δόλο καὶ τὴν ἀπάτη καὶ κυριαρχεῖ πάνω στίς εὐγενεῖς καὶ φωτισμένες φύσεις.^(ε) Τότε ἡ 'Ελληνική Πολιτεία θὰ διοργανώσῃ τὴς 'Ολυμπιάδες στὴν ἱερὴ "Ἀλτι, χωρὶς τὴς «συνεννοήσεις» καὶ τὰ «παρασκηνία» τῆς Διεθνούς 'Εξουσίας, χωρὶς νὰ ρωτᾷ καὶ νὰ διαπραγματεύεται μὲ κανένα, ὅπως οἱ ἀρχαῖοι "Ἕλληνες δὲν ρωτοῦσαν κανένα βάρβαρο, ὅταν διωργάνωναν τοὺς 'Αγῶνες —καὶ θὰ συμμετέχουν σ' αὐτοὺς ὅλοι οἱ ἀγνοὶ ἀθλητὲς καὶ φίλαθλοι τοῦ Κόσμου, ὅλοι οἱ πολιτιστικά "Ἕλληνες. Οἱ βαρβαρικοὶ 'Ολυμπιακοὶ 'Αγῶνες βαδίζουν πρὸς τὸ τέλος τους, αὐτοκτονοῦν κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἀμαρτιῶν τους. Οἱ μόνοι 'Ολυμπιακοὶ 'Αγῶνες τοῦ Μέλλοντος θὰ εἶναι 'Ελληνικοί, δηλαδή ἐκφραση τοῦ πνεύματος τοῦ Μεγάλου, τοῦ 'Ωραίου καὶ τοῦ 'Αληθινοῦ, πού τοὺς γέννησε.

(α) 'Απὸ τοὺς 'Ολυμπιακοὺς 'Αγῶνες οἱ ἀρχαῖοι "Ἕλληνες ἀπέκλειαν — ὄχι μόνον σὰν ἀθλητὲς ἀλλὰ καὶ σὰν θεατὲς -- τοὺς ἄτιμους, τοὺς πόρνους, τοὺς ἀσεβεῖς, τοὺς συκοφάντες καὶ ἄλλους, πού εἶχαν καταδικασθῇ γιὰ παρόμοια ἀτιμωτικά ἀδικήματα.

(β) 'Ο αὐτοκράτωρ Νέρων, ἀφοῦ «ἀγόρασε» μὲ εὐτελὲς ποσὸ τὴν νίκη στὴν ἄρματοδρομία, διέταξε τὴν τέλεση τῶν 'Αγῶνων πρόωρα, στοὺς ὁποίους συμμετέσχε καὶ νίκησε κερδίζοντας... 75 στεφάνια.

(γ) Σὰν πρώτη 'Ολυμπιάδα ἐκλαμβάνεται ἡ τοῦ ἔτους 'Επτακόσια 'Εβδομήντα "Ἐξι π.Χ., ὁπότε νικητὴς στὸν δρόμο ἐνὸς σταδίου ἀναδείχθηκε ὁ Κόροιβος ἀπὸ τὴν 'Ηλεία, ἀλλὰ θεωρεῖται βέβαιον ὅτι ἀθλητικοὶ ἀγῶνες διεξήγοντο στὴν 'Ολυμπία καὶ σὲ ἄλλους ἑλληνικοὺς χώρους πολλὰς χιλιετίες ἐνωρίτερα. Τοὺς 'Ολυμπιακοὺς 'Αγῶνες κατήγγησε ὁ Βυζαντινὸς αὐτοκράτορας Θεοδόσιος ὁ «Μέγας» τὸ Τριακόσια 'Ενενήντα Τρία μ.Χ.

(δ) Εἶναι πρόσφατη ἡ «διεθνὴς καμπάνια» τοῦ ἑλληνικοῦ καθεστῶτος, πού συντασσόμενο καὶ συμμετέχον στὰ προπαγανδιστικά παιχνίδια τῆς Διεθνούς 'Εξουσίας πού τὸ πατρωνάει καὶ μὲ ἀφετηρίαν τὸ γεγονὸς τῆς ρωσικῆς εἰσβολῆς στὸ 'Αφγανιστὰν πρότεινε τὴν μόνιμη διεξαγωγὴ τῶν 'Ολυμπιακῶν 'Αγῶνων στὴν 'Ολυμπία, προσφέροντας μάλιστα καὶ ἑλληνικὸ ἔδαφος, τὸ ἱερὸ ἔδαφος τῆς "Ἀλτεως, στὸν Διεθνισμό, σὰν νὰ μὴν ἔπρεπε νὰ διατηρῇ τὴν αὐστηρὴ ἑλληνικότητά του ὁ χώρος, ὅπου καταξιώθηκε ἓνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἑλληνικοὺς θεσμοὺς τῆς ἱστορίας. 'Αλλὰ πῶς μπορεῖ νὰ ἐξυγιανθῇ ἡ 'Ολυμπιακὴ 'Ιδέα βάσει μιᾶς προτάσεως πού ἀπορρέει ἀπὸ τὴν προπαγάνδα, μὲ ἀφορμὴ τὸ «θέατρο», δηλαδή, τῶν ἐξουσιαστῶν τοῦ Κόσμου, τὴν «παράσταση» πού παίζουν; Καὶ πῶς τὸ «δικό» μας Κατεστημένο θὰ μπορέσῃ νὰ προσδῶσῃ στοὺς 'Ολυμπιακοὺς τὸν χαμένο ἰδεαλιστικὸ τους χαρακτήρα, ὅταν τὸ ἴδιο εἶναι ἐξάρτημα τοῦ παγκόσμιου ὕλιστικοῦ καὶ λογοκρατικοῦ Κατεστημένου; Δὲν ἔχει, λοιπόν, καμμιά ἀξία καὶ ἡ πρόταση τοῦ Κατεστημένου μας, ἀλλὰ παρεμβάλλεται σὰν μιὰ ἀπλὴ «σκηνή» στίς ἀτέλειωτες «πράξεις» τῆς ὑποκρισίας.

(ε) Πολλοὶ ὀλυμπικονίκες στὴν ἀρχαιότητα ἦσαν ταυτόχρονα καὶ κορυφαῖοι πνευματικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἄνδρες, ὅπως ὁ Μίλων ὁ Κροτωνιάτης, κύριο στέλεχος τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πυθαγόρα, ὁ 'Αλκιβιάδης, ὁ 'Αρχύτας, γεωμέτρης, φιλόσοφος, στρατηγὸς καὶ πολιτικός, καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

ΑΚΡΟΒΟΛΙΣΜΟΙ

«Pax Americana 1990»: Σχόλιο ἐπὶ ἐνὸς σχολίου

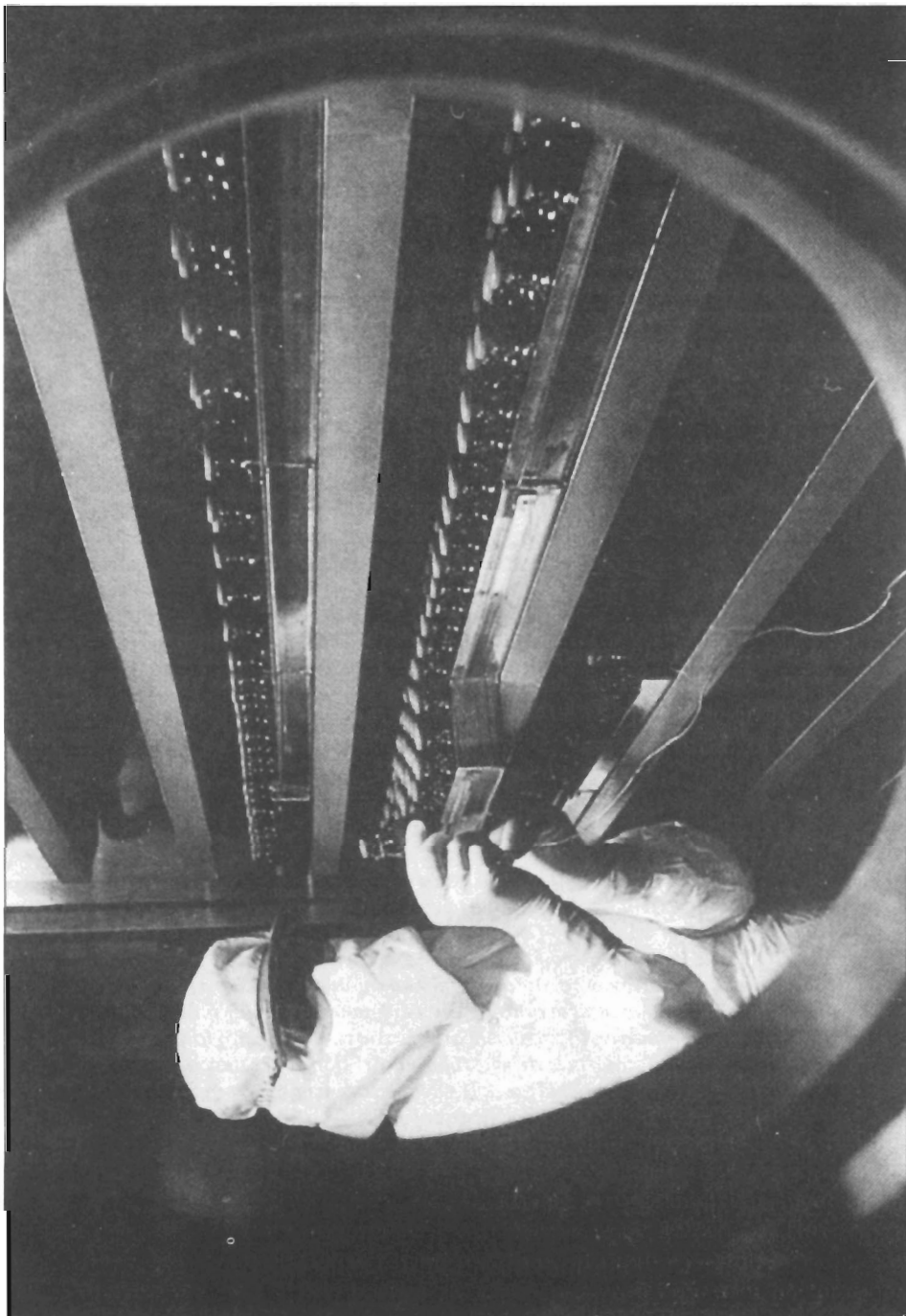
Ἡ «Pax Americana 1990», ἔγραψε στὸ προηγούμενο τεύχος τοῦ «Δαυλοῦ» ὁ ἐκδότης του, εἶναι ἡ σημερινή παγκόσμια τάξη πραγμάτων ἢ πανομοιόμορφη, ἢ πανομοιότυπη, ἢ πανειρηνική, ἢ πανδημοκρατική [τῶν πολλῶν τουτέστιν κομμάτων καὶ τῶν ὀργανωμένων — κατὰ τὴν ἐξουσιαστική δογματική ἀντίληψιν — λαϊκῶν συμφερόντων (συνδικαλισμός κ.λ.π.)] καὶ ἕνας τρόπος ζωῆς μετὰ τὴν πλαστική ἐτικέττα τοῦ «made in America», δηλαδή μία «Pax Americana» πρὸς τὴν ὁποία ὠδηγήθηκαν οἱ ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς ἐξουσιαστές, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὡς τὴν μόνη λύσιν στὸ ἀδιέξοδο, στὸ ὁποῖο τοὺς ἔφερε ἡ ἀδυναμία νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν παλαιὰ μέθοδο (συνταγή) τῶν Παγκοσμίων πολέμων.

Τί ὅμως εἶναι αὕτη ἡ «εἰρήνη», ἡ ὁποία ὀδηγεῖ πλέον τοὺς κλασματικούς ἡγέτες τῶν λαῶν στὴν ἀποδοχή ἐνὸς «τρόπου ζωῆς», μοντέλο τοῦ ὁποίου αὕτη τὴν στιγμή εἶναι ἡ Ἀμερική τῶν hamburgers, τῆς Roc Music καὶ ὅλων τῶν Star-systems; Πῶς θὰ πρέπει νὰ ὀνομάσουμε αὐτὴν τὴν ἀδυναμία τῶν λαῶν νὰ κλείσουν πόρτες καὶ παράθυρα στὴν ἐπιδρομὴ ἐνὸς μοντέλου ζωῆς, πού ἔχει τὴν δύναμιν νὰ παρουσιάξῃ τίς παρανοϊκὲς παρὰ φύσιν ἐκτροπὲς ὡς πνευματικὰ μέσα ἐπιτυχίας καὶ ἀνιχνευτὲς φυσικῶν καὶ μεταφυσικῶν γνώσεων, νὰ διαστρέφῃ τὴν ἱστορία τῶν λαῶν, ὥστε νὰ προκύπτουν τὰ «ἐνδιαφέροντα» γιὰ τοὺς ἐξουσιαστές συμπεράσματα, νὰ συντηρῇ τὴν βία, τὴν διαφθορά, τὴν ἀμάθεια μετὰ τὴν γνωστὴ «σύνθεσιν» τοῦ «κοινωνικοῦ γίγνεσθαι», ὅταν μάλιστα οἱ ἐξουσιαστές τοῦ ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ ἐξαθλίωσαν, ἀκριβῶς λόγῳ τῆς ἀνατροπῆς τῆς φυσικῆς τάξεως, τοὺς λαοὺς τοὺς, σὲ σημεῖο πού νὰ εὐρίσκωνται σήμερα σὲ χειρότερη θέσιν ἀπ' ἐκεῖνη τοῦ 1900;

Ἔτσι ἐφθάσαμε σ' αὐτὸ πού ὁ «Δαυλὸς» ὠνόμασε «Pax Americana 1990...» ὡς τὸ ὄνομα ἐνὸς ὁλοκληρωμένου οἰκουμενικοῦ φαινομένου, μιᾶς «εἰρήνης», πού θὰ ἀσκήτῃ ἐν ὀνόματι τῆς ἀδυναμίας τῶν λαῶν νὰ βροῦν τὴν διέξοδο στὰ προβλήματά τους, τὰ ὁποῖα μάλιστα ἀνέθεσαν στοὺς ἠλεκτρονικούς ἐγκέφαλους — μιὰ καὶ οἱ ἀνθρώπινον ἐγκέφαλοι διὰ τῶν σημερινῶν κοινωνικῶν συστημάτων ἔχουν ἤδη ἀρχίσει νὰ ἐξαφανίζονται ἀπὸ προσώπου γῆς... Αὕτη κατὰ τὴ γνώμην μου εἶναι ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ μεταξὺ τῆς οἰκουμενικῆς «Pax Americana» καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Λόγου, στὸν ὁποῖο πολλάκις ἀναφερόμεθα στίς σελίδες τοῦ «Δαυλοῦ». Καθ' ἡμᾶς οἱ ἐξουσιαστές δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ βρεθῇ ἡ ὁδὸς τῆς ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων τῆς ἀνθρωπότητος. Διότι, ἐὰν θ' ἀρχίσῃ, καὶ μόνο, ἡ πορεία πρὸς αὐτήν, τὴν ἐπίλυσιν, θὰ σημαίνῃ ὅτι ἤδη ὁ νέος καταστατικὸς χάρτης τῶν ἀνθρώπινων δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ καταργηθεῖ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐμπόδια πού ἀνέπτυξε ἐπὶ χιλιετίες τώρα ἡ ἐκτροπὴ ἐν ὀνόματι τοῦ «θεοῦ» ἢ τοῦ ἡγεμόνος ἢ τῆς δημοκρατίας, μετὰ ὅλα τὰ παρεπόμενα καὶ συνακόλουθα φαινόμενα αὐτῆς τῆς ἐκτροπῆς. Νὰ γιατί εἶναι ἐπικίνδυνον ἡ νοοτροπία πού ἡ ἀδυναμία πολέμου προσπαθεῖ νὰ καθιερώσῃ τώρα σ' ὁλόκληρο τὸν πλανήτη μας.

Ἡ «Pax Americana» δὲν εἶναι ὑπόθεσις, λοιπόν, τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ ἢ τοῦ κ. Μπους· εἶναι τὸ φαινόμενο μιᾶς νέας οἰκουμενικῆς τάξης πραγμάτων, πού — ἄς τὸ προσέξουν καλὰ οἱ λαοὶ — ἐνδέχεται νὰ σημαίνῃ ἐντὸς ὀλίγου: «Σκάσε καὶ δούλευε», ὅχι βεβαίως χάριν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Λόγου, δηλαδή τῆς Οἰκουμενικῆς λογικῆς, πού σημαίνει οἰκουμενικὴ δικαιοσύνη, ἀλλὰ χάριν τῶν ὑποκρυπτομένων ἐντὸς τῶν κοινωνικῶν συστημάτων κατὰ τόπους ἐξουσιαστῶν καὶ μεγάλων διεθνῶν προστατῶν τους, πού καθορίζουν πράγματι τίς πάσης μορφῆς «μεταβλητές» στὴ ζωὴ τῶν λαῶν. Ὁ νοῶν νοεῖτω.

Ἐρινὺς

*Εφαρμογή τής γενετικής μηχανικής στην βιοφαρμακευτική τεχνολογία.
(φωτογραφία: Έργαστήριο μεγάλης φαρμακοβιομηχανίας του Μπέντφορντ,
Όχάιο, ΗΠΑ).*

Δρ. ΜΙΧΑΗΛ ΟΘ. ΔΕΦΝΕΡ*

Προσδοκίες από τη χρήση νέων φαρμάκων

Συνεχώς περισσότερα και αποτελεσματικότερα φάρμακα παρασκευάζονται και χρησιμοποιούνται για την διάγνωση, θεραπεία, περιορισμό ή προφύλαξη ασθενειών, μη κανονικών φυσικών καταστάσεων και συμπτωμάτων αυτών στον άνθρωπο, τα ζώα, τα φυτά και για την αποκατάσταση, διόρθωση ή τροποποίηση οργανικών λειτουργιών στους ζώντες οργανισμούς. Η έρευνα έχει ήδη επεκταθεί και στον τομέα της γενετικής με μεγάλες μέν προσδοκίες, αλλά και ανησυχίες για το αποτέλεσμα.

Ήδη πριν από το 2500 π.Χ. αναφέρονται χρήσεις διαφόρων ουσιών για θεραπευτικούς σκοπούς. Αρχικώς οι ιατροί παρασκεύαζαν οι ίδιοι τα φάρμακα που χορηγούσαν. Ο Ίπποκράτης, ο Διοσκορίδης, ο Γαληνός και άλλοι μās άφησαν ακριβείς περιγραφές των φαρμάκων που χρησιμοποιούσαν. Το 1546 εμφανίζεται στη Νυρεμβέργη της Γερμανίας η πρώτη φαρμakoποιία, δηλαδή κατάλογος δρογών και φαρμάκων που περιείχε και οδηγίες για την παρασκευή τυποποιημένων φαρμακευτικών παρασκευασμάτων. Κατά το τέλος του 18ου αιώνα και τις αρχές του 19ου ο Γάλλος Λαβουαζιέ και οι διάδοχοί του με την ανάπτυξη της Χημείας οδηγούν την Φαρμακευτική σε νέους δρόμους. Αρχίζει η συνθετική παρασκευή ενώσεων, ακόμα και ουσιών που δεν υπάρχουν στη φύση (δηλαδή στα ζώα, φυτά, όρυκτά, μικρόβια), για φαρμακευτικούς σκοπούς. Η πειραματική μελέτη των φαρμάκων και του τρόπου δράσης αυτών αρχίζει περί τα μέσα του 19ου αιώνα και ο Γερμανός φαρμακολόγος Όσβαλντ Σμίντεμπεργκ θεωρείται ο πατέρας της φαρμακολογίας.

Η σύγχρονη φαρμακευτική βιομηχανία αρχίζει τον 19ο αιώνα και αναπτύσσεται ακόμη περισσότερο κατά τα τέλη του 20ού. Ανακαλύπτονται και απομονώνονται πολύ δραστικές φαρμακευτικές ουσίες, που πολλές παρασκευάζονται και συνθετικώς σε μεγάλη κλίμακα βιομηχανικώς. Αυτές αντικαθιστούν φάρμακα φυτικής προέλευσης προηγούμενων εποχών. Με αυτές επιτυγχάνεται ή καταπολέμηση σοβαρών ασθενειών όπως η κακοήθης αναιμία, ο ρευματικός πυρετός, ο τυφοειδής πυρετός, ή πνευμονία, ή σύφιλις, ή πολιομυελίτις, ή φυματίωση, πολλές μολυσματικές νόσοι, ψυχώσεις, κυκλοφοριακές παθήσεις κ.ά.

Η έρευνα για την ανεύρεση, σύνθεση και εφαρμογή νέων φαρμακευτικών ενώσεων γίνεται κυρίως στα έρευνητικά εργαστήρια των μεγάλων φαρμακοβιομηχανιών ή και Ίνστιτούτων, Κλινικών, Πανεπιστημίων, και σ' αυτά ως επί το πλείστον με την οικονομική συνδρομή των φαρμακοβιομηχανιών ή οργανισμών. Η έρευνα για την θεραπεία ή πρόληψη των διαφόρων ασθενειών έχει προχωρήσει σήμερα τόσο, ώστε ήδη γίνονται πειράματα και στην περιοχή της γενετικής, ώστε να επιτευχθεί προληπτικώς ή και θεραπευτικώς να επηρεάζονται ακόμη και κληρονομικές ασθένειες ή ακόμη και ατέλειες των ζώντων οργανισμών.

* Ο Δρ. Μ.Ο.Δ. είναι έ.τ. καθηγητής της ΎΟργανικής Χημείας στο Πανεπιστήμιο Άθηνων.

ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ. Ἡ δράση τῶν φαρμάκων ἐπιτυγχάνεται βασικῶς μετὰ τὴν ἀντεπίδραση τοῦ μορίου αὐτῶν μετὰ ὀρισμένα ἐῖδικά συστατικά (τμήματα) τοῦ κυττάρου ποὺ τὰ ὀνομάζουμε **ὑποδοχῆς** ἢ δεκτικὰ οὐσίες. Τὰ φάρμακα προκαλοῦν τελικῶς μεταβολὰς τῆς λειτουργίας τῶν διαφόρων ὀργάνων π.χ. τῆς καρδιάς, τοῦ ἥπατος, τῶν νεφρῶν κ.ἄ. Οἱ βασικὲς ἀντιδράσεις μετὰ τοῦ μορίου τῶν φαρμάκων καὶ μιᾶς ὑποδοχῆς ἀναφέρονται ὡς δράση ἢ μηχανισμὸς δράσης ἑνὸς φαρμάκου. Ὁ ἀκριβὴς μηχανισμὸς τῆς δράσης ἑνὸς φαρμάκου δὲν ἔχει διευκρινισθεῖ γιὰ ὅλα τὰ φάρμακα. Τὰ περισσότερα δροῦν ἐκλεκτικῶς εἴτε ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος εἴτε στὴν καρδιά ἢ τὸ κυκλοφοριακὸ σύστημα. Ἡ ἐκλεκτικότητα ὅμως εἶναι σχετικὴ, γιὰτὶ δὲν ὑπάρχει φάρμακο ποὺ νὰ ἔχει **μία** μόνο δράση.

Γιὰ νὰ δράσει τὸ φάρμακο, πρέπει νὰ φθάσει στὴν ὑποδοχὴ καὶ τὸ στόχο του σὲ **ἐπαρκῆ** ποσότητα. Τὰ περισσότερα φάρμακα μεταφέρονται στοὺς ἰστούς ἢ τὰ ὄργανα τοῦ σώματος διὰ τοῦ αἵματος ποὺ κυκλοφορεῖ, καὶ διέρχονται ἀπὸ τὰ τοιχώματα τῶν τριχοειδῶν πολὺ λεπτῶν ἀρτηριῶν, γιὰ νὰ φθάσουν τελικὰ στὸ στόχο τους. Ποσότητα τῶν φαρμάκων εἶναι δυνατόν νὰ ἐνθωοῦν ἀντιστρεπτῶς μετὰ μόρια πρωτεϊνῶν στὸ πλάσμα. Ὅρισμένα φάρμακα ἐπίσης ἐναποτίθενται σὲ διάφορους ἰστούς τοῦ σώματος σὲ ἐλεύθερη ἢ δεσμευμένη μορφή. Εἶναι δυνατόν τὰ φάρμακα νὰ μετατραποῦν χημικῶς μεταβολιζόμενα διὰ πολυπλόκων σειρῶν ἀντιδράσεων. Σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις μάλιστα ἕνα προϊόν τοῦ μεταβολισμοῦ εἶναι αὐτὸ ποὺ δρᾷ θεραπευτικῶς καὶ ὄχι αὐτὸ τοῦτο τὸ φάρμακο. Τελικῶς τὸ μέρος τοῦ φαρμάκου ποὺ δὲν θὰ μεταβολισθεῖ καθὼς καὶ τὰ προϊόντα τοῦ μεταβολισμοῦ ἀποβάλλονται ἀπὸ τὸ σῶμα κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος διὰ τῶν νεφρῶν. Ἡ τελικὴ μοῖρα τοῦ φαρμάκου στὸ σῶμα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τίς φυσικὰς καὶ χημικὰς ιδιότητές του ἀλλὰ καὶ ἀπὸ διάφορους ἄλλους συντελεστὲς ποὺ σχετίζονται μετὰ τὸν τρόπο τῆς χορήγησής του, τὴν κατανομή, ἐναποθήκευση, μεταβολισμό καὶ ἀποβολὴ τοῦ φαρμάκου. Τὸ ποσὸν τοῦ φαρμάκου ποὺ φθάνει τελικῶς στὶς ὑποδοχὰς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ χορηγούμενη δόση καὶ τὸν τρόπο χορήγησής του. Ἡ φύση τῶν ὑποδοχῶν δὲν εἶναι ἀκόμη γνωστὴ γιὰ πολλὰ φάρμακα. Γενικῶς πιστεύεται, ὅτι αὐτὲς συνδέονται μετὰ ἐκλεκτικὰ ἐνζυμα (βιοκαταλύτες) στὸ κυτόπλασμα, μεμβράνες τῶν κυττάρων ἢ ἄλλα μόρια ποὺ βρίσκονται μέσα στὸ κύτταρο.

ΤΟΞΙΚΟΤΗΣ-ΠΑΡΕΝΕΡΓΕΙΣ. Ἐπειδὴ ὅλες οἱ φαρμακευτικὲς οὐσίες εἶναι, ἄλλες περισσότερο καὶ ἄλλες λιγότερο, τοξικὲς χημικὲς οὐσίες, γιὰ τὸν περιορισμὸ τῶν δυσάρεστων παρενεργειῶν πρέπει νὰ καθορισθεῖ, γιὰ κάθε φάρμακο καὶ περίπτωση, ἡ ἀπαιτούμενη ἐλάχιστη δόση γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ προσδοκωμένου θεραπευτικοῦ ἀποτελέσματος. Ἡ δόση αὕτη ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὴ φυσικὴ εὐαισθησία τοῦ ἀσθενοῦς. Ὅρισμένα φάρμακα, ἐφ' ὅσον χορηγοῦνται συνεχῶς ἢ ἐπανειλημμένως, προκαλοῦν τὴν ἀντίσταση τοῦ ἀσθενοῦς σ' αὐτὰ καὶ ὀδηγοῦν πρὸς ἐθισμό ἢ ἐξάρτηση. Πρέπει πάντοτε ἡ χορήγηση φαρμάκων, καὶ ἰδίως ἐκείνων ποὺ ὑποχρεωτικῶς διατίθενται μόνο κατόπιν ἱατρικῆς συνταγῆς, νὰ γίνεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ἱατροῦ καὶ σὲ ὅσο τὸ δυνατόν μικρότερες δόσεις.

Ἐὰν δύο ἢ περισσότερα φάρμακα χορηγηθοῦν ταυτοχρόνως, τὸ ἀποτέλεσμα μπορεῖ νὰ εἶναι μικρότερο, μεγαλύτερο ἢ καὶ τὸ ἴδιο· γι' αὐτὸ χρειάζεται ἰδιαί-

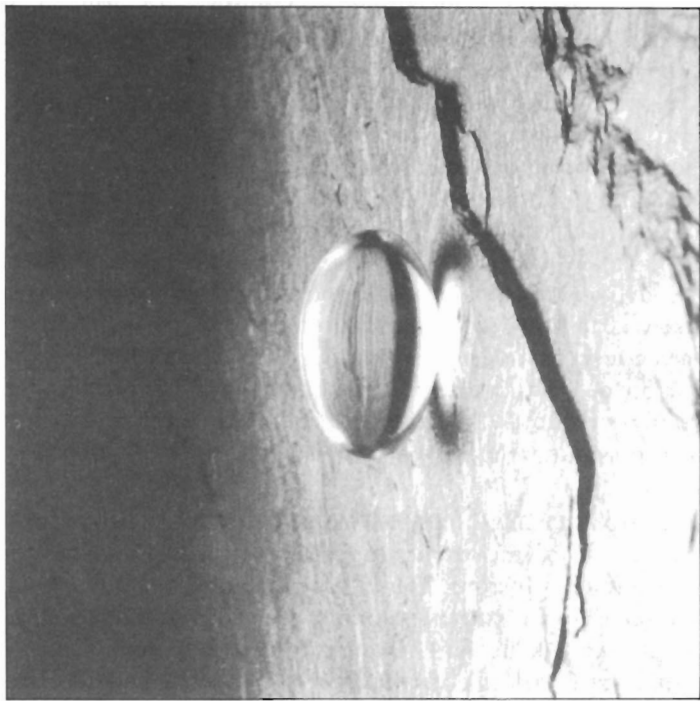
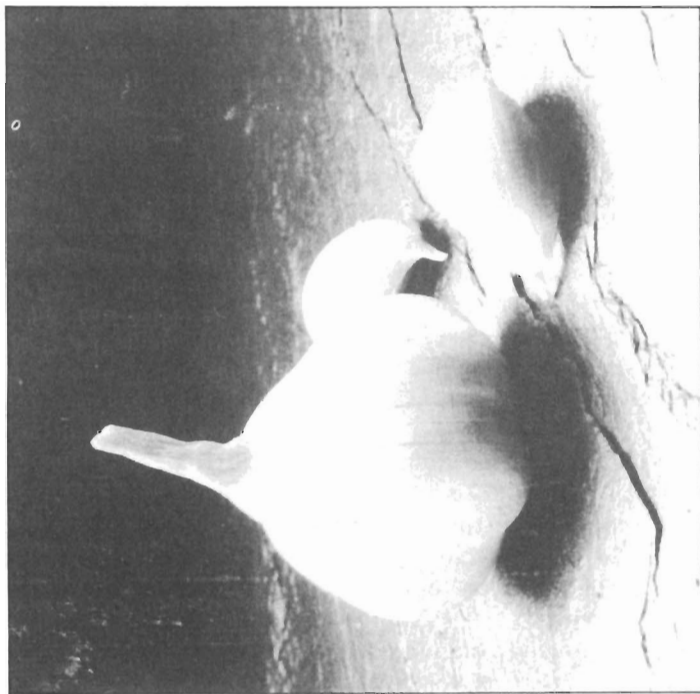
τερη μελέτη, αν είναι αναγκαία ή σύγχρονη χορήγηση διαφόρων φαρμάκων, γιατί κανένα φάρμακο δεν είναι άβλαβές. Παρουσιάζονται παρενέργειες, υπερευαισθησίες, αλλεργίες που συνοδεύονται σε όρισμένες περιπτώσεις με έρεθισμούς δέρματος, πυρετό, καταστροφή λευκών ή ερυθρών αιμοσφαιρίων... Έν τούτοις σε αρκετές περιπτώσεις είναι απαραίτητη ή χορήγηση φαρμάκου σε συνδυασμένη μορφή διαφόρων φαρμακευτικών ουσιών, είτε για την αύξηση της θεραπευτικής δράσης λόγω συνέργειας είτε και για τόν περιορισμό της τοξικότητας και των παρενεργιών, έπειδή με τη συνδυασμένη μορφή χορηγούνται μικρότερες δόσεις δραστικών ουσιών. Επίσης χορηγούνται συνδυασμοί φαρμακευτικών ουσιών, όταν καταπολεμούνται διάφορα συμπτώματα μιάς ασθένειας.

Χρήση φαρμάκων κατά την διάρκεια έγκυμοσύνης απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή και κατά τὸ δυνατόν πρέπει νά αποφεύγεται για τήν αποσόβηση επιβλαβών συνεπειών για τὸ έμβρυο. Η τοξικότητα τών φαρμάκων είναι επίσης πρόβλημα σε περιπτώσεις χορήγησης αὐτῶν σε βρέφη ή ακόμη και παιδιά, γιατί τὰ ένζυμα που άποτοξινώνουν τὰ φάρμακα δεν έχουν πλήρως άναπτυχθεί σ' αὐτά.

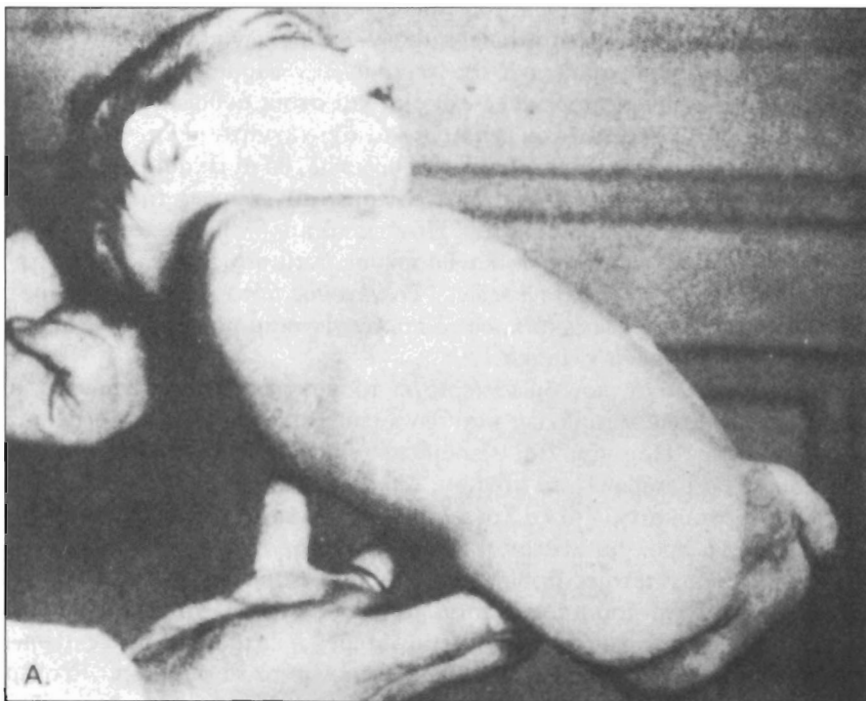
ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ. Συνεχώς νέα και καλύτερα φάρμακα παρασκευάζονται ακόμη και για ασθένειες για τις όποιες δεν υπάρχουν φάρμακα για τήν καταπολέμησή τους. Για τὰ νέα φάρμακα, που συνεχώς άνακαλύπτονται και παρασκευάζονται και για τὰ όποια δεν υπάρχει πείρα πολύχρονης έφαρμογής και σε μεγάλο άριθμό άσθενών, απαιτείται, όχι μόνο από τούς ιατρούς, ιδιαίτερη προσοχή! Έρευνα και έλεγχος για αρκετά χρόνια είναι άναγκαία, πριν έγκριθεί ή χρήση ενός νέου δραστικού φαρμάκου, αλλά και πάλι χρειάζεται ιδιαίτερος έλεγχος και παρακολούθηση από τούς ιατρούς που τὸ χορηγούν, για νά μήν επαναληφθοῦν παρόμοιες περιπτώσεις παρενεργιών και τερατογενέσεων όπως π.χ. παρατηρήθηκαν με τή χορήγηση τού φαρμάκου θαλιδομίδα σε περιπτώσεις έγκυμοσύνης.

Υπάρχει μιὰ τάση, για λόγους φιλοζωϊκούς, νά περιορισθοῦν, όσο είναι δυνατόν, τὰ πειράματα δοκιμής τών νέων φαρμάκων σε πειραματόζωα πριν δοθοῦν αὐτά τελικῶς για δοκιμαστική χρήση σε έθελοντες άσθενείς άνθρωπους. Τοῦτο μπορεί νά οδηγήσει όμως σε πρόωρη χρήση αὐτῶν, πριν άποκτηθεί ή άπαιτούμενη πείρα, με φοβερές συνέπειες για τούς άσθενείς. Για νά κυκλοφορήσει ένα νέο φάρμακο χρειάζεται ή έγκριση τών άρμοδίων κρατικῶν υπηρεσιών, π.χ. στις Η.Π. τής Άμερικῆς τής **U.S. Food and Drug Administration (F.D.A.)**, στην Έλλάδα τού Έθνικῶ Όργανισμοῦ Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.). Οί έγκρίσεις αὐτές δίδονται ύστερα από μακροχρόνιες έρευνες και έλέγχους και δοκιμαστική χρήση σε κλινικές και ιδρύματα. Όταν όμως πρόκειται για φάρμακα που θά χρησιμοποιηθοῦν για τήν καταπολέμηση ανιάτων άσθενειῶν που μαστίζουν τήν ανθρωπότητα και για τις όποιες δεν υπάρχουν άλλα άσφαλή μέσα καταπολέμησης (π.χ. AIDS, καρκίνος κ.ά.), τότε μπορεί νά επιτραπεί, αλλά με όρους, ή δοκιμαστική χρήση ενός φαρμάκου και χωρίς όλες τις άπαιτούμενες μακροχρόνιες έρευνες και δοκιμές. Καί αὐτὸ όρθά γίνεται, μόνον έφ' όσον υπάρχουν βάσιμες έλπίδες καταπολέμησης τῆς ανιάτης ασθένειας.

Σήμερα ή έρευνα παρασκευῆς φαρμάκων ή και γενικά μεθόδων πρόληψης ή θεραπείας άσθενειῶν έχει επεκταθεί και σε περιοχές που ήθικά και έπιστημονικά

Τὸ σκόρδο (ἀρίστερὰ) εἶναι χρήσιμο γιὰ τὴν ὑγιεινὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Μειονέκτημά του ὅμως τὸ δυσάρεστο ἄρωμά του. Γι' αὐτὸ σήμερα χορηγεῖται τοῦτο σέ μορφή μαλακῶν καψουλῶν (δεξιά), ποὺ μέσα σέ γλυκερίνη καὶ φυτικό ἔλαιο περιέχουν τὰ δραστικὰ συστατικά του στὶς ἀναγκαῖες ἀκρίβεις δόσεις καὶ ἐξουδετερώνουν τὴν ἐνοχλητικὴ ὁσμὴ του.

‘Αποτελέσματα της ανεξέλεγκτης και αλόγιστης χρήσης φαρμάκων: Τέρας με τετραπλή άμελία (άπουσία άνω και κάτω άκρων), που γεννήθηκε στη Δ. Γερμανία. ‘Η μητέρα του έλάμβανε, κατά τη διάρκεια της κύησης, θαλιδομίδα. (Βλ. W. Lenz and K. Knapp, “German Med. Monthly”, 7:253, 1962).

προβλήματα εμποδίζουν την έρευνα και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων αυτής, γιατί σ’ αυτές προβλέπονται επαναστατικές ανακαλύψεις, που πιθανόν να έχουν φοβερά επακόλουθα, αν δεν επικρατήσει ή σύνεση και τα νέα φάρμακα που θα παρασκευασθούν δεν ληφθεί πρόνοια να χρησιμοποιηθούν μόνο για το γενικό καλό του συνόλου της ανθρωπότητας.

Τα φάρμακα που χρησιμοποιούνται σήμερα γενικώς βοηθούν τον άνθρωπο να καταπολεμήσει ασθένειες και συμπτώματα αυτών ώστε τουτός να ζήσει υγιέστερα και για μακρότερο χρονικό διάστημα. Δεν αποκλείεται στο μέλλον να παρασκευασθούν φάρμακα που θα αυξήσουν την νοσημοσύνη, την ικανότητα μάθησης και την μνήμη με την δημιουργία τελειότερων ανθρώπων.

Οί έκφυλιστικές ασθένειες δεν θεραπεύονται σήμερα έντελως· επιτεύχθηκε μόνο ο περιορισμός της εξέλιξης αυτών. ‘Επίσης γίνονται ήδη έρευνες, για να καταστεί δυνατό να αναπτυχθεί εκ νέου ένα ακρωτηριασμένο μέλος του ανθρώπινου σώματος, όπως π.χ. συμβαίνει στους σκώληκες, που μπορούν να αποκτήσουν ένα νέο κεφάλι ή μιὰ σαλαμάνδρα να κατασκευάσει ξανά ένα νέο πόδι, αν και δεν είναι ακόμη γνωστό πώς και διὰ ποίων χημικών μεταβολών-αντιδράσεων επιτυγχάνεται αυτό. Συνήθως στα ζώα σχηματίζεται στο μέρος που τραυματίσθηκε ένας δ-

γκος και όχι το μέλος του σώματος που αφαιρέθηκε. "Αν διευκρινιζόταν — πράγμα πολύ δύσκολο — ή φύση των χημικών μεταβολών που συμβαίνουν, θα ήταν δυνατό να κατασκευασθούν στο άπώτερο μέλλον φάρμακα ή διαδικασίες που θα προκαλούσαν σχηματισμούς μελών ακόμη και στους ανθρώπινους ιστούς, και έτσι οι ανάπηροι θα αποκτούσαν ζωντανά και όχι τεχνητά μέλη, θα σχηματίζονταν νέες ίνες, νέο υγιές περίβλημα στις αρθρώσεις, θα αντικαθίσταντο τα πάντα στο ανθρώπινο σώμα και επομένως θα κερδίσαμε έτσι πλήρως τη μάχη έναντιον του γήρατος και ίσως και του θανάτου. Πάντως τα προβλήματα που δημιουργούνται είναι φοβερά σε περιπτώσεις λανθασμένης εκτίμησης με εμφάνιση τρομακτικών παρενεργειών, τερατογενέσεων... Το γεγονός αυτό κάνει πολύ προσεκτικούς τους έρευνητές, και φυσικά προς το παρόν γίνονται μόνο πειράματα με ζώα, και αυτά σε περιορισμένη κλίμακα.

Μεγαλύτερη αλλαγή, που όμως περιέχει τρομακτικότερους κινδύνους, επέρχεται στον τομέα των φαρμάκων και των διεργασιών που θα επηρεάζουν την κληρονομικότητα. "Ήδη γίνονται πειράματα για την μετατροπή της κληρονομικής δομής που θα μετέβαλλε τα γονίδια, δηλαδή τους κληρονομικούς χαρακτήρες. Θα δημιουργούνταν μ' άλλα λόγια γονίδια σύμφωνα με τις επιθυμούμενες ιδιότητες, ώστε να προλαμβανόταν ή εκδήλωση κληρονομικών ασθενειών ή και να θεραπευόντουσαν τέτοιες ασθένειες. Το αποτέλεσμα της χρήσης φαρμάκων σ' αυτή την περιοχή, που μπορεί ασφαλώς να βελτιώσει τον άνθρωπο, τα ζώα και τα φυτά, θα γινόταν να δημιουργήσει ανώτερες ή κατώτερες φυλές ανθρώπων κατά τη βούληση των ανθρώπων που θα διαθέτουν αυτά τα φάρμακα. "Υστερα από την πείρα που αποκτήσαμε τελευταίως από την ανεξέλεγκτη χορήγηση μέσω καταστροφής σε φιλοπόλεμες κατακτητικές χώρες, θα πρέπει τα τυχόν παρασκευαζόμενα νέα δραστικά μέσα, των οποίων η χρήση μπορεί να είναι επικίνδυνη για την ανθρωπότητα, να διατίθενται μόνο κατόπιν εγκρίσεως και αποφάσεων συλλογικών επιστημονικών οργάνων. Σκοπός να είναι, όπως προαναφέραμε, *όλοι* οι άνθρωποι να γίνουν υγιέστεροι, άκμαϊοι και να ζούν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, πράγμα, το οποίο έχει ήδη κατά ένα ποσοστό υλοποιηθεί. Θα πρέπει όμως να ρυθμισθεί και το θέμα του υπερπληθυσμού της γης, που ασφαλώς θα ανακύψει στο μέλλον, με λογικό περιορισμό των γεννήσεων, σε όλες όμως τις χώρες και όχι μόνο στις φιλειρηνικές και αναπτυγμένες.

Προσοχή απαιτείται για την ορθολογική χρήση γενικώς των φαρμάκων. Για όρισμένα όμως υπερφάρμακα και διεργασίες που θα εφαρμόζονται στο μέλλον, θα απαιτηθεί ιδιαίτερη προσοχή, γιατί η εφαρμογή αυτών, χωρίς έλεγχο και τους αναγκαίους περιορισμούς και προφυλάξεις, μπορεί να έχει τρομακτικές για την ανθρωπότητα συνέπειες, τις οποίες σήμερα δεν δυνάμεθα ούτε καν να προβλέψουμε. Εύτυχως από τώρα οι έρευνητές επιστήμονες, αλλά και οι αρμόδιοι, προωθούν τις εργασίες σ' αυτές τις περιοχές έρευνας με το απαιτούμενο δέος και σύνεση, ώστε ν' αποφευχθούν οι τρομερές για την ανθρωπότητα συνέπειες. 'Η εφαρμογή αυτών των υπερφαρμάκων και οι επιδράσεις στον τομέα της γενετικής, προκειμένου περί ανθρώπων, θα πρέπει να περιορισθούν μόνο σε όρισμένες αναγκαίες περιπτώσεις και υπό τον συλλογικό έλεγχο των αρμοδίων επιστημόνων.

Οι συνέπειες της κακής χρήσης των ναρκωτικών μόνο μια μικρή ένδεικτική εικόνα μās παρουσιάζουν σήμερα περί του τι μπορεί να συμβεί στο μέλλον από την ανεξέλεγκτη χρήση των υπερφαρμάκων.

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Ι. Ποιὰ εἶναι ἡ κρίσι

“Ολοι μιλάνε γιὰ οἰκονομικὴ κρίσι. Πρωτεῦον θέμα εἶναι οἱ αὐξήσεις. Σ’ ἓνα σημεῖο συμφωνοῦν τὰ κόμματα, ὅτι ὑπάρχει οἰκονομικὴ κρίσι στὴ χώρα. Γράφονται σχετικὰ ἄρθρα, διεξάγονται συζητήσεις στὴ Βουλὴ, ἀνταλλάσσονται ἀπόψεις στὴν τηλεόρασι κ.τ.λ. Μόλις γυρίσετε τὸ κουμπὶ στὸ ραδιόφωνο, ἀμέσως θὰ ἀκούσετε κάποιους νὰ ἀναλύουν τὰ οἰκονομικὰ μέτρα, ἄλλοι νὰ τὰ ἀντικρούουν· καὶ γενικὰ μὲ δυὸ λόγια τὸ ζήτημα ποὺ δεσπόζει στὴ δημόσια ζωὴ εἶναι: ἡ οἰκονομικὴ κρίσι.

“Οταν βλέπη κανεῖς τὸ πλῆθος τῶν αὐτοκινήτων, τὸ πλῆθος τῶν κέντρων διασκεδάσεως, τὴν πολυτελεῖ διαβίωσι, εὐκόλα θὰ διερωτηθῇ: ἂν διερχώμεθα οἰκονομικὴ κρίσι, δὲν πιστεύουμε νὰ κινδυνεύῃ τὸ ἔθνος ἀπὸ αὐτὴ. “Αλλως τε ἱστορικὰ ἔχει ἀποδειχθῇ, ὅτι δὲν ἀναφέρεται ἓνα ἔθνος ποὺ νὰ διελύθη λόγῳ τῆς κακῆς οἰκονομικῆς του καταστάσεως. Συνεπῶς πίσω ἀπὸ τὴν ἔντονη προβολὴ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως κρύβεται κάτι ἄλλο. Κατὰ τὴν γνώμη μας ὑπερβάλλουν σκόπιμα τὰ οἰκονομικὰ, γιὰ νὰ ἀποπροσανατολίζεται ὁ λαὸς ἀπὸ ἄλλους τομεῖς τῆς δημοσίας ζωῆς, ὅπου ἐκεῖ ἡ κρίσι γιὰ ἀσφάλεια ὁδηγεῖ στὴν καταστροφὴ τοῦ ἔθνους.

Πάνω ἀπ’ ὅλα ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς κατατράχεται ἀπὸ **κρίσι ἰδεῶν**, γιὰ τὴν ὁποία βέβαια εὐθύνεται καὶ ὁ ἴδιος. Ἡ **κρίσι ἰδεῶν** μοιραῖα ὁδηγεῖ σὲ **ἠθικὴ κρίσι** μὲ τὴν γενικώτερη ἔννοια τοῦ ὅρου. Τὰ πάντα ὅμως ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν **ἑλλειψι ἰδανικῶν**. Εἴπαμε, ὅτι εὐθύνεται καὶ ὁ λαός. Ἀλλὰ κυρίως εὐθύνονται οἱ πολιτικοὶ καὶ πνευματικοὶ ἡγέτες του, οἱ ὁποῖοι προδῶσανε τὰ ὅποιαδήποτε ἰδανικά τους, μὲ ἀποτέλεσμα σήμερα ὁ λαὸς νὰ στερῇται ἰδεολογικῆς καθοδηγήσεως καί, τὸ χειρότερο, ἰδεολογικῶν προτύπων. Δὲν ἔχει πιά ὁ λαὸς **παραδείγματα** νὰ μιμηθῇ. Δὲν ὑπάρχουν πιά οἱ προσωπικότητες ποὺ καθοδηγοῦν, ἰδίως τοὺς νέους. Ἀπὸ ἑλλειψι ἰδανικῶν καὶ ἀπουσία προσωπικοτήτων (λειψανδρία) κινδυνεύει ἓνα ἔθνος καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ ἰσοζύγιο πληρωμῶν.

II. Ὑποκρισίες

Τὰ ἀγγλικά δικαστήρια ἀπέρριψαν αἵτησι τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους γιὰ τὴν ἀναστολὴ δημοπρασίας κυκλαδικῶν εἰδωλίων γνωστῶν μὲ τὴν ὀνομασίαν «ὁ Θησαυρὸς τῆς Κέρου», ποὺ προγραμματίσθηκε τὴν Δευτέρα 9-7-1990 ἀπὸ τὸ οἶκο δημοπρασιῶν Σόθμις.

Κέρος! Πόσοι ξέρουν αὐτὸ τὸ νησί τοῦ Αἰγαίου; Βρίσκεται νοτίως τῶν Κυκλάδων καὶ στὴν ἀρχαιότητα ὠνομάζετο Κέρεια ἢ Κερία καὶ ἦταν «σύμμαχος» τῶν Ἀθηναίων, στοὺς ὁποίους πλήρωνε φόρο 10 δραχμὲς περίπου τὸν χρόνο. Ἡ ἔκτασι τοῦ νησιοῦ εἶναι μόλις 17 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα, ἀλλὰ εἶναι γεμᾶτο ἀπὸ ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς, γιὰ τοὺς ὁποίους τὸ νεοελληνικὸ κρατίδιο ἀδιαφορεῖ.

Ὁ ἑλβετὸς καθηγητὴς Ἑρλενμάγιερ ἀγόρασε πρὸ 30 ἐτῶν ὠρισμένα εἰδώλια, πού προέρχονται, καθὼς φαίνεται, ἀπὸ τὴν τοποθεσία Δασκαλειὸ τῆς Κέρου, καὶ τώρα τὰ δημοπρατεῖ στοὺς Σόθμπις. Τὸ Ἑλληνικὸ δημόσιο, πού ὄχι μόνον ἀφήνει, ἀλλὰ ἐγκρίνει τὴν καταστροφή ὀλοκλήρων ἀρχαιοελληνικῶν πόλεων, ὅπως ἐκείνης στὸ Πλατυγιάλι τοῦ Ἀστακοῦ, τὸ Ἑλληνικὸ δημόσιο πού ἐγκατέλειψε τὶς ἀνασκαφὲς ἄλλης πόλεως στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας ἀπέναντι στὸ δημαρχεῖο, ὅπου φύτεψαν μέχρι καὶ δένδρα μέσα στὶς ἀρχαῖες οἰκίες, τὸ Ἑλληνικὸ δημόσιο πού διαθέτει εἰδικὴ «ὕπηρεσία» καταχώσεων ἀρχαιοτήτων (ὅπως συμβαίνει στὴ Θήρα), αὐτὸ τὸ Ἑλληνικὸ δημόσιο πού ἐχρηματοδότησε τὴν «Ὁμοφυλοφιλικὴ Κοινότητα Ἑλλάδας» ἐνῶ ἀρνήθηκε νὰ ἐνισχύσῃ ἐπιστήμονες ἐρευνητὲς γιὰ τὴν ἀποκρυπτογράφησι τῆς Γραμμικῆς Γραμμῆς Α, λοιπὸν αὐτὸ τὸ δημόσιο πού ὠδηγήθηκε στὰ δικαστήρια (ἀλλὰ κέρδισε, διότι καὶ τὰ δικαστήρια εἶναι δικά του), γιὰ κατέστρεψε τὸν ἀρχαῖο Ἐλαιῶνα, αὐτὸ τὸ βέβηλο δημόσιο νοιάσθηκε ὑποκριτικά, μήπως καὶ πωληθοῦν μερικὰ εἰδώλια! Καὶ ἐνδιαφέρθηκε, ἀφοῦ ἤδη παρεγράφη τὸ δικαίωμά του!!

Τὰ εἰδώλια αὐτά, ὅπως καὶ πολλὰ ἄλλα ἀγάλματα κ.τ.λ. τὰ ὁποῖα οἱ ἀρχαιοκάπηλοι ἀνεῦρον καὶ ἐπώλησαν, ὠφελοῦν καὶ προβάλλουν διεθνῶς τὸν Ἑλληνισμό. Πράγματι ἐθνικὰ πιὸ χρήσιμοι εἶναι οἱ ἀρχαιοκάπηλοι, παρὰ τὸ νεοελληνικὸ κρατίδιο, τὸ ὁποῖο θάβει, καταστρέφει, καταπλακώνει μὲ τσιμέντο τὸ ἀρχαιολογικὸ παρελθὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

III. Ὅρατοὶ κίνδυνοι

Οἱ βαλκάνιοι πού κατοικοῦν στὸν Ἑλληνικὸ χῶρο ἔχουν ἀποβάλλει κάθε τι τὸ Ἑλληνικόν, πλην τῆς γλώσσας, τὴν ὁποῖαν ὅμως καὶ αὐτὴν προσπαθοῦν νὰ πληξοῦν. Ἡ ἀποβολὴ τῆς Ἑλληνικότητος εἶναι γεγονὸς. Ξεκινᾷ ἀπὸ μικρά, ἐκ πρώτης ὄψεως, θέματα: π.χ. ἀπαγόρευσι χρήσεως στὶς πινακίδες τῶν αὐτοκινήτων Ἑλληνικῶν γραμμάτων, πού δὲν ὑπάρχουν στὸ λατινικὸ ἀλφάβητο· καὶ φθάνει σὲ μεγάλα ἐθνικὰ θέματα: π.χ. παραίτησι ἀπὸ τὶς ἐθνικὲς μας διεκδικήσεις. Ἐνθυμούμεθα μάλιστα τὸν τ. πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Χρήστο Σαρτζετάκη ἐπανειλημμένως νὰ διακηρύσσει ὅτι «ἡ Ἑλλὰς δὲν διεκδικεῖ τίποτε»! Ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος, καίτοι αὐτοκράτωρ, εἶπε τὸ περίφημο «οὐκ ἐμὸν ἐστὶν τὴν πόλιν σοι δοῦναι...», διότι ἀνεγνώριζε, ὅτι δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ἐγκαταλείψῃ ἐθνικὸ χῶρο. Ἀντίθετα οἱ βαλκάνιοι ἡγέτες τοῦ νεοελληνικοῦ κρατιδίου, ὅταν ἀπευθύνονται πρὸς Τούρκους, Σλάβους, Βουλγάρους καὶ Ἀλβανούς, συνεχῶς τονίζουν: «Ἡ Ἑλλὰς δὲν διεκδικεῖ τίποτε». Ἀλήθεια ποιὸς τοὺς ἔδωσε τὸ δικαίωμα νὰ μιλοῦν γιὰ λογαριασμὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐν ὀνόματί της νὰ παραιτοῦνται τῶν ἀπαρραγμάτων ἱστορικῶν δικαιωμάτων της; Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὰ προβλήματα τῆς Πατρίδος μας δὲν εἶναι ἡ ἰσοσκέλισι τοῦ προϋπολογισμοῦ οὔτε τὰ συναλλαγματικὰ ἀποθέματα. Ἀκόμη ἀρνούμεθα τὴν σκοπίμως ἐπιβληθεῖσα ἀντίληψι, ὅτι καλὴ κυβέρνησι εἶναι αὕτη πού δίνει. Αὕτη ἡ ὑλιστικὴ ἄποψι τῶν παροχῶν εἶναι ἐπιζήμια. Τὰ τρέχοντα προβλήματα τῆς Ἑλλάδος σὲ ἀπλὴ ἀπαρίθμησι εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

I. — **Δημογραφικόν.** Εἴμεθα ὁ παράλιος ὀλιγάριθμος πληθυσμός, πού ὑφίσταται τὴν πίεσι τῆς πολυάριθμης ἐνδοχώρας. Ἡ ὑπογεννητικότης θὰ μᾶς ἀφανίσῃ.

2.— **Μειονότητες.** Ἡ δραστηριοποίησι τῶν Τούρκων καὶ τῶν ψευτομακεδόνων θὰ μᾶς κλονίσῃ ἐσωτερικά, ἂν δὲν ληφθοῦν ἐπειγόντως μέτρα.

3.— **Ἑλληνικὸ φρόνημα.** Ἡ νεολαία σήμερα δὲν διαπαιδαγωγεῖται Ἑλληνικά, ἀλλὰ ἐπαγγελματικά μὲ ὑλιστικὴ καὶ μόνο κατεύθυνσι. Ἔχουμε ἐκπαίδευσιν καὶ ὄχι παιδεῖαν.

4.— **Ναρκωτικά.** Ἐνῷ ἡ διάδοσί τους ἔχει πάρει ἀπειλητικὰς διαστάσεις, τὸ κράτος περιορίζεται σὲ συσκέψεις «φορέων»...

5.— **Ἐθνικὴ ἄμυνα.** Εἶναι γεγονὸς ὅτι περιβαλλόμεθα ἀπὸ ἀρπακτικούς γείτονες. Ὁφείλαμε λοιπὸν ἠθικά καὶ ὑλικά νὰ ἤμεθα πανίσχυροι. Ἐμεῖς ὅμως εἴμεθα ἄριστα προετοιμασμένοι... ἀπὸ τὸν προηγούμενον πόλεμον...

6.— **Οἰκονομικὸς παρασιτισμός.** Ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον συντηροῦνται 760.000 ἄτομα (χωρὶς νὰ ὑπολογίσουμε στρατὸ καὶ ἀστυνομία), τὰ ὅποια καταβροχθίζουν πολὺ πᾶνω ἀπὸ τὸν μισθὸ κρατικὸ προϋπολογισμό. Πρόκειται γιὰ πρωτοφανὴ παρασιτισμό, πού πρέπει νὰ σταματήσῃ.

7.— **Ἀπώλεια ἐθνικῆς ταυτότητος.** Πράγματι χάσαμε τὴν Ἑλληνικότητά μας. Δὲν ὑπάρχει τώρα Ἑλληνικὴ τέχνη, ἀρχιτεκτονικὴ γραμμὴ, προδίδεται ἡ ἀρχαιοελληνικὴ παράδοσι, καταργήθηκαν τὰ Ἑλληνικά ἤθη καὶ ἔθιμα, διαβρώνεται ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, σβήνει ὁ Ἑλληνικὸς τρόπος ζωῆς κ.τ.λ.

8.— **Πολιτιστικὴ παρακμὴ.** Τὰ τελευταῖα σαράντα χρόνια δὲν ὑπάρχει οὔτε μία πολιτιστικὴ δημιουργία. Κολοσσιαῖα ποσὰ δοθήκανε γιὰ μὴ πολιτιστικὰς ἐπιδιώξεις. Οὔτε ἓνα πολιτιστικὸ ἔργο δὲν παρήχθη τὰ τελευταῖα σαράντα χρόνια. Οὔτε ἓνα μνημεῖον.

9.— **Ἰδεολογικὸς χαοῖσμός.** Τὸ πλῆθος τῶν ραδιοσταθμῶν, τῶν τηλεοράσεων, τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν, ἀντὶ νὰ συμβάλλουν στὴν ἰδεολογικὴ διαύγεια, ὡδηγήσανε στὴν ἰδεολογικὴ σύγχυσι. Τὸ ἄνευ προηγουμένου μπερδεμα τῶν κάθε λογῆς «πιστεύω» θὰ καταλήξῃ στὸ χάος.

10.— **Ξενικὲς ἐπεμβάσεις.** Πάντοτε οἱ ξένοι μὲ δικούς τους ἀνθρώπους ἐξυπηρετοῦσαν μέσα στὸν Ἑλληνικὸν χῶρον τὰ συμφέροντά τους. Ἀφανῶς χρηματοδοτοῦν καὶ προωθοῦν πολιτικούς, οἰκονομικούς, κοινωνικούς καὶ ἐπιστημονικούς ἐλεγχόμενους παράγοντες σὲ θέσεις κλειδιά, γιὰ νὰ ἐξουσιάζουν ἑμμεσὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Αὐτὰ εἶναι τὰ προβλήματα πού πρέπει νὰ ἀπασχολοῦν τὸν Ἕλληνα καὶ τὰ ὅποια ἐπιβάλλεται νὰ λυθοῦν, γιὰ νὰ μὴ γίνουν οἱ πρωτοπόροι Ἕλληνες οὐραγοὶ τῶν ἐξουσιαστικῶν κατεστημένων. Ἀπέναντι ὑπόπτων πολυεθνικῶν ἐταιρειῶν, ὑποκινουμένων προσώπων καὶ κομμάτων, στρατευμένων λογοτεχνῶν, κατευθυνόμενων μέσων μαζικῆς ἐνημερώσεως, σκοπίμου παραποιήσεως τῆς ἱστορίας καὶ πολλῶν ἄλλων, πού ὅλα μαζί πλήττουν τὸν Ἑλληνισμό, ἀντιτάσσεται ὁ Ἑλληνικὸς Λόγος πού τελικὰ θὰ νικήσῃ, διότι περιέχει τὴν ἀνίκητη δύναμι τῆς Ἀλήθειας.

Αἴσα

Λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα...

• Οἱ ἀληθινὰ μεγάλοι ἄνθρωποι ἐντάσσονται παντοῦ καὶ πάντοτε στὶς μειοψηφίες, ὀδηγοῦμενοι πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀπὸ φυσικὴ ἀπέχθεια πρὸς τὴν παντοδυναμία τοῦ ὄγκου. Ἀντίθετα, οἱ ἀρριβίστες, οἱ τυχάρπαστοι, οἱ δημαγωγοὶ βρίσκουν εὐκολὰ χωρὶς νὰ τρυπώσουν στὶς γραμμὲς τῆς «πλειοψηφίας», ποὺ τοὺς παρεῖχε ἀνέκαθεν θερμὴ φιλοξενία. Καὶ παρ' ὅλα αὐτά, συχνὰ οἱ ἐποχὲς «σῶζονται» ἀπὸ τὴ δράση τῶν μειοψηφιῶν, ποὺ καταφέρνουν νὰ δίνουν αὐτὲς τὸ στίγμα, χάρη στὴν ἀποφασιστικὴν, τὸ θάρρος, τὴν αὐταπάρνηση, τὴν πρωτοβουλία, τὶς ἰδιοφυεῖς συλλήψεις τῶν πιὸ διαλεχτῶν ἀπὸ τὰ μέλη τοὺς καὶ ὄχι ἀπὸ τὶς ἀναρθρὲς κραυγές, τὰ οὐρλιαχτὰ καὶ τὸν τυφλὸ φανατισμὸ τῶν μαζῶν, οἱ ὁποῖες κινοῦνται σπασμωδικὰ καὶ κατευθύνονται ἐπιδέξια ἀπὸ πανούργους ἀπατεῶνες, ποὺ βαφτίζονται ἡγέτες καὶ σωτῆρες λαῶν. Κι αὐτό, γιὰ τὸ βαθμὸ ποὺ αὐξάνεται ὁ ὄγκος τῆς μάζας, μειώνεται ἡ δυνατότητα αὐτόνομης δράσης τῶν ατόμων. Κι ἔτσι τὰ ἡνία πλέον βαστοῦν ἀπὸ τὴ μιὰ τὰ κράτη καὶ οἱ ἐταιρεῖες κι ἀπὸ τὴν ἄλλη τὰ ξεχωριστὰ ἄτομα, ποὺ ἀναγκαστικὰ χαράζουν δική τους πορεία, ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὸ ρεῦμα καὶ συχνὰ ἀντίθετη σ' αὐτό, ἀφοῦ μέσα στὸ ρεῦμα δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιζήσει καὶ νὰ δημιουργήσει τὸ ἐλεύθερο πνεῦμα. • Ἡ μεγαλοφυΐα εἶναι ἓνας κόσμος ἀπέραντος τυλιγμένος ἀπὸ ἀπέραντη μοναξιά. • Ἡ ματαιοδοξία εἶναι τὸ ἴδιο καλὸδεχτὴ στὴν παράγκα τοῦ ζητιάνου, ὅπως καὶ στὸ παλάτι τοῦ βασιλιά. • Ἡ Φύση, ὁ Θεός, οἱ Θεοὶ (ἐνδεχομένως), ἡ Δύναμις, ἡ Ἐνέργεια, ἡ Τύχη, ἡ Ἐντελέχεια κατὰ ὅρισμένους, ἡ Σκοπιμότητα, ἡ ὅπως τέλος πάντων πιστεῖται ὁ καθένας ὅτι ὀνομάζεται ἡ ἀρχὴ τοῦ παντός (ἂν ὑποθέσουμε ὅτι ὑπῆρξε κάποτε παρόμοια ἀρχή, γιὰ τὸ νόμος τῆς αἰτιότητος δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἰσχύει ὅπωςδήποτε στὶς κοσμικὲς συνθήκες ἢ σὲ κάποιες συνθήκες ποὺ δὲν ἔχουν ἀκόμα ἐρευνηθεῖ, ἐπειδὴ ἀπλούστατα δὲν ἔχουν ἐπιστημανθεῖ — «γνωρίζουμε» μόνον τὸ Σύμπαν ποὺ ἔχει ὑποπέσει στὴν ἀντίληψη τῶν ἐποπτικῶν μας μέσων, καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ βεβαιώσει ὅτι αὐτὸ ποὺ ἀντιλαμβάνομαστε εἶναι ὅλο κι ὅλο ὅ,τι ὑπάρχει), αὐτὴ λοιπὸν ἡ ὑποτιθέμενη ἀρχὴ ἔβαλε ὅρια στὶς δυνατότητές μας, ἀφοῦ μᾶς αἰχμαλώτισε στὸν κόσμον τῶν πέντε φτωχῶν αἰσθήσεων καὶ τῶν τεσσάρων διαστάσεων. Ταυτόχρονα ὅμως μᾶς χάρισε τὴν εὐκαιρία νὰ ξεπεράσουμε αὐτὰ τὰ ὅρια μέσῳ τῶν νοητικῶν λειτουργιῶν τοῦ εἴδους μας. Ποῦ μᾶς ὀδηγεῖ αὐτὴ ἡ κατάστασις; Σὲ κάποιες, ἄραγε, τρομακτικὲς ἀποκαλύψεις; Ἡ στὴν ἐπιβεβαίωσιν τῆς ἀρχέγονης ἐλπίδας; Μήπως δὲν εἴμαστε τίποτα περισσότερο ἀπὸ ἰνδικὰ χοιρίδια; Κάθε τόσο φανταζόμαστε πὼς βρίσκουμε τὴν ἐξοδὸ τοῦ λαβύρινθου, μὰ κάθε φορὰ ἀνακαλύπτουμε μ' ἀπογοήτευση πὼς χωνόμαστε ὅλο καὶ βαθύτερα στὶς ἐπικίνδυνες στοές του. Παραμονεύει τάχα κάπου καὶ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἓνας Μινώταυρος; Μὲ τί ἔχουμε νὰ κάνουμε; Ὑπάρχει κάποιο σχέδιο; Κι ἂν ναί, τί εἶναι; Ἐκπαιδευτικὴ ἀσκηση γιὰ τὴ βελτίωσιν τῆς ράτσας ἢ μήπως μιὰ φοβερὴ παγίδα; Ἐκδικητικὴ μανία γιὰ ἐγκλημα, ποὺ ἀγνοοῦμε ἂν διαπράξαμε; Κι ἡ Γῆ; Τόπος εἰρκτῆς καὶ ἐξορίας; Εἴμαστε θύματα ἀκόρεστου αἰώνιου σαδισμοῦ ἢ προνομιοῦχα πλάσματα, ποὺ τοὺς ἐπιφυλάσσει ἀγαθὴ τύχη προκαθορισμένη ἀπὸ κάποια εὐεργετικὴ Πρόνοια; Τὸ βέβαιον εἶναι, πὼς κάποιος ἢ κάτι μᾶς τοποθέτησε ἐδῶ πᾶν ἄλυστοδένοντάς μας μὲ βαρεῖα δεσμὰ καὶ μᾶς ἔβαλε στὰ μυαλὰ τὴν προμηθεϊκὴν ἰδέαν νὰ τὰ σπᾶσουμε αὐτὰ τὰ δεσμὰ! Ἰδέαν εὐλογημένην καὶ σατανικὴν μαζί, ποὺ πάει νὰ γίνῃ χειρότερη ἀπ' τὴ σκλαβιά μας. Ὅμως ὅλα τὰ ἐρωτήματα συναντοῦν τὴ σιωπὴ! Σιωπὴ ἀπέραντη, τρομακτικὴ, ἀδιαπέραστη! Ἡ ἀνθρωπότητα ἀπέκτησε συνείδησιν, μὰ αὐτὸ δὲν φαίνεται νὰ βοηθᾷ. Εἴδαμε τὸ ἀνάστημά μας τὸ πραγματικόν, πάψαμε (σχεδόν) ν' ἀκκιζόμαστε σὰν ἐπληρμένοι ἐφηβοί, ὅμως αὐτὸ δὲν μᾶς ἔκανε περισσότερο εὐτυχισμένους. Ἀντίθετα, ὅλα δείχνουν πὼς ὁ κύκλος εἶναι φανulότατος. Τώρα ἀρχίζει νὰ κυριαρχεῖ καὶ νὰ ἐπιβάλλεται ἡ τρομερὴ ὑποψία τῆς ἀπόλυτης μοναξιάς, σ' ἓναν Κόσμον ὅπου ἡ πλησιέστερη «γχειτονια» εἶναι ἀπρόσιτη καὶ γιὰ τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός! Μὲ τὴν πεπερασμένη λογικὴν μας δὲν φαίνεται κατορθωτὴ ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὸ ὑπόλοιπον Σύμπαν ἢ μὲ τὴν οὐσίαν ποὺ τὸ πληροῖ. Σ' αὐτὴ τὴν ἐσχάτιαν τῆς Γαλακτῶδους Ὀδοῦ παίζεται ἓνα δράμα κεκλεισμένων τῶν θυρῶν! Ὡς κι ὁ συγγραφεὺς (;) κι αὐτὸς ἀπουσιάζει! • Ἡ διαφθορά καὶ ἡ δίψα τῆς κυριαρχίας κατέκλυσε τὴ ζωὴ μὲ τὴν ἀσυγκράτητὴν δύναμιν τῆς πλημμυρίδας. Ἐνας (αν) ἱερός ἐξουσιαστικὸς ἐνθουσιασμός, ὅμοιος μὲ τὸ πνεῦμα τῶν σταυροφοριῶν τοῦ 11ου αἰ., διαπερνᾷ τοὺς πάντες.

Χρῆστος Τσαγκαρίδης

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ Π. ΔΑΚΟΓΛΟΥ

‘Η μουσική ‘Οκτάβα «Ντό-Ντό» ἀποκαλύπτει τὰ μυστικά της

‘Η μουσική ὀκτάβα «Ντό-Ντό» [ντό-ρε-μι-φά-σὸλ-λά-σι-ντό] ἢ, ὅπως ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς Ἀρχαίους Ἕλληνες, «Ύπάτη — Ύπάτη» [ύπάτη - παρυπάτη - λιχνός - μέση - παράμεση - παρανήτη - νήτη - ύπάτη] κρύβει μέσα της σπουδαιότατα ἄγνωστα μέχρι σήμερα μυστικά· μυστικά, πὺ φανερώνουν τόσο τὴν τελειότητα, τὴν ἀρμονικότητα καὶ γλυκύτητα τῆς ὀκτάβας, ὅσο καὶ τὴν, εἰς τὸν ὕψιστο βαθμό, ἀνάπτυξη τῆς πνευματικῆς καὶ τεχνικῆς σκέψεως τῶν δημιουργῶν της.

Εἶναι ἀπορίας ἄξιον, πῶς μέχρι σήμερα δὲν ἔχει ὑποπέσει στὴν ἀντίληψι τόσο τῶν θεωρητικῶν μουσικῶν ὅσο καὶ τῶν εἰδικῶν ἡχοφυσικῶν μουσικῶν, ὅτι ἡ ὀκτάβα «Ύπάτη-Ύπάτη» ἢ «Ντό-Ντό» ἐμπεριέχει μέσα της τὸν περίφημον χρυσοῦν ἀριθμὸν

$$\Phi = \frac{(\sqrt{5}+1)}{2} = 1,618 \approx 1,62.$$

Εἶναι πασίγνωστος ὁ ρόλος, πὺ παίζει ὁ χρυσοῦς ἀριθμὸς Φ στὴν Τέχνη ἐν γένει. Γνωρίζουμε τὴν τελειότητα, τὴν ἀρμονικότητα καὶ τὴν γλυκύτητα τοῦ Παρθενῶνος, πὺ οἱ ἀναλογίες τῶν στοιχείων του δίδουν τὸν χρυσοῦν ἀριθμὸν· ὁμοίως καὶ στὰ κιονόκρανα τῶν Προπυλαίων τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου φεγγοβολεῖ ἡ ἀρμονικότης ἀπὸ τὶς ἀναλογίες πὺ δίδουν τὸν χρυσοῦν ἀριθμὸν. Ἀναρίθμητα εἶναι τὰ παραδείγματα τῶν φυσικῶν ἀντικειμένων, ἐμψύχων ἢ ἀψύχων, πὺ ἡ ἀρμονικότητά τους ὀφείλεται στὴν ὕπαρξη τοῦ χρυσοῦ ἀριθμοῦ. Γνωρίζουμε ἐπίσης, ὅτι τὰ ὠραιότατα ζωγραφικὰ ἔργα τῆς Ἀναγεννήσεως βασίζονται στὴν χρησιμοποίησι ἀναλογιῶν, πὺ δίδουν τὸν χρυσοῦ ἀριθμὸν. Διάσημοι ἀρχιτέκτονες δοξάσθηκαν, διότι τὰ ἔργα τους ἐστηρίζοντο στὸν χρυσοῦ ἀριθμὸν, πὺ προσελάμβαναν, ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ, τέλεια ἀρμονία. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει, ὅπου ὕπάρχει ὁ χρυσοῦς ἀριθμὸς, τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι μιὰ τέλεια ἀρμονία.

Μέσα λοιπὸν στὴν μουσικὴ ὀκτάβα «Ύπάτη-Ύπάτη» ἢ ἄλλως «Ντό-Ντό» παρουσιάζεται μεγαλόπρεπα ὁ χρυσοῦς ἀριθμὸς, δι’ ὃ καὶ ἡ ὀκτάβα αὕτη πρέπει νὰ θεωρῆται ἡ πιὸ τέλεια, ἡ πιὸ ἀρμονικὴ. Ἐὰν ἐξετάσουμε τὶς παλμικὲς κινήσεις τοῦ φθόγγου (νότας) «Ύπάτη» στὸν βαρύτερό του τόνο ἢ ἄλλως τῆς νότας «Ντό», τότε θὰ διαπιστώσουμε ὅτι τὸ πλῆθος τῶν παλμώσεων πὺ δημιουργοῦνται στὴ μονάδα τοῦ χρόνου, δηλαδὴ ἡ καλουμένη συχνότης αὐτοῦ, ἐκπεφρασμένη σὲ **Hz**, εἶναι ἴση μὲ τὸ τετράγωνο τοῦ χρυσοῦ ἀριθμοῦ. Συγκεκριμένα εἶναι: Συχνότης τοῦ «Ντό» (βαρὺ) = $100 \times \Phi^2 = 261,8 \approx 262$ [μὲ ἀφετηρία συγκρίσεως τὸν φθόγγο Λά ≈ 440 Hz (437)] ὅπου $\Phi = (\sqrt{5}+1)/2 = 1,618\dots$ ὁ χρυσοῦς ἀριθμὸς. Ἐπίσης τὸ ἄθροισμα τῶν διαφορῶν τῶν ἐπὶ μέρους διαδοχικῶν φθόγγων τῆς ἄνω ὀκτάβας εἶναι ἴσον ὁμοίως μὲ τὴν τιμὴν $100 \times \Phi^2$. Ἀκολουθῶς ἡ συχνότης τοῦ ψιλοτέρου φθόγγου τῆς «Ύπάτης» ἢ ἄλλως τῆς νότας «Ντό» ψιλοτέρου εἶναι ἴ-

ση μὲ τὴν τιμὴ $2 \times 100 \times \Phi^2 = 523,6 \approx 523$, οἱ δὲ ὑπόλοιπες ἀρμονικὲς νότες τοῦ «Ντὸ» δίδονται ἀπὸ τὴν τιμὴν τῆς γενικῆς ἰσχύος σχέσεως:

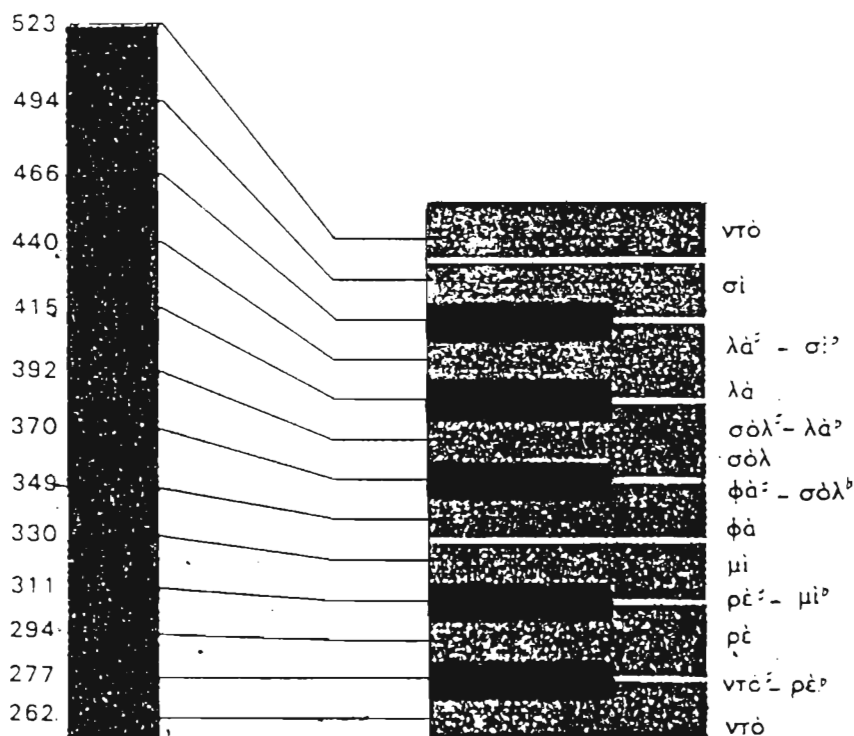
Ἀρμονικὴ ἀκολουθία τοῦ «Ντὸ» ἢ τῆς «Ῥπάτης» = $n \times 100 \times \Phi^2$, ὅπου n ὅλοι οἱ ἀκέραιοι διαδοχικοὶ ἀριθμοὶ 1, 2, 3...

Προχωρῶ τὴν διερεύνησι τῶν παλμώσεων, τῶν συχνοτήτων καὶ στοὺς ἐνδιάμεσους φθόγγους τῆς ὀκτάβας «Ῥπάτη-Ῥπάτη» ἢ ἄλλης «Ντὸ-Ντὸ» ἐν σχέσει μὲ τὸν χρυσοῦν ἀριθμὸ, ὅποτε διαπιστοῦται ἡ ἀλήθεια τοῦ κατωτέρω πίνακος μὲ ἱκανοποιητικὴ στρογγύλευσι:

᾽Ονομασία φθόγγων		᾽Αναλογίες	Τόνος	Hz
᾽Αρχαία ᾽Ελλην.	Εὐρωπ.			
ΥΠΑΤΗ	Ντὸ	$100 \times \Phi^2 \times 1$	Βαρύτερος	262(261,8)
ΠΑΡΥΠΑΤΗ	Ρε	$100 \times \Phi^2 \times 9/8$		
ΛΙΧΑΝΟΣ	Μι	$100 \times \Phi^2 \times 10/8$		
ΜΕΣΗ	Φὰ	$100 \times \Phi^2 \times 4/3$		
ΠΑΡΑΜΕΣΗ	Σὸλ	$100 \times \Phi^2 \times 3/2$		
ΠΑΡΑΝΗΤΗ	Λὰ	$100 \times \Phi^2 \times 5/3$		
ΝΗΤΗ	Σι	$100 \times \Phi^2 \times 15/8$	Ψιλότερος	523(523,6)
ΥΠΑΤΗ	Ντὸ	$100 \times \Phi^2 \times 2$		
ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Φ = Χρυσοῦς ἀριθμὸς = Φ = (√5+1)/2) = 1,61803...				

Τὸ πληκτρολόγιο τοῦ Κλαβιέ,² τὸ ὁποῖο εἶναι προσαρμοσμένο γιὰ πιάνο, εἶναι πολὺ παραστατικὸ καὶ συνάμα ἓνα στοιχεῖο ἀποδεικτικὸ (ἐκ μόνης τῆς ἐποπτείας) τῆς ἀλήθειας τῆς ἀνωτέρω ἀποκαλύψεως.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν παραπάνω ἀποκάλυψι, ὅτι δηλαδὴ οἱ φθόγγοι (νότες) τῆς μουσικῆς ὀκτάβας «Ῥπάτη-Ῥπάτη» ἢ «Ντὸ-Ντὸ» σχηματίζονται βασικὰ ἀπὸ τὸν χρυσοῦν ἀριθμὸ Φ καὶ ὅτι συνεπῶς αὐτὴ εἶναι ἡ μοναδική, τέλεια, χρυσὴ Ἀρμονικὴ ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες (ὁ Πλάτων λέγει στὴν Πολ. Ι' 617 Β: «ἐκ πασῶν ὀκτῶ οὐσῶν μίαν ἀρμονίαν ξυμφωνεῖν» ἤτοι ἀπὸ ὅλες τὶς ὀκτῶ χορδὲς μία ἀρμονία σχηματίζεται), ἐκτός, λέγω, ἀπὸ τὴν ἄνω ἀποκάλυψι, ἡ ἴδια ἡ ὀκτάβα μᾶς φανερώνει καὶ κάτι ἄλλο, πάρα πολὺ σπουδαῖο καὶ τελειῶς ἄγνωστο μέχρι σήμερα στοὺς πάντες, τὸ ὁποῖο χαρακτηρίζει καὶ ἐπιβεβαιώνει τὸ ὑψηλὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο καὶ τὴν μεγάλη τεχνολογικὴ ἀνάπτυξι (παρὰ τὴν ἐπικρατοῦσα ἀντίθετη γνώμη) ποὺ εἶχε ὁ πολιτισμὸς τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ κυρίως ὁ ἀπολεσθεὶς τοιοῦτος τῶν ἀκόμα ἀρχαιοτέρων Ἑλλήνων. Συγκεκριμένα ἡ μουσικὴ ὀκτάβα «Ῥπάτη-Ῥπάτη» ἢ ἄλλως ἢ «Ντὸ-Ντὸ» πρέπει νὰ ἦταν, ὡς ἀρμονικὴ κλίμαξ, γνωστὴ ἀπὸ τοὺς ἀκόμα ἀρχαιότερους τῶν ἀρχαίων χρόνους, διότι ἀπὸ τὴν ἀρμονικὴ ἀκολουθία τοῦ φθόγγου «Ῥπάτη» ἢ ἄλλως «Ντὸ» εἶχαν κατασκευάσει τὴν ἀρχαιοτάτη μονάδα μετρήσεως καὶ κατασκευῆς ὧν τῶν μεγαλιθικῶν ἔρ-

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ: ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΙΟ (ΚΛΑΒΙΕ)

Ἄν συγκρίνωμε τίς μουσικῆς νότες, ἡ εἰκόνα αὐτὴ δείχνει τίς ἀντιστοιχίες ἀνάμεσα στίς νότες τῆς μεσαίας ὀκτάβας ἑνὸς πιάνου καὶ στίς συχνότητές τους. Ἡ ὀκτάβα εἶναι τὸ διάστημα ἀνάμεσα σὲ δύο ὁποιουσδήποτε τόνους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ ἕνας ἔχει διπλάσια ἀκριβῶς συχνότητα ἀπὸ τὸν ἄλλον, ὅπως στὴν εἰκόνα τὸ ντό στὸ κάτω μέρος καὶ τὸ «Ντό» στὸ πάνω μέρος τοῦ πληκτρολογίου. Τὸ διάστημα διαιρεῖται σὲ λευκὰ πλήκτρα, πού εἶναι οἱ νότες τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ ντό, καὶ σὲ μαῦρα πλήκτρα, πού εἶναι οἱ ἐνδιάμεσοι τόνοι, οἱ ὁποῖοι ὀνομάζονται διέσεις καὶ ὑφέσεις. Ἡ διέσις (#) εἶναι κατὰ ἓνα ἡμιτόνιο ὑψηλότερη ἀπὸ τίς λευκὰς νότες καὶ ἡ ὑφεσις (b) κατὰ ἓνα ἡμιτόνιο χαμηλότερη. Ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα σὲ κάθε νότα φαίνεται ἡ ἴδια στὸ αὐτὸ τοῦ μουσικοῦ, ἂν καὶ οἱ συχνότητες μεγαλώνουν ὅλο καὶ περισσότερο, καθὼς ἀνεβαίνομε τίς νότες στὴν κλίμακα.

γων, τόσο τῶν εὑρισκομένων στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο ὅσο καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ κυρίως τῆς μεγάλης Πυραμίδος τῆς Αἰγύπτου, τοῦ Χέοπος. (Βλέπε πρῶτο τόμο τῆς ἔρευνάς μου «Μυστικὸς κῶδιξ τοῦ Πυθαγόρα», ἔκδοσις «Νέα Θέσις»). Ὁ φθόγγος «Ἵπάτη» ἢ «Ντό» στὸν φιλότερό του τόνο (μεσαίας ὀκτάβας) ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παλμικῆς συχνότητός του, πού εἶναι $2 \times 100 \times \Phi^2 \approx 523,6$ Hz, σχηματίζει τὸν Κοσμικὸ Πῆχυ, πού σὲ ἀντιστοιχία μὲ τὰ γαλλικὰ μέτρα εἶναι:

Κοσμικὸς Πῆχυς $\Pi\kappa = 1/1000 \times \text{συχνότης Ντό} = 0,5236$ μέτρα. Ὑποδιαίρεσι τοῦ Κοσμικοῦ Πήχεως σχηματίζεται ἀπὸ τὴν συχνότητα τοῦ φθόγγου «Ἵπάτη» ἢ

«Ντό» στὸν τόνο καὶ εἶναι ἡ καλουμένη «Κοσμικὴ Σπιθαμὴ»:

$$\Sigma\kappa = 1/1000 \times \text{συχνότης Ντό (βαρὺ)} = \frac{1}{1000} \times 100 \times \Phi^2 = \frac{1}{10} \times 2,618 = 0,2618 \text{ μέτρα.}$$

Οἱ μονάδες αὐτὲς στὴ βιβλιογραφία ἀναφέρονται σὰν ἀρχαῖες ἑλληνικὲς μονάδες, δίχως νὰ ἀποδεικνύεται ἀπὸ ποῦ παράγονται. Ἡ δὲ διὰ τῆς παρουσίας μελέτης ἀποδεικνύεται ἡ ὑπαρξὶ σταθεροῦ, ὑψηλῆς διανοήσεως, ὑποβάθρου, ἀπὸ τὸ ὁποῖο παρήχθη ὁ Κοσμικὸς Πῆχυς καὶ ἡ ὑποδιαίρεσί του, ἡ Κοσμικὴ Σπιθαμὴ ἥτοι ἡ πάλμωσις ἢ οἱ κύκλοι, ποὺ δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν νότα «Ντό», δίδουν τὶς ἀρχαῖες ἑλληνικὲς μονάδες μετρήσεως καὶ κατασκευῆς τῶν μεγαλιθικῶν ἔργων. Ἡ παράδοσι διέσωσε καὶ ἓνα πρότυπο τοῦ Κοσμικοῦ Πήχεως: τὴν στραταρχικὴν ράβδον ποὺ κρατοῦσαν κυρίως οἱ Γάλλοι στρατηγοί, ἡ ὁποία εἶχε τὸ σημαδιακὸ μήκος τοῦ 0,5236 τοῦ μέτρου, ποὺ παρίστανε τὴν «Κοσμικὴν Δύναμιν» τοῦ κατέχοντος καὶ ποὺ προήρχετο ἀπὸ τὰ παλμικὰ στοιχεῖα τοῦ ἤχου τῆς μουσικῆς νότας «Ντό».

Δὲν παραλείπω νὰ ἐπισημάνω, ὅτι μέσα στὴν μουσικὴ νότα τῆς Ὑπάτης κρύβεται ὁ περίφημος ἀριθμὸς «Π» ($\Pi \approx 3,1416$) τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, διότι εἶναι

$$\Pi = 6/1000 \times \text{Ντό} = \frac{6}{1000} \times 2 \times \Phi^2 = \frac{6}{1000} \times 5,236 = 3,1416$$

Ἀλλὰ ἀκόμα καὶ στὸ χῶρο τῆς φιλοσοφίας ἡ νότα «Ὑπάτη» ἢ «Ντό» ἔχει ἔντονη τὴν παρουσία της. Στὸν Πυθαγόρειον τριαδικὸν νόμον τῆς δημιουργίας τοῦ Συμπαντος³ (κατὰ τὸ σχέδιον τῆς νοητικῆς δημιουργίας) τὸ πρῶτον τριαδικὸν κοσμικὸν σύμπαν ἐκφράζεται μαθηματικὰ ἀπὸ τὸ τριαδικὸν ἄθροισμα $1 + \Phi + \Phi^2$, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περιέργων ιδιοτήτων τοῦ χρυσοῦ ἀριθμοῦ Φ ἰσοῦται μὲ τὸ Κοσμικὸν Μέτρον $2\Phi^2 = 5,236$, πρᾶγμα ποὺ ταυτίζεται (ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παλμικῶν κύκλων) μὲ τὸν φθόγγον τοῦ (Ντό)/100 ἢ $1/100 \times$ (Ὑπάτη)

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1) Σόλων Μιχαηλίδης, «Ἐγκυκλοπαίδεια τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Μουσικῆς», σελίδες 52-55.

(2) Ἐπιστημονικαὶ ἐκδόσεις "Life": «Ἦχος καὶ Φῶς», σελὶς 81.

(3) Ἱπποκράτης Π. Δάκογλου, «Ὁ Μυστικὸς κῶδιξ τοῦ Πυθαγόρου» κ.λ.π., τόμος πρῶτος, σελίδες 48-55, ὅπου ἀναφέρεται ὡς βασικὸς μαθηματικὸς νόμος τῆς νοητικῆς δημιουργίας τῶν συμπάντων ἡ Πυθαγόρεια ἀκολουθία τῶν ἀριθμῶν $1, \Phi, \Phi^2, \Phi^3 \dots \Phi^{23}$, ὅπου Φ ὁ χρυσοῦς ἀριθμὸς, καὶ ἡ ὁποία ἐν συνεχείᾳ διερευνᾶται τριαδικὰ λαμβανόμενῃ ἥτοι $1 + \Phi + \Phi^2 = 2\Phi^2$, $\Phi + \Phi^2 + \Phi^3 = 2\Phi^3$ κ.λ.π.

Σ.Γ.Γ. Παναγιωτᾶτος ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ

Τί ἀκριβῶς εἶναι ἡ εἰρήνη — εἰρηνισμοί, εἰρηνοφιλίες,
φιλειρηνικότητες: δὲν ἐρωτοῦμε, τὸ λέμε

Στὴν ἐργασία τούτη ἡ εἰρήνη βεβαιώνεται ἄσχετη - ξένη - ἀπροσδιόνυση πρὸς τὴν πάγκοινη συγκεχυμένην περὶ αὐτῆς ἀντίληψιν. Τοῦτο ἐπειδὴ, παρὰ τὸν (περίπου ταυτόσημον ὅλων τῶν λεξικῶν) γνωστὸν ὀρισμὸ τῆς (εἰρήνη ἴσον ἢ ἀπουσία ταραχῶν ἢ πολέμων), ὁ «τρόπος τοῦ εἶναι», ποῦ γενικὰ χαρακτηρίζεται «εἰρήνη», παραμένει ἀποκλειστικὴ συνάρτησις μεθοδικὰ προγραμματισμένης ἄσκησης **συγκεκριμένης** πολιτείας — ποτὲ τυχόν... **συγκυριακῆς ἀπουσίας** τοῦ ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτου τῆς (πολέμου). Πολὺ περισσότερον, ὅταν ἡ μόλις ἀναφερθεῖσα «ἄσκησις συγκεκριμένης πολιτείας», ὑποκριτικὰ διαθρυλούμενη σίνε κβὰ νὸν (δῆθεν... ἐφαρμοσμένη), οἶονεῖ ἐκ τῶν πραγμάτων «ἐπιλεκτικὴ τούτου» (εἰρήνης κι «ἀπαγορευτικὴ ἐκείνου» (πολέμου — ὅπως διὰ τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς αὐτονοήτως συνάγεται...), δὲν μπορεῖ παρὰ ν' ἀποκλείει ντὲ φάκτο τὸν (οὐδέποτε ὁμολογούμενον... ἐπιθυμητὸν) μὴ εἰρηνικὸν «τρόπον τοῦ εἶναι»...

Ὡστε: τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ εἰρήνη βεβαιώνεται - ἀναγνωρίζεται ἀπότοκος καὶ παράλληλος — ὡς ἐλέχθη — ὄχι... συγκυριακῆς ἀπουσίας τοῦ πολέμου, ἀλλὰ σοβαρότατα σταθμιζόμενης ὠφέλιμης καὶ συμφέρουσας προτίμησις-ἐπιλογῆς, ξεμπροστιάζει: καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει **ὑποκριτικὴ** τὴν πρωτογενῇ ἀναφορὰ στὴν εἰρήνη, καὶ τὴν τελευταία (εἰρήνη) εἴτε **ἀνώφελη-ἀσύμφορη** (καί, συνεπῶς, **ἄλλοθι** τοῦ ἐν πνευματικῇ διαστροφῇ ἀνθρώπου), εἴτε λυσιτελῇ μὲν καὶ τελεσφόρον, ὅμως **φύσει ἀντίθετη** τῆς συμπνευματικῆς ὑπαρξῆς. Γεγονὸς ποὺ προσμαρτυρεῖ: ἀφ' ἑνὸς δόλιον, ἀνείλικρινῇ, πλασματικὸν τὸν ἐξορκισμόν τοῦ... πολέμου, ἀφ' ἑτέρου τῇ διάστασιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἑαυτό του (ἐκ διφυΐας ἡ πνευματικῆς διαστροφῆς) — περίοπτην, κραυγαλέα κι ἀποδεκτὴν στὴν (ἀνεπίσχετη πιὰ) αὐτοεξόντωσί του...

Εἰρήνη ἴσον: «ἡ ἰσορροπία (σύμπτωσις — τὸ νὰ μὴ περισσεύει ἢ ὑπολείπεται τὸ ἓνα τοῦ ἄλλου) διεκδίκησης¹ - Μείζονος Πόνου».

Ἄ ὀρισμὸς γίνεται ἀμεσότερα κατανοητὸς ἂν διαβασθεῖ «μεταφρασμένος»:

Εἰρήνη ἴσον: «ἡ προσπάθεια εἰς ἀπόκτησιν-διατήρησιν ὑλικῶν (ἢ οἶονεῖ ὑλικῶν) «ἀγαθῶν» περιοριζομένη εἰς ἀποκλεισμόν τοῦ Μείζονος Πόνου² — ἐνστιγματικοῦ (τοῦ ἐνστίκτου): πείνας, δίψας, ἀπαγόρευσης ἀφροδισίας, βίας, καταπίεσης, καταναγκασμοῦ».

Εἰρηνιστῆς (πασιφιστῆς — ὁ «δῆθεν» ἐδῶ, δικαίως, ἀφοῦ «ὁ ὄντως» δὲν μπλαμπλαδίζει τὴν εἰρήνην, μὰ τὴν πράττει!) **ἴσον:** «ὁ ποῦ ἢ ἔχει ἄγρια μεσάνυχτα περὶ τὸ θέμα «εἰρήνη» (νεοέλληνες ποιηταὶ) ἢ μεθοδεύει τὴν εἰρηνικότητα τῶν... ἄλλων — ὥστε (ἀπόλεμους, ἀφωπλισμένους, ἀνάσκητους, μαλθακοὺς...) νὰ τοὺς ἐξουσιάζει μὲ τό... χαμηλότερο κόστος».

Αὐτονοήτον, πῶς χωρὶς τὴν ἀναφερόμενην στὸν (πρῶτο) ὀρισμὸ «ἰσορροπίαν» προϋποτίθεται **ἀναπόφευκτη ἢ κλιμάκωσις: διαφορὰ, ἀντιθετικότης, ἀνταγωνισμός, ἀντενέργεια, ἀντιπαλότης, ἀγών, διαπάλη, ἐχθροπραξία, πόλε-**

μος. Αυτόνομητον επίσης, πώς, με δεδομένον ότι τυχόν ανατροπή τῆς ἐν λόγω «ισορροπίας» προδιαθέτει εἰς ἀνάπτυξιν τόσον τῆς διαστροφῆς ὅσον καὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς πόνου,³ ἡ μὲν θεραπεία (ιατρεία) τῆς πρώτης **προδικάζει** τὴν ὑπαρξιν αὐτενέργητων μηχανισμῶν πρόληψης, αὐτοκάθαρσης, αὐτοϊασης, ἡ δὲ διακόνησις τοῦ δευτέρου **συνεπάγεται**⁴ ἀδρανῆ - παθητικὴ - ἐπιλεκτικὴ - προγραμματισμένη (κατὰ περὶ ῥίστασιν...) τὴν συνεχῆ ὑποτροπὴν, ἀναμόλυνσι, ἐπιδείνωσιν.⁵ Ἐπιδείνωσιν, ἡ γεωμετρικὴ πρόοδος τῆς ὁποίας φέρει τὸν ἄνθρωπο διαφθορέα, ὀλετήρα, ἀφανιστὴν ἐαυτοῦ, Ζωῆς, πλανήτου. Γεγονὸς ποῦ καθ' ἐαυτὸ συνιστᾷ ἀμφισβητήσιμης θετικότητος σὲ πρώτη μὲν φάσιν τὸ πνεῦμα, σὲ δεύτερη δὲ τὸ ἐνστικτον, τὴ Ζωὴ ὅλην — ἕως πρωτεύουσας, ἀμεινοξέων, ἀνθρακος (θεμελιώδους συστατικοῦ τῆς ζωικῆς ὕλης τετρατομικοῦ στοιχείου)...

Ὁ Ἡράκλειτος, ὀρίζοντας τὸν πόλεμον «πάντων πατέρα» («πάντα κατ' ἔριν γίνεται») ἀναφέρονταν στὴν γονιμοποίησι-γέννησιν (ὁρμῇ, φορᾷ, «γίγνεσθαι» — ὅχι στεριότητα, ἀδράνεια, «εἶναι»). Ἰδία περίπου, ὀρίζοντας «πάντα ρεῖ». «Οτι, καθὼς ἡ ροὴ (κίνησις), μὴ ὑπάρχουσα παρὰ ἡ διὰ τῆς διάλυσης-μεταβολῆς (μορφῶν) τῆς ὕλης (ὕλικων σωμάτων) ἀναπαραγωγὴ-γέννησις-ἀνασύνθεσις βεβαιώνεται **ἀθανασία τῆς ὕλης**, καθὼς δηλαδὴ ὡς προσυνειδησιακὸν γεγονός ὁ θάνατος ἐπαληθεύεται ἀποδιοργάνωσις (ἀποσύνθεσις) φυσικοῦ (ὕλικου) προσώπου,⁶ γίνεται ἐξόχως ὁρατόν: ὁ ἄνθρωπος ἀπεχθάνεται τὴν ἀπώλεια τῆς συνειδήσεώς του ὅχι καθ' ἐαυτήν, ἀλλὰ γιὰ **λογαριασμὸν τοῦ... σώματός του**· δηλονότι τοῦ **ὕλικου μέρους** τῆς συμπνευματικῆς του συγκρότησης, τοῦ ὄργάνου διὰ τοῦ ὁποίου (καὶ διὰ τὸ ὁποῖον) ἀναπτύσσει-συνθέτει αἰσθήσεις καὶ αἰσθήματα — ὅλα συστατικὰ φιλαυτίας,⁷ φιλοκέρδειας, πλεονεξίας, ἀπληστίας. [Ἐν παρεκβάσει προσθέτω, πὼς τὰ διανοήματα ἀφήνουν ἀδιάφορον (ἐνῶ συχνὰ φέρουν ἐναντίον, περιφρονητὴν, κοροϊδευτὴν...) τὸ σημερινὸν ἄνθρωπον — κατὰ τὸ βαθμὸν ποῦ ἀδυνατεῖ-ἀπεχθάνεται τὴ διανόησιν (σκέψιν) ὡς μηχανισμόν θεωρητικῆς ἔρευνας...]

— Ἀλλὰ ποῦ ὅ... Ἡράκλειτος; Πρὸς τί τὰ περὶ Ἡρακλείτου; Τί σημαίνουν;

— Σημαίνουν, πὼς, ἀφοῦ τὸ **σῶμα** «προάγεται» (προωθείται) εἰς πόλον ἀναφορᾶς-ρυθμιστὴν, με συνέπεια νὰ προκρίνεται ἡ ἀπόκτησις-διατήρησις **ὕλικων ἢ οἰονεὶ ὕλικων «ἀγαθῶν»** (καταναλωτικῶν πού... δὲν θὰ καταναλωθοῦν — εὐλόγως, ἀφοῦ διεκδικοῦνται **πέραν τοῦ κόρου**, τουτέστι πολλότης, περιττότης, χλιδῆ), ἡ εἰρήνη [ἀπογυμνωμένη ἀπὸ κάθε τι τὸ ἐνίερο - μυστηριακὸ - ὑπερκόσμιον - μεταφυσικὸ] βεβαιώνεται **ἐφαρμοσίμη** — πραγματούμενη κατὰ τρόπον πού, «ὕλικὸ σῶμα» ἡ ἴδια, ἀνταποκρίνεται-προσαρμόζεται σέ... ὕλικὸ σῶμα!.. Πράγματι: τί προσβατότερον τῆς εἰρήνης — ἂν ὄντως συνιστᾷ τὸ τόσον φορτικὰ διαφημιζόμενον βουλητό, εὐκταῖον, ἐπιθυμητό; Ποῦ θὰ εἰπεῖ, πὼς ἡ μὴ ἐνστέρνισις-υἱοθέτησις τοῦ κατὰ λόγον συνεχῶς ἀποκαλυπτομένου, ἥτοι πὼς ἡ ἀκεραΐωσις εἶναι συνάρτησις ἀρετῆς⁸ καὶ **ὅχι συγκέντρωσις «ἀγαθῶν»**, φέρει: καὶ τὸν ἄνθρωπον «τιμὴν» σχετικὴν (ἐμπερῆ, ὁμολογῆ) **ὕλικων πραγμάτων**, καὶ κατανοητὰ τὰ λόγια τοῦ μεγάλου σοφοῦ, καὶ διαγνωστὴ τὴν εὐθυγράμμισιν... **σώματος-ἔριδας** (μπούμ...), βίας, **πολέμου**... Ἰσως ἐπιβάλλεται νὰ θυμίσουμε τὸ λεχθέν: ἐδῶ τὸ πνεῦμα ἀπωθεῖται (ἀπ' τόν... ἐαυτό του!) ἢ οἰονεὶ ἀπροσδιόριστο ἢ ἀπροσχημάτιστα περιφρονητέον...

Κατόπιν τῶν ἄνω λοιπὸν ἐλέγχονται ἀποχρώντως: ἡ μὲν **πρωτογενὴς** ἀναφορὰ στὴν εἰρήνην διαβλητὴ, οἱ δὲ **πρωτογενῶς** ἀναφερόμενοι στὴν ἴδια, ἀφελεῖς ἢ σκοτεινοὶ (καταχθόνιοι) τῆς «πολιτικῆς» καὶ τῆς «διανόησης». Χυδαῖα καὶ γαιοπυρι-

μιχθητικά, δηλαδή ἰδιοτελεῖς-εἰρηνοκάπηλοι οἱ τῆς πρώτης, φαιδρά καὶ ρεζίλικα ἀ-
νυποψίαστοι, ἀδαήμονες, ἀνίδεοι οἱ τῆς δεύτερης: ἀμύνουμε, ἐνδυναμώνουμε, «κομί-
ζουμε» τὴν εἰρήνην, ὅχι **ἂν τὴν «μπλαμπλαδίζουμε», μὰ ἂν τὴν πράττουμε...**

— Νὰ μὴ κηρύσσεται λοιπὸν ἡ εἰρήνη;

— «Κηρύσσω» σημαίνει «παρορμῶ διὰ λόγου τοὺς ἄλλους» — ὅχι «διὰ τοῦ ἰ-
δίου βίου παραδειγματίζω». Ἐπιμένετε;

— "Οοοοοοχι, τώρα... Ἀλλὰ ποιά ἡ αἰτία τῶν Ἀμαζόνιων τῆς εἰρηνολογίας
— τόσης ὑποκρισίας;

— Σὲ πρῶτο στάδιο ἡ **ἀδιαφορία** (γιά μάθησι-γνώσιν) καὶ συνακόλουθα: ἀφέ-
λεια, ἄγνοια (πλήρη... μεσάνυχτα), κενοδοξία, συναισθηματισμός, ματαιολογία,
ἀργολογία... Σὲ δεύτερο ἢ... κατὰ φύσιν (περίπου) δρομολογημένη διάθεσις εἰς ἐ-
ξουσιασμόν (δούλωσι τῶν λοιπῶν), εἰς διακόνησιν τοῦ ἐκ διαστροφῆς πόνου. Ἡ ὁ-
ποία καὶ τελικά, τὸ εἴπαμε, δέον νὰ χρεώνεται **ἐνοχῇ** «πολιτικῶν» καὶ «διανοουμέ-
νων», πού, ἂν δὲν ὑπάρχουν **λειτουργοὶ** (ἂν δὲν **προσφέρουν** στὴν πολιτεία, μά...
διεκδικοῦν ἀπ' αὐτὴν), βεβαιώνονται ἐπαγγελματίες... ἡγέτες (κάπηλοι, κερδο-
σκόποι, αἰσχροκερδεῖς,⁹ φανατικοὶ δηλαδή κι ἀσυγκράτητοι... σωτήρες τῶν ἄλλων)
— χυδαῖο δὲν εἶναι; Ἀνθρωποὶ παναπεῖ, πού ἡ περὶ τὶς διαστάσεις μακρότης-ἀνυ-
ποψία τους, ἡ θερσιτική τους κρυψίνοια στὸ νὰ ἡγεμονεύουν καὶ εὐτροφοῦν, μὴ μετέ-
χοντες στὴν παραγωγή, εἰς βάρος τῶν ἄλλων,¹⁰ καὶ ἡ ἐξουσιαστικὴ διαστροφή (τὸ
μὲν τῆς ἴδι-ας «προσφορᾶς», τὸ δὲ τῆς ἀλλότριας ζήτησης) τοὺς φέρει: ἀπ' τὴ
γκανγκστερικὴν ἀμεσότητα - εὐθύτητα αὐθαιρεσίας - βιαιότητος ὡς τὴν ψοφοδεῇ
πλαγιότητα τῆς λιβανιστικῆς δουλικότητος (ὅ,τι κόκκαλο μαζέψουμε κάτω ἀπ' τὸ
τραπέζι)...

— Εἶσαι σκληρός, ὠμός, ἄδικος.

— Ναιαιαιαιαί! — ἂν οἱ Τυρταῖοι, Ρηγάδες, Κοσμάδες οἱ Αἰτωλοί, Μηνιάτη-
δες γεννιώνται, γιὰ νὰ πωλοῦν **ἔξτρα τυρογαριδάκια** στὰ πανηγύρια, διεκδικοῦν...
λογοτεχνικὴ σύνταξι, βιτρινιάζουν μουρᾶνο καὶ γυαλίζουν τὸ χιλιοτρακοσάρι τῆς
Φιάτ.

— Μὰ νὰ μὴ ζήσουν οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι;

— Ἀκοῦστε, κύριε: Ἐόν πού ὁ Ἀχιλλέας Παράσχος ἔζησε πολυεκατομμυριοῦ-
χος ἀπὸ μόνῃ τὴν ποίησί του (στὴν Ἑλλάδα τῆς Μελόυνας) καὶ ὁ Παπαδιαμάντης
πέθανε **ἀσκητής**, καιρὸς νὰ μάθετε πὼς ὁ τυρταῖος λόγος **δὲν στεριώνει** χωρὶς
στοιχείωσι, θυσίαν, κουρμπάνι (πνιγμὸν στὸν Ἰστρο, ἀγχόνῃν *«παρὰ τὸν Ἄψον»*)¹¹
— **πέφτουνε τὰ γεφύρια** χωρὶς ἐντειχισμὸν τῆς γυναίκας τοῦ πρωτομάστορα στὰ
θεμέλια)...

— Ἐλεγεσ λοιπόν...

— Ἐλεγα γι' αὐτὲς τὶς δυὸ συγκεκριμένες τάξεις... ἡγετῶν. Γι' αὐτοὺς τοὺς
σκοτεινοὺς νονοὺς-κάππους τῆς εἰρηνολογίας, πού ἡ μὴ παραίτησί τους ἀπ' τὴν ἀτέ-
λειωτὴ διεκδίκησιν βεβαιώνει **ἐχθροὺς τῆς εἰρήνης** — ἀετονύχηδες, σπεκουλαδό-
ρους καὶ μεταπράτες τῆς «ιδέας της». Γι' αὐτοὺς πού «ρίχνουν στὴν πιάτσα» τὴν
εἰρήνην **χρέος τῶν λοιπῶν** — ποτὲ δικό τους. Πού παρορμοῦν στὴν «ιδέα τῆς εἰρή-
νης» τοὺς ἄλλους ὅχι μὲ παράδειγμα τὸν ἴδιον βίον, μὰ μέ... λόγια· πού στὰ μουγ-
γὰ ἐξαίρουντες τὸν ἑαυτό τους¹² μεθοδεύουν εἰρηνικὲς τὶς ἀντιδράσεις τῶν ἄλλων,
ἵνα ἀφωπλισμένους κ' εὐάλωτους τοὺς δουλώνουνε μὲ τό... χαμηλότερο κόστος:
πουρκουᾶς καὶ εἰρηνιστῆς εἶναι... ὀνειρώδης ἀνταγωνιστῆς — ὁ (σὲ μέσα, ὅπλα καὶ

φρόνημα) **Ξαρμάτωτος** αντίπαλος βολεύει τὸν ἄρματωμένο, γίνεται «μιά χαψιά»...

Ἄνακεφαλαίωσις — μὲ παράδειγμα ληφθὲν ἀπ' τὴν «διανόησι»¹³: μὴ ἐξαιρετέοι οἱ οὐκ ἄλλοι «μεγάλοι» τῆς ἀθανάτης εἰρηνολογίας, ἀγαπολογίας, λιμπελλουλλιάσης, διεκδικήσαντες-λαβόντες τὸ **περισσὸ** (ἀχρεώστητο ἔτσι κι ἄλλιῳς — σύνταξιν ποιητοῦ), ἀλλὰ καὶ τό... **περισσὸ τοῦ περισσοῦ** (παχυλὸν μισθὸν ἀθανασίας), διεκδικοῦν ἤδη... **αὔξησιν** ἀμφοτέρων τῶν **μηνιάτικων**, ποὺ μὲ τόσην... αὐταπάρησιν εἰσπράττουν — φορτικοὶ πλασιέδες ἄγνοιας, κουφότητας, ἀνάγκειας...

— Κακοήθεια: ποτὲ δὲν ζητήθη ἡ αὔξησις ποὺ λές.

— Μαθηματικά: ἀπ' τῇ στιγμῇ ποὺ οἱ οὐκ ἄλλοι «μεγάλοι» εἰσπράττουν τὰ μιστὰ τοὺς ὡς τὴν **τελευταία δεκάρα**, ποὺ δὲν ἐπιστρέφουν δραχμὴ στὸν δημόσιο ταμῖα, ποὺ δὲν τοῦ λένε: «Μπάστα, δὲν θέλω ἄλλα, μοῦ ἀρκοῦν τὰ **διακόσια ἐνενήντα**», γίνεται ὀλοφάνερο, πῶς

δὲν τοὺς φθάνουν τὰ... **τριακόσια**

— πῶς τὰ **βρίσκουν λίγα!**

Ἐφ' ὧ καὶ ἄλλο δὲν κάνουν ἀπ' τὸ νὰ περιμένουν αὐξήσεις καὶ ἄτες...

— Ἔστω, ἔστω, ἔστω. Μὰ τὸ νὰ προσδοκᾷ ἢ δέχεται κάποιος τὴν ἄτα (ποὺ παίρνουν οἱ πάντες) εἶναι διεκδικήσις;

— Βεβαίως — ἐν δυνάμει. Ἄλλωστε μιλάμε γιὰ παροχές **ἀχρεώστητες** — τί «οἱ πάντες», μοῦ λέτε; Ἡ παρασιτία εἶναι φαινόμενο μᾶλλον σπάνιο — μαρτυρημένο ἔτσι κι ἄλλιῳς ἀπ' τὴν ἀτροφία τοῦ νοῦ, τὴν ἀποφορὰ τοῦ χνῶτου, τὴν ἀνανδρία τοῦ φρονήματος...

Ὡστε: Ἡ διὰ τῆς συγκέντρωσης (πέραν τῶν ἀναγκαίων) **περισσῶν** ὑλικῶν «ἀγαθῶν» **σκοπευόμενη αὐτοακεραίωσις** ἀποκαλύπτεται **διεκδικητικὴ ὑπέρβασις** — ὕβρις. Τούτη, καθὼς φέρει τὸ ἄτομο στὴν ἐπιδίωξι ὅλο καὶ μεγαλύτερης «περίσσειας» (καταναλωτικῶν «ἀγαθῶν», ποὺ εἶναι ἐξ ἀντικειμένου ἀδύνατον νὰ καταναλωθοῦν), ὑπάρχει ἡ **γενεσιουργὸς αἰτία** τῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀδιάκοπης διαπάλης. Αὐτῆς, ποὺ ὄχι σὲ καθημερινὴ βάσι μὰ συχνὰ ἀναγνωρίζουμε στὴ μορφήν τῆς ἐνοπλῆς σύρραξης, τοῦ **πολέμου**.

Θαρρῶ ἐξετέθησαν ἐπαρκῶς ὅσα, συνιστῶντα-ἐξηγοῦντα (τίς αἰτίες ποὺ ὀδηγοῦν εἰς) τὴν **καθολικότητα** τοῦ φαινομένου «πόλεμος»,

βεβαιώνουνε τὴν εἰρήνην **κενὸ λόγον**,

μέσον καὶ δυνατότητα καπηλείας

ἐκ μέρους: εἴτε ἀναφανδὸν ἐτισθειλιστῶν καὶ σκοτεινόμευαλων ἀρριβιστάκων εἴτε συνταξιθηρῶν ἀγάπητων καὶ σαχλὰ πτωχοπροδρομικῶν «ἐλεγειακῶν τῆς (ἀνύπαρκτης...) πείνας»...

Ἦδη ἀπομένει νὰ ὀρίσουμε τὸ πῶς καὶ γιατί, ἐνῶ μὲ γνώμονα τὴ Ζωὴ σταθμίζεται **«ἀρνητικὸν»** ὁ πρῶτος (πόλεμος), **«θετικὸν»** ἡ δευτέρα (εἰρήνη), ἡ ἐπιλογὴ-υἱοθέτησις ἐπαληθεύεται πάντα... ἀντιστρόφως ἀνάλογη — εἰς πληρῶσιν τοῦ ρηθέντος: **«πάντα κατ' ἔριν γίνονται»**. Ἀλλὰ τὸ πόσον τοῦτο («νὰ ὀρίσουμε») εἶναι παρακινδυνευμένο, τολμηρό, ρίσκο, θὰ τὸ ἀντιληφθοῦμε, ἂν «σκηνοθετήσουμε» τὸ ἐγχεῖρημα ὡς ἐρώτημα: τί φέρει λοιπὸν τὸν ἄνθρωπο, ἀκόμα καὶ ὀρθῶς ἐκτιμῶντα καὶ εἰλικρινῶς εὐλαβούμενον τὸ πρακτέον, νὰ... **μὴ τὸ πράττει;** Τί φαίει; Ποιὸ τὸ πρωτεῖον αἷτιον ἐδῶ; Δὲν θὰ φύγουμε τὴν εὐθύνη: πρωτεῖον αἷτιον ἐδῶ εἶναι τὸ ὅτι τὸ μόνο ἔλλογο ὄν, ὁ ἄνθρωπος, καὶ **ὑπολήπτεται τὴν ἀρετὴν** σ' ὅλο τὸν μικρὸ-ἀπέραντο βίον του (κανεῖς **δὲν ἀποκροῦει τὴν ἀρετὴν** θεωρητικὰ — κατ' ἀρχήν), καὶ

τήν... ἀπορρίπτει κατὰ τὴν βιούμενη στιγμήν. Εὐλόγως ἴσως, ἀφοῦ ἡ τελευταία εἶναι ἢ ἐκ διαστροφῆς ἢ διφυῆς (δὲν ξέρουμε...) ἔνδοσις σὲ παρορμήσεις, κατὰ τίς ὁποῖες τὸ **ἐξ ἀντικειμένου ἀσύμπτωτον** τῆς ἀτομικῆς ὑπαρξῆς ὀρίζει **σχέσιν ἀντιμαχίας** τὴν ὑποκειμενικὴν σχέσιν πρὸς τὸ Εἶδος — εἶδη, λοιπὰ ὄντα: καθὼς ὁ διεκδικούμενος στόχος ἐδῶ (κατὰ τὴν βιούμενη στιγμήν) δὲν εἶναι ὁ **κατὰ τὸν λοιπὸν βίον** ὀρθῶς ἐκτιμώμενος, δηλαδὴ ἡ ἄσκησις ἀρετῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ **σύμπτωσις** **μὲ τὸν πνεῦμα καὶ τίς διαστάσεις**, ἀλλὰ τὸ «πᾶν γιὰ πάντα», τὸ ὑποκείμενον, ἐν γνῶσει πὼς οὐδαμῶθεν τοῦ ἀφήνεται «μερτικό», μέρισμα, νόμιμος μοῖρα, φέρεται λογικὰ σὲ **ἀναπότρεπτη σύγκρουσιν** μὲ τοὺς λοιποὺς διεκδικητὰς τοῦ αὐτοῦ ἐνὸς καὶ μοναδικοῦ «παντὸς γιὰ πάντα», μὲ τὴν Οἰκουμένην, μὲ τὴν Ζωήν. Μιὰ Ζωή, πού, καθὼς τὸ αὐτόδηλον ὅτι τὸ φυσικὸ πρόσωπον εἶναι ἡ ἔλλογη συστατικὴ τῆς μονάδα τὴν βεβαιώνει τῆς **ιδίας ὑπόστασης ἐναντίαν**, ὁδεύει ἀναποτρέπτως στὸ Τέλος μὲ λεμονανθοὺς στὸ κεφάλι: κόρη, πού γεννήθηκε μάταια κι ἀπόλλυται δωρεὰν — ἀνυμνῶναι. Χωρὶς νὰ δικαιοῦσιν τὴν ὑπαρξί της, νὰ δώσει νόημα στὴν ἱστορικὴ παρουσία της — περιεχόμενο στὴ γέννησι, διάρκεια, θάνατό της.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Διαμφισβήτησης, διαφιλονίκησης. (Παραμπιπτόντως: παράκλησις ὅπως κατὰ τὴν πρώτην ἀνάγνωσιν ἀγνοοῦνται παρενθέσεις, παρεκβάσεις, σημειώσεις).
2. Μείζων Πόνος: ὁ κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸν ἐκ διαστροφῆς.
3. (Ἐσχετοῦ πρὸς τὸν Μείζονα).
4. Συνεπιφέρει.
5. Διαστροφῆς καὶ πόνου. Ἐξ ἄλλου εἶναι δεδομένον, πὼς ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ μόνο ἔλλογον ὄν καί, συνεπῶς, ὁ **μόνος φορεὺς** καὶ τῆς διαστροφῆς καὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς πόνου.
6. Εὐλόγως, ἀφοῦ ἡ συνείδησις στερεῖται τόσον σημασίας (φανερὸ στὸ ὅτι μόνον ὡς παρατήρησις «ἐπὶ **ἀθεάτου**» μπορεῖ νὰ λογαριάζεται), ὅσον κ' ἐφαρμοσμένου ἐνδιαφέροντος **γιὰ τὸν ἑαυτὸ της...**
7. (Μὲ φιλούμενον ὅχι τὸ πνευματικὸν μέρος τῆς συμπνευματικῆς του συγκρότησης).
8. Ἦτοι σύντονος προσπάθειας εἰς σύμπτωσιν μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τίς διαστάσεις — παραιτήσης ἀπ' τὸ περισσό, ἄλλως.
9. Ὁ ἐπαγγελματισμός, σὲ συνθήκες ἐλευθερίας (ποὺ δὲν δεσμεύεται...) ἢ **περιγραφῆς** **πραγμῶν-νόμων**, καθίσταται ἀπείρως ἀσύδοτος — ἕως ἀνοσιουργίας, ἄγους...
10. Εἶναι γνωστόν, πὼς στὴν ἀνεπανάληπτη εἰς ἔκπτωσιν χώρα μας ἡ ἰσχὺς ὅχι μόνον «**φοροδιαφεύγει**», μὰ καί... **φοροεισπράττει**: οἱ δῆθεν... παραγωγικὲς τάξεις (αὐτὲς μὲ τὰ βαρβάρτα «ἐπιμελητήρια» — οἱ οὐσιαστικὰ δηλαδὴ **παρασιτικές!**) παρακρατοῦν, ἰδιοποιοῦνται, δὲν ἀποδίδουν τὸν κύριο ΦΠΑ — ἀποινεὶ βέβαια (τὸ ἴδιο ὅπως καταχρῶνται καὶ τὴν ἀσφαλιστικὴ **ἐργατικὴ** εἰσφορά: προσοχή, δὲν ὁμιλοῦμε γιὰ τὴν **ἐργοδοτικὴ**)... Πολύ... φυσικὰ ὅλ' αὐτά, ἀφοῦ σοβαρότατα καὶ μέ... ἐπιχειρήματα ἀμύνουν... «κίνητρον» τὴν ἐλευθερίαν τοὺς («μὴ ποινικοποιήσιν») εἰς νοθεῖαν-αἰσχροκέρδειαν...
11. Ὁ μὲν Ρήγας, θανατωθεὶς διὰ στραγγαλισμοῦ, ἐρρίφθη «**εἰς τοῦ Ἰστροῦ (Δουνάβεως) τὰ νερά**», ὁ δὲ Πατροκοσμᾶς ἀπαγχονίσθηκε «**παρὰ τὸν Ἀφόν**» (Βεράτιον). Ἀμφότεροι ἀπάνω πού θὰ τοὺς ἐνέκρινε σύνταξιν ὁ κ. Νικηφόρος Βρεττάκος — δὲν πρόκαναν νὰ «φᾶνε καλά»...
12. Ἀκριβῶς μὴ παραιτούμενοι τῶν ἐξουσιαστικῶν στόχων τοὺς — ἐδῶ ἄς θυμηθοῦμε καὶ τὸ μαυρόξυλο πού 'φαγε ἡ παπαδιά, ὅταν, ἀκούγοντας τὴν εὐαγγελικὴν ρῆσιν «**ὁ ἔχων δύο χιτῶνας...**», τήν... πίστεψε.
13. Ἀπὸ τὴν «πολιτικὴν» περιττεύει: ἐφαρμοσμένη ἢ ὅχι ἡ «πολιτικὴ» ἔχει πιά ταυτισθεῖ μὲ τὸν γκανγκστερισμό...

ΟΡΕΣΤΗΣ ΗΛΙΑΝΟΣ

‘Ελληνες καὶ ‘Ελληνικὸς Πολιτισμὸς

Ἡ πρόσφατη ὑπόθεση τῆς εὐρωπαϊκῆς ἱστορίας τοῦ Ζ. Μπ. Ντυροζέλ, ἡ ὁποία φαίνεται ὅτι ἀγνοεῖ τὴν μεσαιωνικὴ καὶ νεώτερη ἱστορία τῆς Ἑλλάδας καὶ ὅτι ὑποτιμᾷ τὴ σημασία τῶν ἑλληνικῶν πολιτιστικῶν ἐπιδράσεων στὴ διαμόρφωση τοῦ σύγχρονου εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἀποτελεῖ ἴσως μιὰ νέα ἐκδήλωση τῆς ἀντιφατικῆς σχέσης ποὺ συνδέει τὴν Εὐρώπη κυρίως, ἀλλὰ καὶ μιὰ μερίδα τῆς ἑλληνικῆς διανόησης, μὲ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα καὶ τὸν πολιτισμὸ τῆς.

Ὁ διαχωρισμὸς Ἑλλήνων καὶ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ

Δημιουργεῖται συχνὰ ἡ ἐντύπωση, ὅτι σὲ πολλὰ ἔθνη ποὺ δέχτηκαν τὴν ἐπίδραση τῆς ἑλληνικῆς πολιτιστικῆς κληρονομιάς ἀναπτύσσεται κάποια τάση εἴτε ἀπόκρυψης τῆς πραγματικῆς προέλευσης εἴτε ἀπροσωποποίησης αὐτῶν τῶν ἐπιδράσεων. Στὴ δεύτερη τούτη περίπτωση, ποὺ εἶναι καὶ αὕτη τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐ-

Παραλειπόμενα ἀπὸ τὴν «Εὐρωπαϊκὴ Ἱστορία» τοῦ Ζ. Ντυροζέλ

Σὲ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀσχάλλουν γιὰ τὶς παραλείψεις τοῦ γάλλου ἀκαδημαϊκοῦ Ζαν Μπ. Ντυροζέλ στὴν *«Εὐρωπαϊκὴ Ἱστορία»* του ὡς πρὸς τὴ συμβολὴ τῆς Ἑλλάδος στὴ σύστασή της, ἀφιερώνονται οἱ ἀκόλουθες σημειώσεις:

Δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἀγνοεῖται ἡ Ἑλλάδα. Ἀντίθετα ἀπὸ Ἑλλάδος ἄρχεται ὁ συγγραφέας. Ἀμέσως, ἀπὸ τὸ ἐξώφυλλο, ἀπὸ τὸν τίτλο τοῦ βιβλίου: *«Εὐρωπαϊκὴ Ἱστορία»*. Ἡ Εὐρώπη ἦταν, ὡς γνωστόν, ἡ πανέμορφη κόρη τοῦ Ἀγῆνορα καὶ τῆς Τηλεφαέσσης, ὁ δὲ Ἀγῆνωρ ἦταν υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Λιβύης. Ὁ Ζεὺς τὴν ἐρωτεύθη. Γιὰ νὰ τὴν κατακτήσει, μετεμορφώθη σὲ ὠραῖο λευκὸ Ταῦρο. Τὴν πῆρε στὴ ράχη του καὶ τὴν μετέφερε στὴν Κρήτη (Γόρτυνα καὶ Φαιστό) καὶ μετὰ τὴν ἐγκατέστησε στὴν Τεμνησσό, πόλη τῆς Βοιωτίας. Ἐξ αὐτῆς ἐγέννησε τρεῖς γιουούς: Μίνωα, Ραδάμανθυ καὶ Σαρπηδόνα. Ὁ Ὅμηρος ὀνομάζει *Εὐρώπην* ὅλη τὴν Ἠπειρωτικὴ Ἑλλάδα, μέχρι τῆς Θράκης, πλην τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν Νήσων. Ὁ Ἀπόλλων, θεμελιώνοντας ὁ ἴδιος τὸν ναόν του στοὺς Δελφοὺς, λέει ὅτι θὰ ἔρχονται ἐκεῖ πρὸς λῆψιν χρησμῶν καὶ θὰ θύουν ἐκατόμβες: *«ἡμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πείρα (=εὐφορὴ) ἔχουσιν, ἡδ' ὅσοι Εὐρώπην καὶ ἄμφιρύτους (=περίβρεκτες) νήσους... Ὡς εἰπὼν διέθηκε θεμέλια Φοῖβος Ἀπόλλων, εὐρέα καὶ μάλα μακρά»* (Ὅμηρος, *Ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα*, στίχ. 265 κ.έ.). Ὁ Ἡσίοδος τὴν ἐντοπίζει στὸν Ἑλληνικὸ χῶρο καὶ τὴν ἀναφέρει ὡς θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος καὶ ἀδελφῇ τῆς Θράκης, Ἀσίας καὶ Λιβύης.

Ἡ δεύτερη λέξη τοῦ τίτλου τοῦ βιβλίου: *Ἱστορία* (γαλλ. *Histoire*, ἀγγλ. *History*, ἰταλ. *Storia* κ.λπ.) εἶναι ἐπίσης λέξη γνήσια Ἑλληνικὴ: ἀπὸ τὸ *ἵστωρ* (=εἰδώς,

θνῶν, ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς περιβάλλεται μὲ τὸ μανδύα τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ καὶ προβάλλεται ὡς «κοινὸν κτῆμα ὄλων τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν», σὰ νὰ μὴν ἦ-
ταν ὁ πολιτισμὸς αὐτὸς τὸ ἔργο ἑνὸς συγκεκριμένου λαοῦ, τοῦ ἑλληνικοῦ, ὁ ὁ-
ποῖος δὲν ἔπαυε ποτὲ νὰ ὑπάρχει καὶ τοῦ ὁποῖου ἡ ἱστορικὴ συνέχεια ποτὲ δὲ
διασπάστηκε.

Φαίνεται, ὅτι ὁ διαχωρισμὸς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπὸ τὸν πολιτισμὸ τοῦ εἶναι
φανόμενο πολὺ παλιό. Οἱ πρῶτοι πού ἐνοίωσαν τὴν ἀνάγκη τοῦ καὶ τὸν πραγμα-
τοποίησαν, ἦταν οἱ Ῥωμαῖοι: «*Ἡ κατάκτηση τῆς Ἑλλάδας δὲν εἶχε καλὰ-καλὰ
περατωθεῖ, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι διαχώριζαν ἤδη τὸν ἑλληνικὸ λαὸ ἀπὸ τὸ ἔργο πού
εἶχε δημιουργήσει· θαύμαζαν τὸ ἔργο, περιφρονοῦσαν τὸ λαό*»¹. Δεῖγμα αὐτῆς
τῆς περιφρόνησης ἀποτελοῦσε ἴσως καὶ τὸ γεγονός ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι, ἀμέσως μετὰ
τὴν ἐνσωμάτωσή τῆς Ἑλλάδας στὴν αὐτοκρατορία τους, ἄλλαξαν ὡς καὶ τὸ ὀ-
νομά της καὶ τὴν εἶπαν Ἀχαΐα.

Τὸ παράδειγμα τῶν Ῥωμαίων τὸ μιμήθηκαν πιστὰ οἱ Δυτικοευρωπαῖοι ἀπὸ
τὴν Ἀναγέννηση καὶ πέρα (θὰ μιλήσουμε παρακάτω γιὰ σημαντικὲς καὶ φωτει-
νὲς ἐξαιρέσεις): ἀπὸ τὴ μιὰ ὁ ἐκτασιασμὸς μπροστὰ στὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἀρ-
χαιότητος, ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ καταφρόνια γιὰ τὸν ἑλληνικὸ λαό. Οἱ δημιουργοὶ
τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἀρχαῖοι Ἑλληνες ἀποκτοῦν γιὰ τοὺς Εὐρωπαίους θω-
ριὰ ὄντων μυθικῶν, πὺλ καμμιά σχέση δὲν μποροῦσαν νὰ ἔχουν μὲ τὰ κακομοι-
ριασμένα καὶ ἀμαθῆ ἀνθρωπάκια πού ἦταν οἱ σύγχρονοί τους κάτοικοι τῆς Ἑλ-

γνώστης), πού προέρχεται ἀπὸ τὸ *οἶδα, εἰδέναι* (= ὁρᾶν, νοεῖν, γινώσκειν).

Μπαίνοντας στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ βιβλίου, θὰ περάσουμε στὰ διάφορα Μουσεῖα
τῆς Εὐρώπης. Πρῶτο καὶ καλύτερο τὸ Βρετανικὸ Μιουζίαμ (*Museum*), Μουσεῖον:
λέξεις ἐπίσης ἑλληνικὴ, ἀπὸ τίς ἑννέα Μοῦσες. Πρώτη ἡ Κλειώ, Μοῦσα - θεὰ τῆς
Ἱστορίας. Ὅλες θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης, ἀναθρεμμένες ἀπὸ τὸν
Ἀπόλλωνα στίς πλαγιὲς τοῦ Ἑλικῶνα καὶ τοῦ Παρνασσοῦ, βουνῶν, πού δὲν βρί-
σκονται στή... Βρετανία! Μπαίνουμε, νὰ ξεναγηθοῦμε ἀπὸ τὸ συγγραφέα, στὸ ἐ-
σωτερικὸ τοῦ Μουσείου. Τὸ πρῶτο πού θὰ συναντήσουμε εἶναι τὰ Μάρμαρα τοῦ
Παρθενῶνα. Κλεπταποδοχή. Ἱεροσουλία τοῦ "Ελγιν, ἄγγλου ἐθνικοῦ εὐεργέτη! "Α-
θελά μας φέρνουμε στὴ μνήμη, ὅτι τὰ μάρμαρα αὐτὰ τὰ κουβάλησαν ἀπὸ τὴν Πεντέ-
λη στὴν Ἀκρόπολη τῆς Ἀθήνας, μὲ μουλάρια, οἱ μαστόροι Ἰκτίνος, Φειδίας καὶ
Καλλικράτης. Μάλιστα ἓνα μουλάρι, ἡ «*ἱερὰ ἡμίονος*», πῆρε σύνταξη «*ἐν πρυτα-
νείῳ σιτίζεσθαι*» ἀπὸ τὸν Περικλῆ, γιατί, ἂν καὶ τελείωσαν τὰ ἔργα, αὐτὴ ἐξακο-
λουθοῦσε πιστὰ τὸ δρομολόγιο Πεντέλη-Ἀθήνα, πρωὶ καὶ βράδυ.

Ψάχνοντας στὸ Μουσεῖο γιὰ κάτι ἀουθεντικ (*authentic*= ἀυθεντικό, λ. ἑλληνικὴ)
βρετανικὸ, βλέπουμε, τυχαῖα, μιὰ σελίδα τοῦ Στράβωνα (τέσσερεις αἰῶνες μετὰ ἀ-
πὸ τὰ μάρμαρα τοῦ Παρθενῶνα), στὴν ὁποία διαβάζομε: «οἱ τὴν Ἱέρνην (= Ἱρλαν-
δίαν) νῆσον κατοικοῦντες Βρεταννοὶ ἄγριοι εἰσιν καὶ ἀνθρωποφάγοι καὶ παμφάγοι.
Καὶ τοὺς γονεῖς τελευτήσαντας ἐσθίουσι. Καὶ φανερῶς μίγνυνται γυναιξὶ τε ἄλλαις
καὶ μητρᾷσιν... Εἰσὶν δὲ οἱ Βρεταννοὶ εὐμήκεις τοῖς σώμασιν. Τὰ δ' ἤθη ἀπλούστερα
καὶ βαρβαρώτερα ἔχουσιν, εἰ περ οἱ Κελτοί. Ὡς τ' ἐνιοὶ διὰ τὸ ἀγνοεῖν, καίτοι γά-
λακτος εὐποροῦντες, οὐ τυροποιοῦσιν. Ἀπειροὶ δὲ εἰσιν καὶ κηπέας καὶ τινῶν γε-
ωργίας τρόπων. Πόλεις δ' αὐτοῖς οἱ δρυμοὶ εἰσιν. Περιφράξαντες γὰρ δένδρεσι κα-
ταβεβλημένοις εὐρυχωρὴν κύκλον, ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ καλυβοποιοῦνται καὶ τὰ βοσκή-

λάδας: «Οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες, ἔτσι ὅπως σαλεύουν ἀνάμεσα στὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων ναῶν, μοιάζουν μὲ τὰ σκουλήκια ποὺ ἀναδεύονται στὸ σκέλεθρο ἐνὸς πεθαμένου ἥρωα», ἔγραφε ἕνας Ἀγγλος περιηγητῆς στὴν Ἑλλάδα στὶς ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰῶνα.² Καὶ ἕνας ἄλλος συμπατριώτης του τὴν ἴδια περίπου ἐποχὴ ἀναφωνεῖ: «Μποροῦν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ ξυπνήσουν ξαφνικὰ ἀπὸ τὴ νάρκη μιᾶς τόσο τρομακτικῆς παρακμῆς καὶ νὰ ἐνστερνισθοῦν τὶς ἀρετὲς τῶν ἀρχαίων ἐνδόξων προγόνων τους; Ἄν βέβαια εἶναι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων».²

Ἄλλοι δὲν περιορίζονται στὴν ἀμφιβολία, προχωροῦν πάρα πέρα καὶ, ὅπως ὁ περιβόητος Φαλμεράνερ, ἀμφισβητοῦν ἀπροκάλυπτα τὴν ἐλληνικότητα τῶν νεώτερων κατοίκων τῆς Ἑλλάδας, ἀφήνοντας ταυτόχρονα «νὰ ἐννοηθεῖ, ὅτι οἱ γνήσιοι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων εἶναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, οἱ ἀρχαιολάτρες καὶ ἀρχαιογνώστες, οἱ ἀπόφοιτοι τῶν εὐρωπαϊκῶν πανεπιστημίων».²

Στὴν σύγχρονη ἐποχὴ ἡ κατάσταση ἐλάχιστα ἔχει μεταβληθεῖ. Ἡ ἐλληνικότητά μας δὲν τίθεται ἴσως σὲ ἀμφισβήτηση τόσο ξεκάθαρα ὅσο κατὰ τὸν περασμένο αἰῶνα, ἀλλὰ ὁ διαχωρισμὸς τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἀπὸ τὸν ἐλληνικὸ λαὸ παραμένει πάντα ἀπόλυτος. Ἡ κυριότητα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς κληρονομιάς μας ἀμφισβητεῖται ἀπερίφραστα: Πρὶν μερικὰ χρόνια ἡ πολιτιστικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης στὴν ἐκθεσὴ της γιὰ τὰ Ἑλγίνεια μάρμαρα εἶχε ἀποφανθεῖ, ὅτι «οἱ χῶρες ποὺ ἀνήκουν στὴν εὐρωπαϊκὴ πολιτιστικὴ ζώνη δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ζητοῦν τὴν ἐπιστροφὴ τῶν ἔργων τέχνης, ἐπειδὴ ἡ εὐ-

ματα κατασταθμεύουσιν» (Στράβ., Γεωγρ. Δ' 200 α, β). Δηλαδή (γιὰ νὰ φριξοῦν καὶ ὅσοι δὲν τὰ ἔχουν καλὰ μὲ τὰ ἀρχαῖα κείμενα): Τρώγανε τὰ πτώματα τῶν γονιῶν τους καὶ ἄλλοι ἐρωτα μὲ τίς μανάδες τους!.. Ὁ Οἰδίπους σὲ παρόμοιο, ἀκούσιο, ἐγκλήμα του, ἐτυφλώθη μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια, πρὸς ἐξιλέωσιν. Ἐκοιμῶνταν σὲ καλύβες ξέσκεπες — στρογγυγες ἀπὸ κλαδιά, μαζί μὲ τὰ γίδια τους καὶ δὲν ἤξεραν νὰ καλλιεργήσουν οὔτε... ἀγγοῦρια! Πνίγονταν στὸ γάλα καὶ δὲν ἤξεραν πῶς πῆζον τὸ τυρί! Χίλια χρόνια ἐνωρίτερα ὁ Ὀδυσσεὺς βρῆκε στὴ σπηλιὰ τοῦ Κύκλωπα ἄφθονο τυρὶ στὰ τυροτούλουμα καὶ ἔφαγε μαζί μὲ τοὺς συντρόφους του. («Ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρίθον... ἔνθα δὲ πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν ἡδὲ καὶ αὐτοὶ τυρῶν αἰνυμένονι φάγομεν»: Ὀδύσ. Ι 219-231).

Ὁ κ. Ντυροζέλ, μιλῶντας πιὸ κάτω γιὰ τὴ σύγχρονη Εὐρώπη, θὰ μᾶς βεβαιώσει γιὰ τὴν ἐξέλιξη τοῦ πολιτισμοῦ της: Στὰ τέλη τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα μ.Χ. οἱ ἐκκλησίες τοῦ Δήμου (Κοινοβούλια) ἐνίων βορείων Κρατῶν τῆς Εὐρώπης θεσμοθετοῦν «νόμιμον» γάμον μεταξύ... ὁμοφύλων! Δυόμισιν χιλιάδες χρόνια πρὶν, ἡ ἐκκλησία τοῦ Δήμου (Κοινοβούλιο) τῆς Ἀθήνας ψήφισε νόμο «ὑβρεως», ποὺ καταδίκασε σὲ θάνατο καὶ ἐκτελοῦσε «αὐθημερόν» τὸν ἀποδεδειγμένο ὁμοφυλόφιλο ἢ προαγωγὸ νέου πρὸς ὁμοφυλοφιλίαν, «ὑβριν». «Ἐὰν δὲ θανάτου τιμηθῇ, τῆς ὑβρεως, παραδοθεὶς τοῖς ἑνδεκα, τεθνάτω αὐθημερόν» (Δημοσθ. κατὰ Μειδίου). Καὶ ὁ Αἰσχίνης προσθέτει: «οὐ δ' ἂν τὸ Δικαστήριον καταψηφίσεται, παραδοθεὶς τοῖς ἑνδεκα τεθνάτω αὐθημερόν» (Αἰσχ. κ. Τιμάρχου 16). Τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας («γραφῆς ἐταιρήσεως») εἶχε πᾶς πολίτης, ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῶν «Θεσμοθετῶν». Ὁ Δείναρχος ἀναφέρει τέτοιες καταδίκες καὶ ἐκτελέσεις: «Μένονα τὸν μυλωθρὸν ἀπεκτείνετε, διότι παῖδα ἐλεύθερον ἔσχεν ἐν τῷ μυλῶνι. Εὐθύμαχον δέ, διότι Ὀλυνθίαν παιδίσκην ἔστησεν ἐπ' οἰκῆματος».

ρωπαϊκὴ πολιτιστικὴ κληρονομιά ἀνήκει σὲ ὅλους τοὺς Εὐρωπαίους».³

Κατὰ γενικὸ κανόνα τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Εὐρωπαίων γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Ἑλληνες ἐξαντλεῖται στὴν περίοδο τῆς ρωμαιοκρατίας. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα τίποτα πιά· λὲς καὶ ἓνα πέπλο πέφτει καὶ κρύβει ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ κόσμου τὴ μεσαιωνικὴ καὶ τὴ νεώτερη ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Θὰ πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ σημειωθεῖ, ὅτι ὁ μέσος Εὐρωπαῖος ὄχι μόνον ἀγνοεῖ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἀλλὰ ἀκόμα ἔχει μιὰ ἐντελῶς συγκεχυμένη ἰδέα τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς πραγματικότητος, εἰδικὰ τῆς πολιτιστικῆς. Ἀγνοεῖ τὰ πάντα σχεδὸν γιὰ τὴ μουσικὴ μας, τὶς τέχνες καὶ τὴ λογοτεχνία μας (ὕπάρχουν πολλοί, ποὺ δὲν ξέρουν κὰν ὅτι τὸ σημερινὸ ἀλφάβητο τῆς γλώσσας μας εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τῆς ἀρχαίας). Κυκλοφοροῦν σήμερα στὴ δυτικὴ Εὐρώπῃ ἔγκριτα ἐγκυκλοπαιδικὰ λεξικά καὶ ἐγκυκλοπαιδεῖες, ποὺ ἀγνοοῦν τὸ Σικελιανό, τὸν Ἑλύτη καὶ τὸ Ρίτσο, καὶ ἱστορίες τῆς παγκόσμιας λογοτεχνίας γιὰ τὶς ὁποῖες ἡ ἑλληνικὴ γραμματεία σταματᾷ στὸ Λαόνικο Χαλκοκονδύλη!

Ἐκτὸς Εὐρώπης

Ἐκτὸς εὐρωπαϊκοῦ χώρου παρόμοια φαινόμενα σφετερισμοῦ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς κληρονομιάς παρουσιάζονται στὴν Τουρκία καὶ τὸ Πακιστάν, ὅπου ἡ πραγματικὴ καταγωγὴ τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν καλλιτεχνικῶν ἐπιδράσεων ἀποκρύπτεται μὲ ἐντεχνο τρόπο. Καὶ στὶς δύο αὐτὲς χῶρες ἡ χρῆσις τοῦ ὀνόματος

Κατὰ τὰ λοιπὰ θὰ μπορούσε νὰ προσθέσει κανεὶς μὲ ἄνεση, ὅτι «δὲν ἔχασε ἡ Βενετιά βελόνη» ποὺ δὲν ἀναφέρει πλείονα περὶ Ἑλλάδος στὴν ἱστορία του ὁ πολυγράμματος ἀκαδημαϊκὸς κ. Ντυροζέλ. Γιατὶ «*χρώμεθα πολιτεία οὐ ζηλοῦση τοὺς τῶν πέλας νόμους*» καὶ δὲν ἔχομε νὰ ζηλέψωμε τίποτα ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς Εὐρώπης, ἂν κρίνουμε καὶ συγκρίνουμε τὴν Ἑλλάδα τοῦ 1830 μὲ τὴ σημερινή, παρὰ τὶς ἀντίθετες, συχνά, Κασσάνδρες. Φτάνει νὰ μὴν ἀγνοοῦμε ἢ ὑποτιμοῦμε τὸν ἐθνισμό μας. Ξέρουμε, ἄλλωστε, καλὰ τὴν ἱστορία καὶ γιὰ τοὺς Κέλτες καὶ τοὺς Γότθους, τοὺς Κίμβρους, τοὺς Οὐννους, τοὺς Βάνδαλους. Ἀκόμα καὶ γιὰ τοὺς Ναζὶ τῶν Καλαβρύτων.

Σημειώνουμε ἀκόμα, «διὰ τὴν ἱστορίαν», πὼς λίγο πρὶν τὸ '21 κάποιοι εὐρωπαῖοι ξήλωναν ἀπὸ τὰ ἀετώματα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἐπικούρειου Ἀπόλλωνα, γιὰ νὰ ἱεροσυλήσουν, τὰ μάρμαρα τῶν ζωφόρων του. Δυό, τρεῖς νέοι ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριὸ Σκληροῦ ἔτρεξαν, πέρασαν τὸν Ἀλφειὸ καὶ πῆγαν στὸν Παλούμπα τῆς Ἡραίας. Βρῆκαν ἐκεῖ τὸ γέρο-Κόλια τὸν Πλαπούτα (πατέρα τοῦ ἥρωα στρατηγοῦ Δ. Πλαπούτα) καὶ τοῦ ζήτησαν νὰ τοὺς δώσει δέκα ἀρματωμένα παληκάρια, νὰ σκοτώσουν τοὺς κλέφτες καὶ νὰ σώσουν τὰ μάρμαρα. «Ἀφήστε τους, παιδιά μου, νὰ τὰ πάρουν καὶ νὰ πᾶνε στὸν ἀγύριστο», τοὺς λέει. «Γιατὶ θὰ ποῦνε στὴν Εὐρώπῃ ὅτι εἴμαστε ἄγριοι. Ἄμα ἐλευθερωθοῦμε, μὲ τὸ καλὸ, ἀπὸ τὸν Ἀγαρηνό, τὰ παιδιά μας θὰ τὰ ξαναφτιάξουν καλυτέρα»! Κι ἔτσι τὰ πῆραν οἱ Εὐρωπαῖοι, μὲ τὴ βοήθεια Τούρκων ἐνόπλων, καὶ πᾶνε «στὸν ἀγύριστο». Ὅμως ἡ προφητεία τοῦ γέρο-Κόλια ἐπαληθεύθηκε καὶ πάντα θὰ ἐπαληθεύεται, σὲ πείσμα τῶν ἀπαισιόδοξων καὶ τοῦ φίλου κ. Ντυροζέλ.

Δημήτρης Μπογδανόπουλος

«*Έλληνες*» αποφεύγεται επιμελώς. Οί τουριστικοί οδηγοί στην Τουρκία διηγούνται την ιστορία της χώρας ξεκινώντας από τους Χετταίους, τους Λυδούς, τους Κῆρες κ.λπ., αναφέρονται με συντομία στους Μιλησίους, Έφεσίους, Ροδίους κ.λπ. (χωρίς φυσικά να διευκρινήσουν την ελληνική καταγωγή τους), για να περάσουν αμέσως στους Ρωμαίους, Βυζαντινούς και τέλος τους Σελτζούκους και Όθωμανούς. Με τόν τρόπο αυτό η ελληνική παρουσία εξαφανίζεται ως δια μαγείας από την πολυχιλιόχρονη ιστορία της Μικρασίας. Στο Πακιστάν η παρουσία είναι ακόμα πιο νεφελώδης. Εκεί οί ελληνικές καταβολές της βουδδιστικής γλυπτικής αναφέρονται με τὸ χαρακτηριστικό ὄνομα «*δυτικές επιδράσεις*». Ἡ ελληνική πολιτιστική κληρονομιά γίνεται ἀντικείμενο τουριστικής ἐκμετάλλευσης, ἀλλὰ οί ἴδιοι οί «Έλληνες» ἐξοστρακίζονται ἀπὸ τὸ προσκήνιο τῆς ιστορίας.

Διεθνὴς ἀνθελληνικὴ συνωμοσία;

Μπροστὰ σὲ τέτοιου εἶδους προσπάθειες ἀποστέρησης τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴν πολιτιστικὴ κληρονομιά του ὁ πειρασμὸς εἶναι μεγάλος νὰ φανταστεῖ κανεὶς τὴν ὑπαρξὴ κάποιας σκοτεινῆς διεθνoῦς συνωμοσίας ἐνάντια στὸν Ἑλληνισμό, ἰδέα πὺ πολλοὶ δὲ διστάζουν νὰ διακηρύξουν. Προσωπικά δὲν νομίζω, ὅτι ὑφίσταται τέτοια περίπτωση. Κατὰ τὴ γνώμη μου τὸ φαινόμενο μπορεῖ νὰ ἐξηγηθεῖ με τρόπο πολὺ πιὸ ἀπλό, πιὸ ἀνθρώπινο, θὰ ἔλεγα. Γιατί τί πιὸ ἀνθρώπινο ἀπὸ τὸ φθόνο; Τὸ φθόνο γιὰ τὴν τεράστια, τὴ συντριπτικὴ ἀνωτερότητα τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ γιὰ τὸ λαὸ πὺ τὸν δημιούργησε. Δικαιολογημένη, ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτή, καὶ φυσιολογικὴ ἡ ἀντίδραση τῶν Δυτικοευρωπαίων. Δὲν εἶναι δὰ καὶ λίγο πράμα «*νὰ νοιώθεις ἄρχοντας τῆς γῆς σὲ μιὰ αὐτοκρατορία ὅπου ὁ ἥλιος δὲ δύει ποτὲ καὶ νὰ πληροφορηθεῖς πὺς κάμποσες χιλιάδες μίλια μακριὰ σου ζεῖ ἕνας λαὸς πὺ ὀργάνωσε τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα, κάποιος λαὸς πὺ καθορίζει σήμερα τὸ δικό σου πνεῦμα καὶ τὸ πολιτιστικὸ σου ἐπίπεδο*».⁴

Ὁ Ρωμαῖος ἱστορικὸς Τάκιτος εἶχε φωτίσει με μιὰ ἐξαιρετικὰ εὔστοχη ρήση του τὸ μηχανισμό αὐτῆς τῆς συμπεριφορᾶς: «*Τὰ εὐεργετήματα μᾶς εἶναι εὐχάριστα μόνο ὅσο θεωροῦμε ὅτι εἴμαστε ἱκανοὶ νὰ τὰ ἀνταποδώσουμε· ὅταν οἱ δυνάμεις μᾶς δὲν ἐπαρκοῦν γι' αὐτό, τὴ θέση τῆς εὐγνωμοσύνης τὴν παίρνει τὸ μῖσος*».⁵

Ἄρχαιοι καὶ νέοι Ἕλληνες

Ἡ τυπικὴ διαίρεση τῆς ἐλληνικῆς ιστορίας σὲ ἀρχαία, μεσαιωνικὴ καὶ νέα εἶναι βέβαια ἀπολυτὰ θεμιτὴ καὶ δικαιολογεῖται ἀπὸ τὴν ἐξαιρετικὰ μακρὰ χρονικὴ περίοδο πὺ καλύπτει. Ἡ ἀντικειμενικοποίηση ὅμως αὐτῆς τῆς διαίρεσης καὶ ἡ ἀντιδιαστολὴ τῆς ἀρχαίας πρὸς τὴ νεώτερη ιστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι αὐθαίρετες. Γιατί ἡ ἱστορικὴ συνέχεια τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ δὲ διασπάστηκε, ὅπως εἶπαμε, ποτέ. Μπορεῖ ἡ ἐλληνικὴ παιδεία νὰ ὑπέστη ἀνελέητο διωγμὸ ἀπὸ τοὺς χριστιανούς· μπορεῖ νὰ ἐγιναν ἄφωνοι σὰν τὰ ψάρια οἱ ρήτορες, νὰ ἐγιναν ἄσοφοι οἱ φιλόσοφοι καὶ νὰ μαράνθηκαν οἱ ποιητὲς τῶν μύθων· μπορεῖ ἡ Ἑλλάδα νὰ ἐγινε τόπος ἐξορίας, νὰ καταφρονήθηκε ὁ λαὸς της καὶ νὰ γνώρισε μύρια δεινά· μπορεῖ ἀλλεπάλληλοι εἰσβολεῖς νὰ πάτησαν τὰ χρώματά της: Σλάβοι, Σα-

ρακηνοὶ, Φράγκοι, Τούρκοι... Οἱ Ἑλληνες δὲ χάθηκαν, δὲν ξέχασαν, δὲν τοὺς κατάπνευσε αὐτοὺς, ὅπως ἄλλους ἀρχαίους λαοὺς, τὸ χωνευτήρι τοῦ χρόνου. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ κατέρρευσε βέβαια, τὰ συστατικά του στοιχεῖα ὅμως παρέμειναν. Ποιὰ συστατικά στοιχεῖα; οἱ μῦθοι, οἱ δοξασίες, τὰ ἔθιμα, ἡ ιδιοσυγκρασία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἦταν τυχαῖο ἄραγε, ποὺ οἱ Ἑλληνοποῦλες τῆς Τουρκοκρατίας φοροῦσαν γιὰ φυλαχτὰ νομίσματα τοῦ Μεγαλέξανδρου; ποὺ οἱ χωρικοὶ στὰ περίχωρα τῆς Ἐλευσίνας λάτρευαν τὸ ἄγαλμα τῆς Δήμητρας, στὸ ὅποιο ἀπέδιδαν τὴν εὐφορία τῆς γῆς τους;² Καὶ τί νὰ πεῖ κανεὶς γιὰ τὴν ἐπιβίωση τῶν ἀρχαιοελληνικῶν δοξασιῶν μέσα στὰ δημοτικά μας τραγούδια, μετὰ ἀπὸ ὑπερχιλιόχρονη χριστιανικὴ κατήχησι;: «... ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἐκπλήσσει εἶναι αἱ ἀναφερόμεναι παραδόσεις, τελείως ἀντίθετοι τῆς πίστεως καὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας... Νομίζω, ὅτι ἡμπορῶ νὰ παρατηρήσω εἰς τὰς ποιητικὰς αὐτὰς συνθέσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν τίποτε τὸ ὅμοιον εἰς καμμίαν ἄλλην ποίησιν τῶν χριστιανικῶν ἔθνων, μίαν κατάχρησιν, ἡ ὁποία δι-καιολογεῖται διὰ τῆς ἀμέσου καὶ αὐθρομήτου ἐπιδράσεως τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ποιήσεως εἰς τὰς εἰδωλολατρικὰς ἐορτὰς».⁶

Ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ σὰν κάτι τὸ νεκρὸ, ποὺ καμμιά σχέση δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει μὲ τὴ σύγχρονη πραγματικότητα, ἀποτελεῖ ἔνδειξη στενότητας πνεύματος καὶ μηχανιστικῆς θεώρησης τοῦ κόσμου. Ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἐξακολουθεῖ, ἀντίθετα, νὰ ἐπηρεάζει ἔντονα τὴν πνευματικὴ ζωὴ ὁλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ νὰ ἀποτελεῖ πηγὴ ἔμπνευσης γιὰ σύγχρονες καλλιτεχνικὲς δημιουργίες καὶ ἐπιστημονικὲς θεωρίες, ἐνῶ ἡ ἑλληνικὴ παράδοση συνεχίζει νὰ διέπει τὴ ζωὴ ἀνθρωπίνων κοινοτήτων, ὅπως τῶν ἑλληνοφώνων τῆς κάτω Ἰταλίας καὶ τῶν ὀρεσίβιων φυλῶν τοῦ Ἀφγανιστάν καὶ τοῦ Πακιστάν, ποὺ μιλοῦν, σήμερα ἀκόμα, μὲ περηφάνεια γιὰ τὴν ἑλληνικὴ καταγωγὴ τους καὶ διαφυλάσσουν μέσα στίς παραδόσεις τους ἀμύρονα ἀρχαιοελληνικὰ ἔθιμα.⁷

Ὅσο γιὰ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ ἀξεπέραστη μορφοφωνητικὴ καὶ συντακτικὴ τῆς προσαρμοστικότητος καὶ ἡ ἀδιαφιλονίκητη νοηματικὴ τῆς ἀνωτερότητας ὑποχρεώνουν τοὺς ὅπου γῆς τεχνολόγους καὶ ἐπιστήμονες νὰ προσφεύγουν συνεχῶς σ' αὐτήν, γιὰ νὰ πλάσουν ἀπὸ τίς ρίζες τῆς ἢ γιὰ νὰ βροῦν ἔτοιμους τοὺς ὁρους ποὺ θὰ ἐκφράσουν τίς νέες ἐννοιες καὶ τὰ νέα κατασκευάσματα, ποὺ δημιουργεῖ ἡ πρόοδος τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς. Εἶναι χαρακτηριστικὸ, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν λέξεων ἑλληνικῆς καταγωγῆς στὰ ἀγγλικά, γαλλικά καὶ γερμανικά κυρίως λεξικά δὲν παύει νὰ αὐξάνεται ἀπὸ τὴ μιά τους ἔκδοση στὴν ἄλλη.⁸

Εἶναι παρήγορο, ὅτι τὸ τεῖχος τοῦ φθόνου, ποὺ πασχίζει νὰ χωρίσει τὸν ἑλληνικὸ λαὸ ἀπὸ τὸν πολιτισμὸ του, παρουσιάζει σημαντικὲς καὶ ἀφθονες ρωγμές. Δὲν εἶναι λίγοι οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι καὶ πραγματικοὶ ἑλληνιστὲς στὴν Εὐρώπη, Ἀμερικὴ καὶ ἄλλοι ποὺ ἀναγνωρίζουν τὴν ἐνότητα τῆς ἱστορίας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τὴ ζωντανὴ παρουσία τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος στὴ σύγχρονη ἐποχὴ. Ἦδη πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνεξαρτησίαν, πολλὲς φωνὲς εἶχαν ὑψωθεῖ στὴν Εὐρώπη, γιὰ νὰ καταγγεῖλουν τοὺς λάτρεις τῶν ἐρειπίων καὶ καταφρονητὲς τοῦ ζωντανοῦ λαοῦ: «Στοὺς σύγχρονους Ἑλληνες καὶ ὄχι στίς ἄψυχες πέτρες πρέπει ὁ φιλόσοφος νὰ ἀνακαλύψει τὰ ἴχνη τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ποὺ δὲν ὑπάρχουν πιά», ἔγραφε ἕνας Γάλλος περιηγητὴς λίγα χρόνια πρὶν τὴν κήρυξη τῆς ἐπανάστασης τοῦ 21.² Ὁ ρομαντισμὸς μάλιστα ὀρισμένων φιλελλήνων ἦταν τόσος,

πού τους έκανε νά θεωροῦν δεδομένη τή γέννηση ἐνός νέου καί λαμπροῦ πολιτισμοῦ στήν ἑλληνική χώρα μετὰ τήν ἀπελευθέρωσή της ἀπό τόν τουρκικό ζυγό: «'Εάν ἐπανακτηθοῦν τήν ἀνεξαρτησίαν των, ἐάν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα κατὰ τήν ὁποίαν θά δυνηθοῦν νά ἀναπτύξουν ἐν εἰρήνῃ τὰ σπάνια χαρίσματα, μετὰ τὰ ὁποῖα τοὺς ἔχει προικίσει ἡ φύσις, τὸ κάθε τι ἐπιτρέπει τήν ἐλπίδα ὅτι συντόμως θά πλησιάσουν, καί ἴσως θά προηγηθοῦν κατὰ τὸν πολιτισμὸν τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης. Θά ἀνθίσουν πάλιν εἰς τήν χώραν αἱ ἐπιστῆμαι, ἡ φιλοσοφία θά ἔχῃ ἐκεῖ νέας σχολάς, καί αἱ ὥραιαι τέχναι θά δημιουργήσουν ἐκ νέου ἀριστουργήματα», ἔγραφε ὁ Γάλλος φιλέλληνας Claude Fauriel. Δυστυχῶς οἱ προβλέψεις τοῦ θερμοῦ αὐτοῦ φίλου τῆς Ἑλλάδας δὲν ἐπαληθεύτηκαν.⁶

Ἐπιμύθιο

Σὰ συμπέρασμα στὰ ὅσα προηγούνται θεωρῶ, ὅτι οἱ Δυτικοευρωπαῖοι, οἱ Ἀμερικανοὶ καί τέλος πάντων ὅλοι αὐτοὶ πού ἡ παιδεία τους καί ἡ πνευματική τους ζωὴ εἶναι διαποτισμένες καί ἐμπνέονται ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμὸ, ἔχουν τὴν ἠθικὴ ὑποχρέωση νά ἀναγνωρίζουν ξεκάθαρα τὴν ἱστορικὴ συνέχεια τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, προβάλλοντας τὴν ἐνότητα τῆς ἀρχαίας μετὰ τὴ μεσαιωνικὴ καί νεώτερη ἱστορία του.

Ὅσο γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες, νομίζω ὅτι ἔχουμε τὸ δικαίωμα ἀλλὰ καί τὸ καθήκον νά διεκδικοῦμε τὴν κυριότητα τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καί τῶν ἐπιτευγμάτων του. Μόνο πού ἡ διατριβὴ στὰ τῆς ἀρχαιότητος δὲ θά πρέπει νά ὀδηγήσει — ὅπως αὐτὸ ἔχει συμβεῖ στὸ παρελθόν — σὲ μία στεῖρα, ἀκαδημαϊκὴ, ἀποστεωμένη ἀρχαιολατρεία, παρὰ στήν ἐμβάθυνση στὶς δημιουργικὲς ἀξίες τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καί στήν ἀξιοποίησή τους στήν σύγχρονη πραγματικότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Robert Cohen, *“La Grèce et l' hellénisation du monde antique”*, P.U.F., Paris 1939.
2. Κυριάκου Σιμόπουλου, *«Ξένοι ταξιδιώτες στήν Ἑλλάδα»*, τ. ΓΙ, Ἀθήνα 1975.
3. Ἐπαμεινώνδα Βρανόπουλου, *«Ἡ ἐπιστροφή τῶν Ἑλγινείων»*, ἔκδ. Ἑταιρείας Εὐβοϊκῶν Μελετῶν, Ἀθήνα 1983.
4. Λιλῆς Ζωγράφου, *«Ἀντιγνώση»*, ἔκδ. Λογοθέτης, 1987.
5. Tacitus, *“Annales”*, ed. Flammarion, Paris 1965.
6. Claude Fauriel, *«Τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια»*, ἔκδ. Νίκος Νίκας, Ἀθήνα 1956.
7. Ὀρέστη Ἡλιανοῦ, *«Τὰ παιδιὰ τοῦ Μεγαλέξανδρου»*, ἔκδ. Ἰωλκός, Ἀθήνα 1989.
8. Aristote et Nicos Nicolaidis, *“Dictionnaire des mots inexistants”*, ed. Metropolis, Genève 1989.

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν

Ἀξιότιμε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Ἔλαβα τὸ θάρρος νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί Σας ἐλαυνόμενος ἀπὸ αἰσθήματα ὑψίστης ἐθνικῆς ὑπερηφανείας, τὰ ὁποῖα ὡς κυρίαρχον Λαὸν μὲ συνεκλόνισαν ἅμα τῷ ἀγγέλματι τοῦ ἀπόπλου τῆς φρεγάτας «Λῆμνος». Καὶ ποταμοὶ δακρύων ἀνέβλυσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου, καθὼς ἀναλογιζόμουν ὅτι καὶ πάλι τὰ Ἑλληνικὰ στήθη μὲ τὸν ἀπαράμιλον ἡρωϊσμόν τους θὰ προασπίσουν τὰ συμφέροντα τῆς χώρας μας ἀπὸ κάθε ἀλλοτρίαν ἐπιβουλὴν, ἀφοῦ εἶναι πλέον γνωστὸν τοῖς πᾶσιν ὅτι τὰ μέγιστα τῶν ἐθνικῶν μας συμφερόντων διακυβεύονται τούτῃ τὴν ὥρᾳ εἰς τὴν γείτονα αὐτὴν χώραν τοῦ (Περσικοῦ Κόλπου). Τὸ γεγονὸς μάλιστα ὅτι ἤλθαν συμμαχηταὶ μας καὶ ἐπικουραὶ ἀπὸ τὴν Διεθνή Ἑξ-ουσίαν μὲ κατέστησεν ἰδιαίτερος εὐτυχὴ! Ἐπιτέλους ἡ μικρά, ταλαίπωρος καὶ ἀποβλακωμένη ἀπὸ τὰς διεθνεῖς «σφαλιάρας» Ἑλλάς ἔφθασε νὰ ἔχη ταυτότητα διεθνῶν βλέψεων καὶ σκοπῶν μὲ τὸ Ἀμερικανοεβραϊκὸ λόμπυ!

Γνωρίζω, Κύριε Πρωθυπουργέ, ὅτι εἶναι ζήτημα τιμῆς διὰ τὴν χώραν μας νὰ ἀποκαταστήσουμε τὸν ἐμῖρην τοῦ Κουβέιτ εἰς τὸν θρόνον του. Ὅπως ἀκριβῶς καὶ παλαιότερον νὰ προασπίσωμεν τὴν παγκόσμιον ἐλευθερίαν εἰς τὴν Κορέαν. Πρὸς τοῦτο ὠφείλω νὰ Σᾶς συγχαρῶ διὰ τὸ σθένος τὸ ὁποῖον δεῖξατε κατὰ τὴν χάραξιν τῆς ἀδεσμεύτου καὶ ἀνεξαρτήτου ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς, διὰ τὴν ὁποῖαν σύμπας ὁ Ἑλληνισμὸς Σᾶς εὐγνωμονεῖ. Ἰδιαίτατα δὲ οἱ Κύπριοι ἀδελφοί, ἀφοῦ οὕτω πῶς ἐθέσατε τὴν στερεὰν ὑπόθηκην ὅτι, ὅταν σὲ τριακόσια χρόνια εὐρεθῇ πετρέλαιον εἰς τὴν νῆσον, οἱ Μεγάλες Δυνάμεις θὰ ξανασκεφθοῦν τὸ ζήτημα τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Μεγαλονήσου. Ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις, βεβαίως, ὅτι δὲν θὰ «κινδυνεύη» τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ὅτι Σεῖς θὰ ἀκολουθῇ τὴν ἰδίαν γενναίαν πολιτικὴν.

Εἶναι παγκοίνως γνωστὸν, Κύριε Πρωθυπουργέ, ὅτι ἡ ἰδεολογικὴ προσήλωσις τοῦ λαοῦ μας εἰς τὰ ἀνώτερα καὶ ὑψηλὰ ἰδανικὰ τῆς ἐλευθερίας κένει ἀπαγορευτικὴν πᾶσαν συζήτησιν περὶ ἀνταλλαγμάτων διὰ τὴν συμμετοχὴν μας εἰς τὴν ἐκστρατείαν. Ἐκτός, βέβαια, ἂν πρόκειται γιὰ φθηνὸ πετρέλαιο! Καθόσον ἡμεῖς εἴμεθα ἀνώτεροι ἄνθρωποι καὶ δὲν παζαρεύουμε. Ἐδῶ ὀλόκληρον Ἄξονα ταπεινώσαμε μὲ τόσες θυσίαι καὶ τὰ μόνα ποῦ κερδίσαμε ἐκτός ἀπὸ μερικὰ «ζήτω» καὶ «μπράβο» ἦταν τὰ δικά μας Δωδεκάνησα, τὸ καταδρομικὸν «Εὐγένιος τῆς Σαβοΐας» ἀντὶ τοῦ βυθισθέντος «Ἑλλή» (τὸ ὁποῖον ἐστάλη λίαν ἔνωρίς γιὰ παλιοσίδερα ὡς οἰκονομικῶς ἀσύμφορον) καὶ μερικὰ τρόλλεϋ, ποῦ εὐτυχῶς κυκλοφοροῦν ἀκόμη, διότι διαφορετικὰ δὲν θὰ εἴχαμε οὔτε συγκινησιν. Περὶ τῆς Κύπρου καὶ τῆς δις ἀπελευθερωθείσης Βορείου Ἡπείρου οἱ «σύμμαχοί» μας δὲν ἠνέχθησαν οὔτε συζήτησιν. Ἀλλὰ ἡμεῖς δὲν ἐπτοήθημεν. Ἰδοῦ, λοιπόν, τὸ «Λῆμνος» εἰς τὸν Κόλπον χωρὶς παζάρια γιὰ ταπεινά ἀντάλλαγμα. Αὐτά, τὰ παζάρια, ἅς τὰ κάνουν οἱ διάφοροι «Ἀνατολίτες», στὰ ὁποῖα καὶ εἰδικεύονται...

Διατελῶ μετὰ τιμῆς
Ὁ ὑπερήφανος Ἕλληνας

Γιῶργος Πετρόπουλος

Α. Ν. ΖΟΥΜΠΟΣ

(ἀ. μ. Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν)

Ὁ Πρακτικὸς Λόγος ὡς «κανονίζουσα Ἀρχή»

Εἶναι γνωστόν, ὅτι κατὰ τὴν καντιανὴ θεώρησι ὁ *Πρακτικὸς Λόγος* «συμπληρώνει» τὸν θεωρητικόν, ὅταν ὁ τελευταῖος, ἐλλείπει «τοῦ ὑλικοῦ τῶν αἰσθήσεων», δὲν μπορῇ νὰ λειτουργήσῃ. Στὴ συνέχεια ὁ Πρακτικὸς Λόγος, γιὰ τὴ σύλληψι ὑπερ-ἐμπειρικῶν ἐννοιῶν, ἀναπτύσσει τὴν ἔννοια τῆς πίστεως κι' ἔτσι διὰ τῆς *πιστιοκρατίας* (Fideismus) δημιουργεῖ τὰ γνωστὰ σ' ὅλους μας *Αἰτήματα* (Postulat). ἑπομένως τὰ Αἰτήματα δὲν εἶναι προϊόντα τῆς γνώσεως, ἀλλὰ τῆς πίστεως· ἀλλὰ αὐτὰ τὰ Αἰτήματα σὲ πολλές περιπτώσεις μποροῦν νὰ γίνουν κίνητρα γιὰ τὸν θεωρητικὸν νοῦν, πού, πάνω σ' αὐτὰ ἰστάμενος, νὰ προβάλῃ νέες θεωρίες γιὰ διάφορα πράγματα, τῶν ὁποίων ἡ γνῶσις θὰ εἶναι ἀπόρροια τῶρα τοῦ Νοῦ καὶ ὄχι τῆς πίστεως.

Ἐάν πάρω ἓνα παράδειγμα ἀπὸ τὸ Αἶτημα «περὶ ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ», τοῦτο τὸ Αἶτημα θὰ κινήσῃ καὶ θὰ μεταβάλλῃ τὸν πρακτικὸν νοῦν εἰς θεωρητικόν, ὥστε αὐτός νὰ μπορέσῃ προϊόντος τοῦ χρόνου νὰ βρῇ τὴν ἀρχικὴν λ.χ. περὶ «κατασκευῆς τοῦ κόσμου» *Αἰτίαν*· ἔτσι ὁ ἐν ἀκινήσεια «Πρακτικὸς Λόγος» μὲ κατάλληλη νοητικὴ ἐπεξεργασία, πρὸς εὑρεσιν τῆς παραπάνω Αἰτίας, ἀποβαίνει «Λόγος Θεωρητικός». Ἐπειτα ὁ νοῦς πρέπει νὰ ἔχῃ κάποια πρότασι, ἡ ὁποία κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ εἶναι ἐξ ἀρχῆς παραδεκτὴ ἀπ' αὐτόν, ὥστε νὰ χρησιμεύσῃ γι' αὐτόν ὡς «κανονίζουσα Ἀρχή» (Prinzip regulativ), ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ Kant, γιὰ περαιτέρω συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα ὅμως θὰ ὠφελήσουν τῶρα ὄχι τὴν ἠθικὴν, ἀλλὰ ἀντίθετα αὐτὴν ταύτην τὴν περὶ κόσμου θεωρία.

Ἀλλὰ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ προσθέσῃ, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ παρὰ πάνω Αἰτήματος χρησιμοποιεῖ «ἔμμεσον ἢ πλαγίαν ἢ ἀπαγωγικὴν ἀπόδειξιν» (demonstratio indirecta sive apagogica) γιὰ τὴν ἀπόδειξί του· τὸ μνημονευθὲν Αἶτημα (περὶ ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ) μπορεῖ νὰ ληφθῇ σὰν θέσις· ἡ δὲ ἀντίθεσις θὰ δείξῃ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον, ὅτι δηλ. δὲν ὑφίσταται ἡ παραπάνω ὑπαρξις, ἐλλείπει, κατὰ τὴν καντιανὴν θεώρησιν, τῶν ἐμπειρικῶν στοιχείων. Ἀλλὰ ἡ ἀνωτέρω ὑπαρξις ἐπιβάλλεται ἀναγκαστικὰ καὶ μάλιστα γιὰ ἠθικοὺς κυρίως λόγους, κι' ἔτσι δεικνύεται τὸ ψεῦδος καὶ τὸ μὴ ἀληθές τῆς ἀντιθέσεως καὶ κατ' αὐτόν τὸν τρόπον ἐνισχύεται τὸ κύρος καὶ ἡ ἀλήθεια τῆς θέσεως· βέβαια ὅλα αὐτὰ δὲν συνθέτουν πλήρη ἐπιδοκιμασία, ὅπως εἶναι ἡ ἀπόδειξις τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς (Deductio ad absurdum)· παρ' ὅλα ὅμως αὐτὰ ὁ νοῦς μας υἱοθετεῖ πολλὰς φορὲς τέτοιες παραδόξους λύσεις, ὅταν ἡ εὑρεσις τῆς ἀλήθειας ἀμέσως δὲν ἐπιτυγχάνεται.

“Εδειξε πώς δὲν παραξενεύτηκε σχεδὸν καθόλου. Κι’ ἄλλες φορές τοῦ ἔτυχε νὰ συναντήσῃ κάτι παρόμοιο. Τὸ ἀντιμετώπιζε ἀνάλογα μὲ τὸν καιρὸ καὶ τὰ κέφια του.

Σήμερα ἐνιωθε περισσότερο κουρασμένος. Δὲν ἦταν τόσο ἡ ἐργασία, ὅσο οἱ εὐθύνες. Βγαίνοντας τοῦρθε στὴ μύτη ἡ μουρουδιά ἀπὸ τὸ νοτισμένο χῶμα. Αἰσθάνθηκε ὑγρασία. Ὑποβροχάρης ὁ καιρὸς, ἐνισσε ψυχρά. Τὸν σταμάτησαν στὴν ἐξοδὸ, ἐνῶ ἔφευγαν γιὰ τὸ σπίτι τους. Εἶχαν χρόνια ἀρκετὰ στὴν ἴδια ὑπηρεσία, τὸν γνώριζαν καλὰ καὶ εἶχαν τὸ θάρρος μαζί του.

— Ξέρεις, Ἀλέξη, θέλουμε νὰ σοῦ ποῦμε κάτι, τοῦ εἶπε ὁ Γιάννης Πετρίδης. Δηλαδή ὄχι ἐγώ, νὰ ὁ Κώστας...

— Τί ναι, βρὲ παιδιά, σὰς ἀκούω, βιάστηκε νὰ ρωτήσῃ ὁ Ἀλέξης.

— Ὅχι, ὄχι τώρα, δὲν ἔχουμε καιρὸ, φεύγουμε. Κουρασμένοι βλέπεις. Τὸ Σάββατο, ὅποτε θέλεις, τὸ Σάββατο, καλύτερα ἀπόγευμα, νάχουμε ὦρα, μὲ τὴν ἡσυχία μας...

— Συμβαίνει τίποτε σοβαρό... νὰ καὶ τώρα, ἂν εἶναι...

— Ὅπως τὸ πάρεις, νὰ ὁ Κώστας ἔχει κάτι προβλήματα μὲ τὴ γυναίκα του. Μικρὰ στὴν ἀρχή, γίνανε σιγὰ-σιγὰ μεγαλύτερα. Μὲ ρώτησε ἐμένα. Ἐγὼ τί νὰ τοῦ πῶ, ἐμένα ξέρεις.... Ἐνῶ ἐσύ... πῶς νὰ στὸ πῶ. Νά... εἶσαι δυνατός, πιὸ ταχτοποιημένος. Ἐχεις ὀργανωμένη οἰκογένεια... Πάντα μαζί. Εἶσαι ἐπιτυχημένος, κατάλαβες... Γι’ αὐτὸ εἶπαμε νὰ τὸ συζητήσουμε μὲ σένα. Ἐγὼ δὲν μπορῶ, ἐσύ ξέρεις... Στὰ θέματα αὐτὰ καὶ μὲ ἄλλους ἔχεις συζητήσει. Σὰς ἔχουμε σὰ ζευγάρι γιὰ παράδειγμα... γι’ αὐτό.... Ὁ Γιάννης ἔλεγε πολλὰ στὴν προσπάθειά του νὰ καταφέρει τὸν Ἀλέξη.

— Γι’ αὐτὸ, κατάλαβες, μίλησε κι’ ὁ Κώστας... χρειάζομαστε χρόνο... τὸ Σάββατο, τί λές...

— Νάι, βέβαια... μουρμούρισε ὁ Ἀλέξης... τηλεφωνιώμαστε καὶ πάλι... Ἔτσι, καλὸ ἀπόγευμα τώρα.

Χωρίστηκαν. Οἱ δυὸ ἱκανοποιημένοι, πῶς ὅπωςδὴποτε θὰ βροῦν μιὰ κάποια λύση.

Ὁ Ἀλέξης μπήκε σὲ σκέψεις. Ἐκεῖνο ποῦ τὸν ἀπασχολοῦσε ἦταν ἡ ἰδέα, ποῦ ἔχουν οἱ ἄλλοι γι’ αὐτόν. Νά, τώρα ὁ Γιάννης καὶ ὁ Κώστας ἔχουν τὴ γνώμη, πῶς αὐτὸς εἶναι σωστὸς στὶς ἀποφάσεις του κι ἐπιτυχημένος στὴ ζωὴ του. Καὶ δὲν εἶναι μόνο αὐτό. Ὅλοι σχεδὸν ἐκεῖνοι ποῦ τὸν ξέρουν, τὴν ἴδια γνώμη ἔχουν. Εἶναι ἤρεμος στὴ δουλειά του καὶ προκομμένος. Δὲν ἔχει δώσει δικαίωμα γιὰ τ’ ἀντίθετο. Κι’ ὅταν στὴν ὑπηρεσία τους εἶχαν κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις, αὐτὸς πῆγαινε πάντα μὲ τὴ γυναίκα του. Χαμογελαστοὶ πάντα, φαίνονταν χαρούμενοι. Δὲν ἔπαιζαν θέατρο. Ἦταν εὐτυχισμένοι. Ἔτσι τοὺς ἔβλεπαν οἱ φίλοι τους.

Ὁ Ἀλέξης πῆγε στὸ σπίτι του μὲ τὴ σκέψη σ’ αὐτὰ ποῦ μίλησε μὲ τοὺς φίλους του. Φαινόταν σκεπτικός. Ἔτσι σὰν τὸν εἶδε ἡ γυναίκα του, τὸν ρώτησε ἂν τοῦ συμβαίνει τίποτε.

— Ὅχι, νὰ μιὰ συζήτηση, ποῦ εἶχα στὸ γραφεῖο...

— Ἀφῆσέ τα αὐτὰ. Ἡ πολλὴ σκέψη βλάπτει, βιάστηκε νὰ τοῦ παρατηρήσῃ ἡ γυναίκα του. Χωρὶς νὰ τὸν ρωτήσῃ τίποτε. Κι’ αὐτὸς περίμενε. Ἔτσι ξανάφερε ὁ Ἀλέξης στὸ μυαλό του τὴ χθεςσινοβραδυνὴ συζήτηση, ποῦ εἶχε μὲ τὴ γυναίκα του γιὰ τὴν κόρη τους. Δὲν θυμόταν ἀκριβῶς τί εἶχαν πεί, καὶ τοῦτο γιατί μιὰ κουβέντα τῆς γυναίκας του τριγυρνοῦσε γοργὰ στὸ μυαλό καὶ τὸν ἐμπόδιζε νὰ σκεφτεῖ τ’ ἄλλα.

Κάπως παράξενα σκέφτεσαι, καημένε, δὲν σὲ καταλαβαίνω.

Καὶ τὸ παράξενο γι’ αὐτόν εἶναι, πῶς ὅλα αὐτὰ ἄρχισαν τώρα τελευταῖα. Πρὶν ἦταν μιὰ χαρά, ἔδιναν καὶ στοὺς ἄλλους τὴν εἰκόνα ἐνὸς ταιριασμένου ζευγαριοῦ. Αὐτὴ τὴν εἰκόνα διατηροῦν ἀκόμη οἱ γνωστοί. Ἔτσι, ποῦ, ἂν τώρα μάθαιναν πῶς ἡ γυναίκα του κι’ αὐτὸς ἔχουν μερικὰ προβλήματα, θάπεφταν ἀπὸ τὰ σύννεφα. Ποῦ νὰ πιστέψουν πῶς ἄρχισαν τώρα διαφορετικὰ νὰ βλέπουν τὴ ζωὴ ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο, πῶς ἄλλιῶς θέλουν τὰ παιδιά τους.

Οἱ ἄλλοι, ὅσοι τοὺς γνωρίζουν, τοὺς ἔχουν γιὰ παράδειγμα. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ τοῦ ἔ-

δινε στην αρχή μιὰ κάποια ίκανοποίηση, είναι, βρέ ἀδερφέ, μιὰ ἀναγνώριση, ἀλλὰ συνάμα είναι καὶ μιὰ δυσκολία. Βρίσκεται διαρκῶς σὲ μιὰ ἐπιφυλακὴ, μήπως χαλάσει αὐτὴ τὴν εἰκόνα, πού ἔχουν οἱ ἄλλοι γι' αὐτόν. Περισσότερο τὸν φοβίζει, ὅτι οἱ ἄλλοι δὲν μποροῦν νὰ τοῦ συγχωρέσουν τίποτε. Μικροσφάλματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ἀκόμη σὲ σχέση μὲ τὴ δουλειά του, ἀλλὰ ἰδιαίτερα μὲ τὴ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιά του, δὲν τοῦ τὰ ἐπιτρέπουν.

Σὲ ἄλλους, στοὺς πολλοὺς, τὰ ἐπιτρέπουν, τὰ δικαιολογοῦν, τὰ θεωροῦν αὐτονόητα, σ' αὐτὸν ὅμως ὄχι. Στὴν ἀποκριατικὴ γιορτὴ τραγοῦδῃσε τὴ «Φραγκοσυριανή» καὶ τὴν ἄλλη μέρα ρωτοῦσαν, μήπως εἶχε πιεῖ. Γιὰ κανένα ἄλλο δὲν ρώτησαν. Συχνὰ τὸν συμβουλευόνταν, πῶς νὰ φερθοῦν στὴ γυναίκα τους καὶ στὰ παιδιά τους. Αὐτός, ἐννοεῖται, ὅτι ξέρει πῶς νὰ φερθεῖ, δὲν θέλει ἐρώτημα. Ποῦ νὰ περιμένουν λάθος! Τὸν ξεχωρίζουν, τὸν ἀπομονώνουν. Καὶ νιώθει κι αὐτὸς τὴ μοναξιά τοῦ ἰδιαίτερου ἀνθρώπου. Καὶ στὴν ἀρχὴ κάπως σὰν ἔπαρση.

Αὐτό, θυμᾶται, τὸ συναντάει ἀπὸ τὰ πρῶτα μαθητικὰ χρόνια κι' ὕστερα. Στὶς ἀρχὲς τοῦ Ἰουνίου, μιὰ χρονιά, περίμεναν τ' ἀποτελέσματα. Αὐτὸς ἦτανε στὴν Πέμπτῃ τάξῃ τοῦ Γυμνασίου κι' ὁ ἀδερφός του στὴν Τετάρτῃ. Καλὰ εἶχε πάει, ὅμως εἶχε τὶς ἀμφιβολίες του. Δὲν ἦταν καὶ πολὺ καλός. Ὁ πατέρας του τότε εἶχε πεῖ σ' ἕνα θεῖο του στοῦ χωριό:

— Καλὰ, τὸν Ἀλέξη δὲν τὸν φοβᾶμαι, τὸν ἔχω σίγουρο. Μὲ τὸν Παῦλο νὰ δοῦμε τί θὰ γίνει.

Ἀρχισε ἡ ἀγωνία του κι' ἴσαμε νὰ μάθει τ' ἀποτελέσματα εἶχε τριπλασιασθεῖ.

Ἀργότερα, φοιτητής, ἕνα καλοκαιράκι εἶχε πάει στὴ γιορτὴ ἑνὸς φίλου του στὴν Καλαμάτα. Ἦτανε κάπου στοῦ Νησάκι. Τὸ σπῆτι ἦταν ἀνάμεσα στὰ περιβόλια. Μοσκοβολοῦσε ὁ τόπος. Καθὼς φυσοῦσε ἀπογειάδα, τ' ἀρώματα σ' ἀναστάτωναν. Εἶχαν σμίξει οἱ παλιοὶ συμμαθητές. Μεῖναν ὡς ἀργὰ τὴ νύχτα, χορεύοντας καὶ χαμογελώντας. Ἦταν κι' ἡ Μαριάννα, παλιά του συμμαθήτρια, καλὴ κοπέλα κι' ὠραία, μὲ τὸν ἀέρα τοῦ κοριτσιοῦ πού ἔχει ἐμπιστοσύ-

νὴ στὸν ἑαυτό του, στὰ εἴκοσί του χρόνια. Γι' αὐτὴ καὶ μόνο ὁ γέρο-παπποῦς πού καθόταν νωρὶς κάτω ἀπ' τὴν πορτοκαλιά, σήκωσε τὰ μάτια του νὰ ρωτήσῃ:

— Πῶς σὲ λένε, κοπέλλα μου;

— Μαριάννα, παπποῦ, τοῦ ἀπάντησε.

— Νά 'σαι καλὰ, παιδί μου, ὠραῖο ὄνομα!

Ὁ Ἀλέξης χόρεψε ἀρκετά, ἰδιαίτερα μὲ τὴ Μαριάννα. Τοῦ ἔρεσε ἡ παρέα της. Τὴ θαύμαζε. Κι' ἀργά, μετὰ τὰ μεσάνυχτα, θέλησε νὰ τὴ συνοδέψῃ ὡς τὸ σπῆτι της. Τίποτ' ἄλλο. Τὴν ἄλλη μέρα ἕνας παρωρὶ-τῆς φίλος του, πού τὸν εἶδε, τοῦ εἶπε μὲ νόημα.

— Σὲ εἶδα ἀργὰ χθὲς μὲ μιὰ κοπελλάρα, Ἀλέξη... τί ἦταν αὐτὴ βρέ. Ἀλλὰ σὲ ξέρω, ἐσύ εἶσαι καλός... σὲ ξέρω καλὰ...

Δὲν εἶπε τίποτε τότε. Ἀργότερα μιλώντας στὸν ἑαυτό του:

— Ὅχι βρέ, δὲν εἶμαι καλός, ἀκούς ἐκεῖ... ποιὸς σᾶς εἶπε πῶς εἶμαι καλός, ὄχι δὲν εἶμαι καλός... εἶδες ἐκεῖ...

Λὲς καὶ ἀπευθυνόταν καὶ σ' ὅλους τοὺς ἄλλους, πού τοῦ ἔλεγαν παρόμοια. Ὅμως αὐτὸ ἦταν ἕνα ξέσπασμα τῆς στιγμῆς, μιὰ μουρμούρα, πού δὲν ἔγινε λόγος καὶ βέβαια δὲν ἔγινε σοβαρὴ σκέψη.

Αὐτὰ σκεφτόταν, καθὼς ἔφτιαχνε τὸν καφέ του. Θυμᾶται, πῶς παλιότερα τὸν ἐπινε μὲ τὴ γυναίκα του κι' ἔτσι ἔλεγαν μαζὶ δυὸ κουβέντες. Τώρα αὐτὸ κατάντησε πολυτέλεια περιττή. Ἡ ἴδια τοῦ εἶπε, σὰν τὴ ρώτησε, πῶς ἤπιε λίγο, προτοῦ νὰ 'ρθεῖ αὐτός.

Ἀπὸ τὴ γυναίκα του δὲν μπορεῖ νάχει πολλὰ σοβαρά παράπονα. Ὅμως ἐδῶ κι' ἕνα χρόνο, σὰν νὰ μὴν καταλαβαίνει ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Καὶ παραξενεύονται, λὲς καὶ τώρα τ' ἀνακάλυψαν, τὸ πρωτοπαρτήρησαν. Νομίζουν, βέβαια, πῶς κάνουν προσπάθειες, ὁ καθένας ἀπὸ τὴν πλευρά του. Τὸν Ἀλέξη φαίνεται νὰ τὸν ἀπασχολεῖ περισσότερο. Καὶ σκέφτεται: νάναι ὁ χρόνος, νάναι ἡ συνήθεια, νάναι οἱ δυσκολίες, ὅλα μαζὶ, τί νάναι. Αὐτὸς περηφανευόταν γιὰ τὴ γυναίκα του. Στὸ βάθος-βάθος γιὰ τὴν ἐπιλογὴ του, γιὰ τὸν ἑαυτό του. Τώρα εἶναι, σὰν νὰ πέφτει ἀπὸ τὰ σύννεφα.

Ἦταν περήφανος γιὰ τὴν οἰκογένειά

του. Τώρα βέβαια δεν μπορεί να σκεφτεί πώς δεν πέτυχε, αλλά, νά, δεν μπορεί να πει πώς πέτυχε όπως θάθελε. Τό νιώθει αυτό ά- κόμη και σαν μια σωματική αδυναμία, έτσι πού να αισθάνεται κουρασμένος χωρίς νά- χει δουλέψει, τὰ χέρια του και τὰ πόδια του να θέλουν ξεκούραση.

Ἡ γυναίκα του πήγε και ξάπλωσε, χω- ρίς να τοῦ πει μιὰ καληνύχτα. Καὶ εἶχε νευριάσει πολύ, καθώς ὁ Ἀλέξης τῆς εἶπε, γιατί παράγγειλε καινούργια ἐπιπλα, χωρίς να τὸ συζητήσουν προηγουμένως. Κι' ἐ- κείνη τοῦπε μόνο τότε, πὼς ἤθελε να προ- λάβει δική του ἄρνηση. Καὶ κατέληξε:

— Ἀργότερα τὸ συζητᾶμε, πιὸ ἥρεμοι.

Αὐτὸς ἔβαλε τὰ χέρια του προσκεφάλι, καθώς ρίχτηκε βαθεῖα στὴν πολυθρόνα. Τὸν ἀπασχολοῦσε βέβαια γενικὰ καὶ ἡ σκέ- ψη, πὺ κατὰληγε τελικὰ νὰ τὴν ξαναφέρει στὸν ἑαυτὸ του· πὼς ξεφτιίζουν οἱ σχέσεις μετὰ τὴν γυναίκα του. Ἀλλὰ ζευγάρια τὸ θε- ωροῦν αὐτονόητο. Αὐτὸς δὲν θέλει νὰ τὸ παραδεχτεῖ. Πιὸ πολὺ ὅμως τὸν ἀπασχολεῖ τὸ ὅτι οἱ ἄλλοι τὸν θεωροῦν εὐτυχισμένο. Ἰσως ὁ Κώστας νὰ ἔχει τὰ ἴδια προβλήμα- τα, πὺ ἔχει κι' αὐτός. Ἀλλὰ θεωρεῖ τὸν Ἀλέξη δυνατό ἄνθρωπο καὶ πιὸ ἐπιτυχημέ- νο ἀπ' αὐτόν. Κι' αὐτὸς δὲν ἤθελε νὰ τὸν διαψεῦσει. Ἀν καὶ μέσα του βαθεῖα θάθελε νάχει κι' αὐτὸς τὸ δικαίωμα γιὰ μικρο- σφάλματα.

Δὲν θυμᾶται πότε πήγε κι' ἔπεσε στὸ κρεβάτι του. Ἡ γυναίκα του εἶχε σβήσει τὸ πορτατίφ. Κοιμόταν βαθεῖα.

Τὸ πρωτὶ ξύπνησε σχετικὰ νωρίς, ἂν καὶ τὰ Σάββατα συνήθιζε νὰ σηκώνεται λίγο ἄργότερα. Νόμιζε, πὼς τὸν ξύπνησαν οἱ θό- ρυβοι στὸ δρόμο. Δὲν ἦταν μόνο αὐτὸ, ἀλ- λά καὶ, κάπως παράξενο, τὰ πουλιά τὸν ἐνό- χλησαν. Καὶ σκέφτηκε ἔτσι ξαφνικὰ, πὼς πρῶτα μιλοῦσε γιὰ τὴ συναυλία τῶν σπουργιτιῶν στὰ πεῦκα τοῦ δρόμου καὶ τῆς ἀλάνας, καὶ ἀκόμη γιὰ τὸ πρωῒνὸ λάλημα πὺ κάνουν οἱ δεκοκτοῦρες, τώρα ἄθελά του τοῦρθε στὸ στόμα ἡ φασαρία πὺ κά- νουν τὰ σπουργίτια καὶ πὼς οἱ δεκοκτοῦρες φωνάζουν, σκούζουν.

Ἐχει μπεῖ γιὰ καλὰ ὁ Νοέμβρης. Ὁ ἀέ- ρας φυσᾷ πιὸ τσουχτερός. Ἀρχισαν οἱ σποραδικὲς βροχές. Δὲν εἶναι πρωτοβρό- χια. Τὸ χῶμα παραμένει νοτισμένο.

Ὁ Ἀλέξης σκέφτεται, πὼς τ' ἀπόγει-

μα ἔχει συνάντηση μετὰ τὸν Κώστα καὶ τὸ Γιάννη. Θὰ πᾶει ὅπως ὀδεῖ, κι' ὅ,τι βγεῖ. Προσπαθεῖ ὅμως νὰ συνηθίσει στὴν ἀδυ- ναμία του νὰ πετύχει ὅλα αὐτὰ πὺ θέλει, νὰ περιμένει ἀκόμη καὶ τὴν ἀποτυχία. Τού- τη τὴ λέξη δὲν μπορεί ἀκόμη οὔτε νὰ τὴ σκεφθεῖ. Ψάχνει νὰ βρεῖ κάποια συνώνυμη. Ξεκινᾷ στὸ νὰ συνηθίσει στὶς δυσκολίες, πὺ συναντᾷε στὰ σημερινὰ προβλήματα. Πόσο ἀδύναμος εἶναι. Ἀπὸ δῶ ξεκινᾷε τώρα. Αὐτὸ τὸν κάνει νὰ σκέφτεται κάποτε νὰ πᾶει ἢ νὰ μὴν πᾶει, ἀλλὰ δὲν κρατᾷε πολὺ.

Δὲν ἔλησε νὰ μείνει ἄλλο στὸ κρεβά- τι. Σηκώθηκε κι' ἐτοιμάσθηκε νὰ ξυριστεῖ. Χωρὶς νὰ τὸ πολυκαταλαβαίνει, ἔτσι μηχανικά, περιποιοῦταν ἰδιαίτερα τὸ πρόσωπό του. Εἶχε σπάσει τὸ τζαμάκι στὸ μπάνιο κι' ἀπ' τὸ φωταγωγὸ ἔφερνε κρῦον ἀέρα. Προσπαθοῦσε νὰ καλύψει πρόχειρα τὸ χά- σμα. Ἡ γυναίκα του ξύπνησε ἀπὸ τὸ θό- ρυβο. Πῆγε στὸ μπάνιο καί, καθώς τὸν εἶ- δε, τὸν χείδεψε μετὰ τὸ βλέμμα τῆς.

— Εἶσαι ὠραῖα ξυρισμένος, τοῦ εἶπε.

Αὐτὸς μεῖδισε ἱκανοποιημένος.

— Τὶ φτιάχνεις ἐκεῖ; τὸν ρωτᾷ.

— Νά, ἔχει σπάσει τὸ τζαμάκι, τῆς εἶ- πε.

— Μὴν κουράζεσαι, δὲν φέρνει πολὺν ἄ- ἔρα.

Αὐτὸς σταμάτησε γιὰ λίγο.

— Δὲν με πειράζει ὁ ἀέρας, πὺ μπαίνει ἀπὸ τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο, ἀλλὰ, νά, αὐτός, πὺ μπαίνει σφυρίζοντας ἀπὸ τὸ χαλασμέ- νο παράθυρο, τὸ σπασμένο τζάμι, με ἔνο- χλεῖ.

— Δὲν ἦπες καφέ, ἔτσι; τοῦ εἶπε μετὰ φωνὴ πὺ τοῦ φάνηκε ἐλαφρὰ τραγουδι- στή. Καὶ μπῆκε στὴν κουζίνα. Σὲ λίγο, πᾶ- λι, ἀπὸ τὴ πόρτα:

— Ἀχ, Ἀλέξη μου, δὲν ἔχουμε καφέ! Κάνε μου τὴ χάρη, πετάξου ἀπέναντι στὸ περίπτερο, θᾶναι ἀνοιχτό...

Αὐτός, χωρὶς νὰ δώσει ἀπάντηση, ντύ- θηκε σχεδὸν βιαστικὰ καὶ βγήκε.

Ψιχάλιζε, καὶ αὐτὸς δὲν γύρισε νὰ πᾶ- ρει ὁμπρῆλα. Οὔτε βιαζόταν γιὰ νὰ γλυ- τώσῃ τὴ βροχή. Ἡ σιγανὴ ἀπαλὴ βροχὴ ἦταν ὡς νὰ τὸν ἔπλενε, νὰ τὸν καθάριζε, νὰ τὸν λύτρωνε. Ἐπεφτε σιγά-σιγά, ὅχι δαρτὰ ὡς καταγιδα καὶ χαλάζι. Τὴν ἐνω- θε ὡς εὐλογία ἀπὸ τὸν οὐρανὸ.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

GONZALES MATA, *Οί ἀληθινοὶ ἀφέντες τῶν λαῶν*

Οἱ δολοφονίες τοῦ Προέδρου Κέννεντυ, τοῦ Τρουχίλιο, τοῦ Ἄλντο Μόρο, τὰ πραξικοπήματα τῆς Χιλῆς, τῆς Κούβας, τῆς Κύπρου, ἡ ἀνάδειξη στὰ ὑπατά αξιώματα τῶν ἀγνωστων Τζίμυ Κάρτερ, Μ. Σοάρες, Ἐτσεβίτ, τὰ «συγκλονιστικά» σκάνδαλα τῆς Λόγκηντ, τοῦ Γουάτεργκαϊητ (καί... γιατί ὄχι, τὰ δικά μας) δὲν ἀποτελοῦν τυχαῖα κι ἀσύνδετα γεγονότα, ἀλλ' ἐντάσσονται μέσα σ' ἓνα εὐρύτερο σχέδιο τῆς «παγκόσμιας ὑπερκυβέρνησης», ποὺ ἡνιοχεῖ τὴν ἀνθρωπότητα. Αὐτὰ κι ἄλλα πολλὰ μᾶς ἀποκαλύπτει ὁ G. Mata, ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου «Οἱ ἀληθινοὶ ἀφέντες τῶν λαῶν», μὲ τὴν ὑπόδειξη νὰ μὴν πιστεύουμε ὅτι ὁ Κόσμος κυβερνᾶται ἀπ' τὴ «Θεῖα Πρόνοια», τὸ «πεπρωμένο», ἢ τὸ «κισμέτ». Βέβαια καὶ πρὶν τίς... ἀποκαλύψεις αὐτὲς κανεῖς δὲν πίστευε πῶς τὸ «κισμέτ» εὐθύνεται γιὰ τὴν ἀριστοτεχνικὰ σχεδιασμένη δολοφονία τοῦ Κέννεντυ ἢ —γιὰ νά' ρθούμε στὰ δικά μας— τοῦ Καποδίστρια, τοῦ Καραϊσκάκη κ.ο.κ. Ἀπεναντίας σχεδὸν ὅλοι οἱ νο-

ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ ΤΟΥ «ΔΥΑΔΙΣΜΟΥ» ΕΜΠΟΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

«Τὰ παράδοξα τοῦ δυαδισμοῦ μεταξὺ κυματικῆς
εἰκόνας καὶ σωματιδιακῆς δὲν λύθηκαν ἀκόμη».
[Βέρνερ Χάιζεμπεργκ: «Φυσικὴ καὶ Φιλοσοφία»]

1ον

Σκέπτομαι, πῶς ὅλα ἐδῶ τὰ δυναστεύει, τὰ χαρακτηρίζει τὸ δυαδικὸ γεγονὸς κι ὅπως ἓνα σωματίδιο εἶναι κατὰ περίσταση καὶ κύμα, τὸ ἴδιο ἀνάλογα συμβαίνει γιὰ ὅλα, ἔως τὸ ἀκρότατα δυνατὰ ὅρια τῆς ὑπαρξῆς, τίς διπλὲς ἑλικες ποὺ ἀποτελοῦν τὴ δομὴ τοῦ μορίου τῆς ζωῆς, τοῦ D.N.A. καὶ τίς δύο ὁπὲς τῶν φωτονίων, ἡλεκτρονίων, πρωτονίων, νετρονίων τῶν κβάντα. Παντοῦ βρίσκουμε τὸ γεγονὸς τοῦ δυαδισμοῦ, καὶ κάθε νέα ἀνακάλυψη τῆς ἐπιστήμης θὰ περιέχει καὶ τὸ δυαδικὸ γεγονός. Κι ὅπως, σύμφωνα μὲ τὴν θεωρίαν τοῦ Πλάνκ καὶ τὴν ἐξίσωση τοῦ Ἀϊνστάιν, τὸ φῶς κατὰ περίσταση εἶναι σωματίδιο ἢ κύμα, ἔτσι αὐτὴ ἡ παραδοξότητα τοῦ δυαδισμοῦ ὑπάρχει παντοῦ, ἀπλώνει καὶ δένει τὸν κόσμον μας.

2ον

Ἀλλὰ ἂς προχωρήσουμε, ὅσο τὸ μπορούμε καὶ σὲ δεδομένα τῆς ἐπιστήμης: σκέπτομαι ἂν πάrouμε τὴν μίαν ἐκδοχὴ ἀπὸ τίς δύο, δηλαδὴ τῆς ἀπεικόνισης τοῦ φωτὸς μὲ τὸ σωματίδιο, τότε θὰ πρέπει σὰν σωματίδιο νὰ ἔχει καὶ τὸν πυρῆνα του. Κι ἐφ' ὅσον ἔχει πυρῆνα, ὁ πυρῆνας του θὰ πρέπει βέβαια νὰ περιβάλλεται ἀπὸ μικρότατα ἡλεκτρόνια, φωτόνια, νετρόνια, πρωτόνια κ.λ. Καὶ σὲ συνέχεια, ἀφοῦ γίνεται

οὔντες γνωρίζουν, ὅτι τὰ ἐγκλήματα αὐτὰ ἀποτελοῦν μέσα, τὰ ὅποια μετέρχεται ἡ λογοκρατία γιὰ ἐπέκταση καὶ διατήρηση τῆς ἐξουσίας της.

Ἐπάρχει, λοιπόν, κατὰ τὸν συγγραφέα μιὰ «παγκόσμια ὑπερκυβέρνηση», πού δημιουργεῖ σκάνδαλα, πού ἐλέγχει τὰ μέσα μαζικῆς πληροφόρησης, πού κατέχει καὶ διαχειρίζεται τὸν πλοῦτο, πού δολοφονεῖ ἢ θέτει ἐκτὸς μάχης τοὺς φυσικοὺς ἡγέτες τῶν ἐθνῶν, τοὺς ὁποίους ἀντικαθιστᾷ μὲ «κυβερνήσεις ἀνδρεικέλων», πού τὶς χρησιμοποιεῖ σὰν «πιόνια» γιὰ τὴν ἀποτελεσματικὴ κυριαρχία της ἐπὶ τῶν λαῶν (σελ. 27). Ἐπάρχει καὶ γιὰ μᾶς μιὰ «παγκόσμια ὑπερκυβέρνηση» ἢ κάτι παρόμοιο, πού «τὸ παίξει» παγκόσμια ὑπερκυβέρνηση· κι εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχη· καὶ ὑπῆρχε πάντοτε! «τοῖς ἐγρηγοροσίν εἰς καὶ ξυνὸς κόσμος, τῶν δὲ κοιμωμένων ἕκαστος εἰς ἴδιον ἀποστρέφεται», μᾶς λέγει ὁ Ἡράκλειτος. Θὰ ἦταν δὲ παράξενο πρᾶγμα, ἕνας κόσμος-σῶμα νὰ διέθετε πολλὰ κεφάλια ἢ νὰ ταν ἀκέφαλος. Τώρα ἂν «παγκόσμια ὑπερκυβέρνηση» εἶναι ἡ «Τριμερὴς Ἐπιτροπὴ» ἢ ἡ «Λέσχη Μπιλντερμπεργκ» ἢ ἡ CIA, καθὼς λέγει ὁ συγγραφέας, μᾶς ἀφήνει ἀδιάφορους. Σημασία ἔχουν τὰ μέσα πού μετέρχεται κι ὁ κόσμος πού φτιάχνει...

Πλανῶνται, λοιπόν, τὰ ἐρωτήματα: εἶναι δυνατὴ ἡ δημιουργία Κόσμου — μὲ τὴν πραγματικὴ σημασία τῆς λέξεως — μὲ δολοφονίες τῶν φυσικῶν ἡγετῶν τῶν ἐθνῶν, τῶν μεγάλων ἀναστημάτων, τῶν ἥρωικῶν μορφῶν; Εἶναι δυνατὴ ἡ δημιουργία κόσμου ἀπὸ τὴ μᾶζα τῶν «κοιμωμένων» καθ' Ἡράκλειτον, τῶν ἀκαρπιάδων, τῶν ἀνθρώπων τοῦ ὑποκόσμου,

■ αὐτό, τότε ἀνάλογα θὰ γίνεται καὶ μὲ τὴν ἄλλη ἐκδοχή, δηλαδὴ τῆς ἀπεικόνισης τοῦ φωτός μὲ τὸ κύμα. Καί, σὰν κύμα, νὰ ἔχει κι αὐτὸ τὸν πυρῆνα του, καὶ συνέχεια νὰ περιβάλλεται ὁ πυρῆνας του ἀπὸ μικρότατα ἠλεκτρόνια, φωτόνια, νετρόνια, πρωτόνια κ.λ. Ἀλλὰ, ἐδῶ τὸ παράδοξο, ἀφοῦ κατὰ τοὺς φυσικοὺς πού ἀναφέρθηκαν, —κι ἀκόμη τὸν Νήλς Μπόρ, τὸν Ἔργουϊν Σραϊντιγκεν, τὸν Βόλφγκανγκ Πάουλι, τὸν Πῶλ Ντιράκ— ἄλλοτε λαμβάνεται, γιὰ τὸ φῶς, καταλληλότερη ἢ ἰδέα ἀπεικόνισης τοῦ σωματίου κι ἄλλοτε πάλι τοῦ κύματος, δηλαδὴ τίποτα δὲν εἶναι στατικό, σταθερό, ἀλλὰ πάντα κατὰ περίσταση ἀλλάζουν, καὶ τὸ ἕνα παίρνει τὴν θέση τοῦ ἄλλου, κι ἐφόσον ἔχουμε σίγουρη τὴν πρώτη συσχέτιση, ἀλλαγὴ σωματίου-κύματος, δὲν βλέπω τὸν λόγο νὰ μὴ γίνεται αὐτὸ καὶ στοὺς πυρῆνες τους, καὶ συνέχεια στὰ ἠλεκτρόνια, φωτόνια, νετρόνια, πρωτόνια κ.λ.

Ἔτσι λοιπόν κατὰ περίσταση, ὅπως θέση παρατηρητῆ, χρόνο, χῶρο, κίνηση καὶ ἀκόμα κατὰ αἰωνικὲς ἐποχές, ὅλα ἀλλάζουν, ὅλα ἐρχονται σὲ ἀτελεύτητη ἐναλλαγὴ σωματιδίου-κύματος, πυρηνῶν, ἠλεκτρονίων, φωτονίων, νετρονίων, πρωτονίων κ.λ., ὅπου τίποτα τὸ στατικό, ἀμετάτροπο, ἰσότροπο, μονομερές. Καὶ τὸ πρῶτο (κατὰ περίσταση) ἐρχεται ἔσχατο καὶ τὸ ἔσχατο πρῶτο κι ὅλα πρῶτα, μεσαῖα κι ἔσχατα. Κι ὅλα περνοῦν ἀπὸ τὸ παρόν, μέλλον καὶ παρελθόν ἢ καὶ ἀντίθετα καὶ ἀνάκατα, κι ὅλα Εἶναι καὶ μὴ Εἶναι, κι ὅλα εἶναι κάπου καὶ δὲν εἶναι, ὅλα ἀόριστα, ὁμοια καὶ ἀνόμοια, καὶ τὸ «πάντα ρεῖ» τοῦ Ἡράκλειτου τραβάει σὲ μακρός.

Ἀλλὰ τότε πού πᾶμε, ἀφοῦ τὸ γεγονὸς αὐτὸ μᾶς πάει σὲ ἀπύθμενο βάθος κι ἀτελεύτητο μακρός, πού στὴ σκέψη καὶ στὴν λογικὴ καταντάει νὰ γίνεται μιὰ ὀργισμένη σουπα, ὅπου ἐκεῖ ὅλα ὑπάρχουν ἀνάκατα καὶ πότε ἐρχεται στὸν ἀφρὸ τὸ ἕνα καὶ πότε (κατὰ περίσταση) τὸ ἄλλο, κι ὅλα μετασχηματίζονται σὲ ἀπροσδιόριστη γένεση, ὅπου τὸ ἀπροσδιόριστο καὶ ἀβέβαιο τοῦ δυαδισμοῦ τὰ σημαδεύει; Κι ἂν ὁ κάθε στοχαστής, ἐρευνητὴς βρεθῇ ἀνάμεσά τους καὶ δὲν ἔχει ψυχικὲς καὶ πνευματικὲς δυνάμεις τέτοιες πού νὰ μπορεῖ ν' ἀντισταθῇ, ἂν δὲν ἔχη μέσα του κάτι αἰδίο, ἀκλόνητο καὶ ἱερό, εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν ἐξουθενωθῇ, νὰ μὴν σπαταληθῇ. Μὰ κι '■

τούς όποιους χρησιμοποιεί ή «παγκόσμια υπερχυβέρνηση»; Είναι δυνατή ή δημιουργία κόσμου με σκάνδαλα, άπάτες, ραδιουργίες κ.ο.κ.; 'Επιτέλους, γιατί δέν άποκαλύπτονται οί όποιοι «παγκόσμιοι υπερχυβερνήτες» μας, αλλά σάν 'Ασιανοί βασιλείς, προτιμούν τό σκότος και την άφάνεια;

... 'Αλήθεια, πότε ένας πράκτορας της «παγκόσμιας υπερχυβέρνησης» άποφασίζει νά μιλήσει; Μήπως οί, τάχα τολμηρές, «άποκαλύψεις» του συγγραφέα άποτελούν ένα έπίσης τέχνασμα τών άφεντάδων του, οί όποιοι έτσι προσπαθούν νά «σφυγμομετρήσουν τίς αντιδράσεις» της ανθρωπότητας;

Σαράντος Πάν

Μ. ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, Πολυδιάστατος χώρος — μία προσέγγιση του προβλήματος

Ζούμε άραγε σέ ένα πολυδιάστατο Σύμπαν, του όποιου ή αντίληψη διαφεύγει τών περιορισμένων δυνατοτήτων που εξασφαλίζει ό προσαρμοσμένος εις τόν τρισδιάστατο χώρο άνθρωπος έγκέφαλος; Μήπως ή, έστω θεωρητική, υπέρβαση αυτού του περιορισμού

άν τύχη κατά σύμπτωση και περίσταση, προς στιγμήν, νά φανή (άπό τό όλο γεγονός του δυαδισμού) κάτι τό σταθερό, ισότροπο, όμοιογενές, αυτό δέν μπορεί νά ισχύσει σέ γενικό νόμο και μέτρο για όλο τό Σύμπαν, αλλά σέ ένα έλάχιστο, μικρό, άποκλειστικά άπομονωμένο και κλειστό σύστημα άναφοράς (του), γιατί άκριβώς σέ άλλο δίπλα του (μικρό, άποκλειστικά άπομονωμένο και κλειστό σύστημα άναφοράς) συμβαίνει τό αντίθετο. Και τουτο, για νά ύπάρχει τό πρώτιστο γεγονός του δυαδισμού, τών έναλλασσόμενων όμοίων-άνομοίων του πάντα ΕΙΝΑΙ και μη ΕΙΝΑΙ, για νά ύπάρχουν δύο θεωρητικές άπεικονίσεις, σωμάτιου-κύματος, άλλοτε ίδιες, άλλοτε ένάντιες, που νά φαίνονται ίσοδύναμες, αλλά άπαραίτητες συμπληρωματικές περιγραφές της μιās πραγματικότητας, έτσι που καμμιά από μόνη της δέν είναι άπόλυτη και πλήρης κι άλλοτε, όπως είπαμε, κατά περίσταση (θέση παρατηρητή, χρόνο, χώρο, κίνηση κι αίωνικές εποχές) νά λαμβάνεται καταλληλότερη ή ιδέα του σωμάτιου κι άλλοτε του κύματος. Περιττόν νά έπεκταθούμε για τους πυρήνες, ηλεκτρόνια, φωτόνια, νετρόνια, πρωτόνια κ.λ. 'Αλλά τό ίδιο συμβαίνει και στις ιδιότητες του πράγματος. Δηλαδή άλλοτε νά λαμβάνεται καταλληλότερη ή ιδέα του πικρού ή του γλυκού, του μικρού ή του μεγάλου, του καλού ή του κακού, της άμυνας ή της επίθεσης. Και τό γεγονός αυτό άπλώνεται σ' όλες τις κατακτήσεις της σκέψης, σ' όλους τους ιδεολογικούς παράγοντες, σ' όλους τους «ισμούς», κι άλλοτε νά λαμβάνεται καταλληλότερη ή ιδέα του υλισμού, άλλοτε του ιδεαλισμού, άλλοτε νά λαμβάνεται καταλληλότερη ή ιδέα της ζωής κι άλλοτε του θανάτου, άλλοτε του θεού κι άλλοτε του σατανά· όμως που νά μη μπορούν ποτέ τά δυαδικά: σωμάτιο-κύμα, όμοιο-άνόμοιο νά ένωθούν σέ μιā μόνη συμπεριφορά, πληροφορία, περιγραφή, άναφορά, ως προς την μιā πραγματικότητα. 'Αλλά έδω άκριβώς είναι τό δίλημμα και τό έρώτημα: άν οί δύο άπεικονίσεις του φωτός, σωμάτιου-κύματος, τις άναφορές, πληροφορίες, περιγραφές που δίνουν για την άρχική, μιā πραγματικότητα, του πράγματος (έδω του φωτός) είναι ίδιες, δέν διαφέρουν σέ τίποτα, τότε ποιά ή ανάγκη του δυαδισμού (τών όμοίων και άνομοίων), ποιός ό βαθύτερος σκοπός; "Αν πά-

ἐπιτρέψη τὴν ἀπάντησιν σὲ τόσα ἐρωτήματα τῆς ἐπιστήμης, ὅπως ἡ ὑπαρξὴ τεραστίας ποσότητος ἀόρατης ἢ σκοτεινῆς ὕλης εἰς τὸ Σύμπαν, τὰ τεράστια ποσὰ ἐνεργείας, πού ἐκπέμπονται ἀπὸ τῆς ἡμιαστρικής πηγῆς ἢ κβάζαρς εἰς τῆς ἐσχατιῆς τοῦ Σύμπαντος καὶ πολλὰ ἄλλα; Ἡ ἔρευνα πλήθους ἐπιστημόνων κατευθύνεται πλέον πρὸς τὸ ἐνδεχόμενο ὑπάρξεως τοῦ πολυδιάστατου χώρου, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον διαφαίνεται ἡ λύσις πολλῶν μυστηρίων, ἂν καὶ πρὸς τὸ παρὸν ἀνήκῃ εἰς τὴν σφαῖρα τῆς φαντασίας, ἂν καὶ ἀγνοοῦμε ἂν εἰς αὐτὸν ἰσχὺς ὁ νόμος τῆς αἰτιότητος, τῆς ροῆς τοῦ χρόνου καὶ ὅσοι ἄλλοι διέπουν τὸν τρισδιάστατο χώρο.

Τὸ παρὸν ἔργο ἀποτελεῖ συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευνα αὐτὴν. Μὲ ἀπλὸ ἀποδεικτικὸ τρόπο (ἅς μὴ ξεχνᾶμε ὅτι οἱ περισσότερες σπουδαῖες θεωρίες ὑπῆρξαν ἀπλές ὅσο καὶ μεγαλοφυεῖς), ὁ συγγραφεὺς συνδέει διάφορα φυσικὰ μεγέθη μὲ ἄλλες ὑποθετικὰ διαστάσεις τοῦ χώρου (ὑποθέτων ὅτι εἰς ἐκεῖνες τῆς διαστάσεις ἰσχύουν γεωμετρικὲς ιδιότητες καὶ φυσικὲς σχέσεις τοῦ τριδιάστατου χώρου) καὶ καταλήγει εἰς τὸ ἄκρως ἐντυπωσιακὸ συμπέρασμα, ὅτι, ὅταν μία χημικὴ ἔνωση μεταπίπτῃ σὲ χώρῳ τεσσάρων διαστάσεων, ὁ ὄγκος καὶ ἡ μάζα τῆς αὐξάνονται ἀπίστευτα. Φαντασθῆτε λοιπὸν τί συμβαίνει κατὰ τὴν μετάπτωσιν τῆς ὕλης μεταξὺ τριδιάστατου χώρου καὶ χώρου ν-διαστάσεων.

Πρόκειται γιὰ μία ἀξιόλογη μελέτη, πρωτότυπο προϊόν μιᾶς ἀνήσυχης σκέψεως, τὸ ὁποῖο συμβάλλει θετικὰ εἰς τὴν σύγχρονη ἐπιστημονικὴ ἀναζήτησιν.

Νίτσα Ἀργυροπούλου

■
 λι συμβαίνει τὸ ἀντίθετο, δὲν εἶναι ἴδιες, διαφέρουν ριζικὰ καὶ ἐνάντιες, τότε λογικὸ εἶναι νὰ ποῦμε, πὼς αὐτὴ καθ' αὐτὴ ἡ ἀρχικὴ πραγματικότητα τοῦ πράγματος (ἐδῶ τοῦ φωτός) ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ἀπεικονίσεις, χωριστὲς καὶ ἀντίθετες πληροφορίες, περιγραφές, ἀναφορές, πού δὲν εἶναι ἴδιες, πού ἀλλάζουν, κατὰ περίστασιν (θέσιν παρατηρητῆ, χρόνο, χώρο, κίνησιν ἢ αἰωνικὲς ἐποχές), ἔτσι κι ἄλλιῳ, καὶ ἡ κάθε μιὰ καταργεῖ τὸν ἑαυτὸ τῆς. Κι ἐνῶ συμβαίνουν ἔτσι σὲ ἓνα στοιχεῖο τῆς ὕλης (ἐδῶ τοῦ φωτός) κι ἐνῶ συμβαίνουν ἔτσι στὴ ζωὴ —κάτω ἀπὸ τὴν ἀδήριτη πραγματικότητα τοῦ δυϊσμοῦ εἰς τὸν κόσμον μας—, δὲν βλέπουμε τὸν λόγο νὰ μὴ συμβαίνουν στὰ πάντα καὶ παντοῦ. Ἀλλὰ τότε ποῖα ἡ μία ἀρχικὴ πραγματικότητα, ποῖο τὸ καθ' αὐτὸ πρᾶγμα, ποῖος ὁ ὁρισμὸς του;

3ον

«Ὅταν μᾶς βρεῖ τὸ Μεγάλον Ξύπνημα, θὰ δοῦμε ὅτι τούτῃ ἡ ζωὴ δὲν εἶναι παρὰ ἓνα μεγάλο σκοτεινὸ ὄνειρο. Μονάχα οἱ ἀνόητοι πιστεύουν ὅτι εἶναι ζῦπνιοι».

[Τσουάνγκ Τσου (ταοϊστὴς φιλόσοφος, 2400 π.Χ.)]

Πάνω σ' αὐτὸ τὸ γεγονός, τῆς παραδοξότητος τοῦ δυαδισμοῦ, τῆς ἀκαθοριστίας καὶ ἀπροσδιοριστίας τῶν ὁμοίων-ἀνομοίων, τῆς καθόλου ἀδυναμίας τῆς λογικῆς γιὰ τὴν ὀλιστικὴ σύλληψιν τῆς γνώσεως τοῦ κόσμου σκέπτεται κανεὶς ποῖα θέσιν ἔχουν οἱ μετρήσεις, οἱ ἀστρονομικὲς ἀποστάσεις, οἱ ἀριθμοί, τὰ μαθηματικά, οἱ ἐξισώσεις, τὰ γεωγραφικὰ σχήματα, ποιοὶ κλασσικοὶ σταθεροί, ἀναλλοίωτοι νόμοι ὑπάρχουν σὲ κλειστὸ ἢ ἀνοιχτὸ πεδίο, στὸ μικρόκοσμον τῆς μοριακῆς φυσικῆς ἢ στὸ μέγακοσμον Σύμπαν; Ποῖα θέσιν παίρνει ἡ σκέψιν, ποῖα ἰδέα τῆς εἶναι καταλληλότερη, ποῖα θέσιν ἔχει ἡ Τέχνη, ὁ Λόγος, ποῖα ἡ θέσιν «τοῦ ἀνθρώπου παρατηρητῆ», ποῖα ἡ κίνησιν, ὁ χωροχρόνος οἱ αἰωνικὲς ἐποχές, ποῖα θέσιν ἔχει τὸ «ἀνάγκη στηναί» τοῦ Ἀριστοτέλη, πού δὲν ἔχει μέρος γιὰ νὰ σταθῇ πού ὅλα ἀποδεικνύονται

■

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Ν. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Κατάληψη έξουσίας*

Στο βιβλίο του αυτό ο καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Λεωνίδας Γεωργακόπουλος εξετάζει τὸ φαινόμενο τῆς έξουσίας καὶ τὶς έξουσιαστικὲς δομὲς στὰ πλαίσια τῆς ἔννομης τάξης. Ὁ τρόπος αὐτὸς θέασης, κυρίως ὡς παρατηρητὴ καὶ ἐπιπροσθέτως ὡς στοχαστὴ, ξεφεύγει μὲ τόλμη ἀπὸ τὸν ἀκαδημαϊσμό καὶ τὶς *ex cathedra* διαγνώμες τοῦ πανεπιστημιακοῦ κατεστημένου, ποὺ θόλωσαν τὴ σκέψη στὸ παρελθὸν καὶ συνεχίζουν νὰ ἀποπροσανατολίζουν τὰ πρωτότυπα πνεύματα ἀκόμα καὶ σήμερα. Ἐπειδὴ ὁ ἐπαγγελματισμὸς στὴν διανόηση εἶναι χίλιες φορὲς χειρότερος ἀπὸ τὸν διλητταντισμό, γιατί ἀναπαράγει καὶ ἀναμνησκάζει τὴν «ἐγκεκριμένη» γνώση καὶ φρενάρει κά-θε παραγωγικὴ ἐκλαμψη πρὸς τὰ ἐμπρός.

Μέσα ἀπὸ τὶς ἀντιπαλότητες, τὶς ἱστορικὲς ἀναδρομὲς καὶ τὸ συσχετισμὸ μὲ τὰ ἑλλη-νικὰ πράγματα (ἀπὸ τὸ τετριμμένο «ρουσφέτι» ἕως τὴν φθορά τῆς ἰδεολογίας) βγαίνει ἀπὸ τὸ πόνημα τοῦτο μία διάγνωση καὶ ἓνα ὑπόδειγμα μελέτης. Στὸ κεφάλαιο γιὰ τὴ μεταβί-βαση τῆς έξουσίας λέει ὁ κ. Γεωργακόπουλος τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά:

«Κατάληψη τῆς έξουσίας σπάνια σημαίνει περιορισμὸ τοῦ ἐγωισμοῦ τοῦ καταληψία στο ἄτομό του. Ὁ καταληψίας, ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἐγωιστὲς τοῦ κοινωνικοῦ στερεωματος, θέλει νὰ ἔχει καὶ τὴν δύναμη διάθεσης τῆς έξουσίας. Βλέπει ὅτι τὰ φυσικά

χρήσιμα μόνο γιὰ κανόνες, νόμους, θέσεις καὶ τὰ ρολόγια τῆς γῆς, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ προεμπειρικὲς ἀνακαλύψεις τῆς λογικῆς γιὰ τὸ πρόσκαιρο κι ἐφήμερο τῆς ζωῆς μας, νὰ μὴ καταβαρυνθοῦμε στὸ ἀδιέξοδο, παράδοξο καὶ παράλογο τοῦ δυαδισμοῦ, τῶν ὁμοίων καὶ ἀνομοίων, καὶ ὅπως-ὅπως νὰ κρατηθοῦμε, νὰ ὑπάρξουμε ἐφήμερα καὶ συμβατικά;

... Ὅμως, πάνω σ' ὅλα αὐτὰ τὰ πονήματα, συμβαίνοντα εἰς τὸν κόσμον μας, σὰν ὑπαρκτὰ σκεπτόμενα ὄντα, ἔστω κι ἐν μέσῳ ἐρήμου, νομίζω πὼς τίποτα, τίποτα δὲν μᾶς ἀφαιρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς μεγάλης ὑποψίας: πὼς ὑπάρχει ἔως τώρα κάποιον ἀνυ-πέρβλητο, ἄλυτο μυστικὸ, ἴσως κάποιος ἄλλος ἄγνωστος ὀντολογικὸς τύπος, ποὺ λείπει ἀπὸ τὴν γνώση, ποὺ ἡ ὑπαρξὴ μας ἀνήμερη διέρχεται τὴν σκοτεινὴ νύχτα τοῦ κόσμου καὶ τὸ βαρὺ μούδιασμα τῆς Μέδουσας, τῆς ὅλης ἀγνοίας, κάνει τὰ βλέ-φαρά μας νὰ βαραίνουν κι ὅλοι νυστάζουμε: τίποτα, τίποτα δὲν μᾶς ἀφαιρεῖ τὸ Λό-γο νὰ διςχυριζόμαστε, πὼς μέσα στὴν δημιουργία, ἔως τὸ ἐλάχιστο μόριο τῆς ὕλης ἢ τῆς ζωῆς, ὑπάρχουν οἱ ἀξεπέραστες, ἄγνωστες, παραπλανητικὲς ἀπεικονίσεις, πὼς ὑπάρχει κάτι ποὺ μᾶς παραπλανᾷ... Καὶ πὼς γιὰ τὴν λυτρωτικὴ μας πορεία πρὶν ἀπὸ ὅλα, ἀπὸ κάθε ἀρχή, ἀπὸ κάθε ξεκίνημα πρέπει ἀπὸ πρῶτα νὰ λευτερωθοῦμε ἀπ' τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας καὶ τὰ λείπια τῆς ἀγνοίας.

Φτάνει, φτάνει πιά, ἀρκετὲς φλυαρίες σὲ «ισμούς», ἀρκετὸ θόρυβο κάναμε γύρω ἀπ' τὴ μικρὴ ἀσήμαντὴ ὑπαρξὴ μας. Ἀρκετὸ θόρυβο κάναμε σὲ δόγματα καὶ δο-ξασίες, ἀρκετὰ πιστέψαμε στὴν παραπαίουσα λογικὴ, στὸν κύκλο τοῦ αἵματος, στὴν ζούγκλα τῆς κατασπάραξης. Τώρα μᾶς δίνεται ἡ χάρις τῆς ὑπέρτατης πολυτέ-λειας: Τῆς στέρησης τῶν πάντων καὶ τῆς ἀναθεώρησης τῶν πάντων. Ὁ Ἑλληνι-κὸς φιλοσοφικὸς στοχασμὸς καὶ ἡ νεότερη ἐρευνα ἔχει τὸν Λόγο.

Γιῶργος Κ. Παπᾶς

Υ.Γ.

Ἀσφαλῶς ἓνα δρόμο τολμήσαμε γιὰ τὴν προσέγγιση στὸ λυτρωτικὸ πρόβλημά μας. Ὑ-πάρχουν κι ἄλλοι. Καλὸδεχτοὺς κάθε ἄλλος συλλογισμὸς γιὰ τοῦτο τὸ πόνημά μας.

του ὅρια εἶναι πεπερασμένα, καταλαβαίνει ὅτι οἱ ἐπίγονοι θὰ τοῦ φορτώσουν ὅλα τὰ δυσάρεστα καὶ θὰ μονοπωλήσουν ὅλα τὰ εὐχάριστα, ξέρεи ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ τοῦ πόσο βοηθᾷεи στὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸν ἐπόμενο καταληψία ἢ ἀμαύρωση τοῦ προκατόχου. Κατ' ἐξοχὴν ἐλπίζει στὴν ὑπεροφημία καὶ στὴν δικαίωση, ἀπὸ τοὺς μετ'γενέστερους, αὐτῶν ποὺ δὲν εἶχαν δικαιοθεῖ ἀπὸ τοῦ συγχρόνου τους. Οὐδεὶς προφήτης εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς προφήτης εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐποχὴ. Ἐνδιαφέρεται λοιπὸν γιὰ τὴν βελτίωση, ἀκριβέστερα γιὰ τὴν ἐξιδανίκευση τῆς ἐποχῆς του. Ἄλλος τρόπος ἐξιδανίκευσης ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἐπιγόνους δὲν ὑπάρχει. Ἡ καταδίκη καὶ ὁ ἔπαινος ἀνήκουν στὴν ἱστορία, καὶ τὴν ἱστορία τοῦ ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν γράψει ὁ ἴδιος».

Ὅπως βλέπουμε ἀπὸ τὸ ὅλο ἔργο, ὁ καθηγητὴς κ. Γεωργακόπουλος προσπαθεῖ νὰ ἀρθεῖ ψηλὰ στὸν πλανήτη μας καὶ ἀποστασιοποιημένος νὰ περιγράψει ὅσα τρωτὰ συμβαίνουν σ' αὐτὸν μὲ ἀπώτερο στόχο τὴν κοινωνικὴ βελτίωση καὶ τὴν ἠθικὴ τελείωση. Ἀναδύεи ἀπὸ τὸν βάλτο ἢ τὴν κινούμενη ἄμμο. Τὸ ὀφθαλμοφανὲς ἀποτέλεσμα, σὰ σύνολο, εἶναι ἱκανοποιητικὸ.

῾Οθων Μ. Δέφνερ

ΟΡ. ΗΛΙΑΝΟΣ, ῾Ορθογένεια, ἡ ἄνοδος τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος

Μὲ ἕνα δικό του, πραγματικὰ πρωτότυπο τρόπο, ὁ Ο.Η. μὲ μικρά ἀφηγήματα μᾶς μεταφέρει σὲ διάφορες στιγμὲς τῆς ἱστορίας. Τὰ θέματα ἀκολουθοῦν χρονολογικὴ σειρὰ, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν Ἰωνία τοῦ ἔκτου π.Χ. αἰῶνα καὶ φθάνοντας στὶς μέρες μας.

Μέσα στὶς 386 σελίδες τοῦ βιβλίου (συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ 22 σελίδες σημειώσεων, στὶς ὁποῖες ἀναφέρονται στοιχεῖα ἀπὸ τὰ βιβλία ἀπ' τὰ ὁποῖα ἀντλήθηκαν τὰ θέματα) ὁ συγγραφέας ζῇ καὶ ἀφηγεῖται γεγονότα ἢ σκέψεις τῆς ἐποχῆς, ἄλλοτε ἀπὸ τὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα, τὴν Παλαιστίνη καὶ τὴ Ρώμη, ἄλλοτε ἀπὸ τὴν Εὐρώπη τοῦ Μεσαίωνα, τῆς Ἀναγεννήσεως, τοῦ Τριακονταετοῦς Πολέμου ἢ τῶν Μεταρρυθμίσεων, ἄλλοτε ἀπὸ τὴν Ἀγγλία τοῦ Κρόμγουελ ἢ τῆς βιομηχανικῆς ἐπαναστάσεως, ἄλλοτε ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ ἀποικισμού, τὴ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση, τοὺς Ναπολεοντείους πολέμους, τὴ Ρωσσία τῶν Ρομανῶν καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τὸν Α' Παγκόσμιον πόλεμο, τὴ Μικρασιατικὴ μας ἐκστρατεία, τὸ Μεσοπόλεμο, τὸ Β' Παγκόσμιον πόλεμο καὶ τὰ μετέπειτα χρόνια τοῦ Ψυχροῦ πολέμου, τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας καὶ τῶν περιβαλλοντολογικῶν προβλημάτων. Τὰ μικρὰ αὐτά, μὰ τόσο περιεκτικὰ ἀφηγήματα μὲ τὴ μορφή τῆς σύγχρονης μὲ τὰ συμβάντα γραφῆς ποὺ τοὺς δίνει ὁ συγγραφέας, δημιουργοῦν ἕνα ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον στὸν ἀναγνώστη.

Τὸ βιβλίο κλείνει μὲ ἕνα μεστὸ φιλοσοφικῆς σκέψεως καὶ φαντασίας ἐπίλογο, στὸν ὁποῖο ὁ συγγραφέας βλέπει τὸν ἑαυτοῦ του, «... ὅταν τὰ πάντα βυθίζονται στὸ σκοτάδι» καὶ μονολογεῖ: «Δὲν ἦμουν κυρίαρχος, ἦμουν ὁ ὑποτακτικὸς τοῦ σύμπαντος... Μέσα ἀπὸ τίς πράξεις μου ἦταν ἡ φύση ποὺ ἔδινε μορφή στὸν ἑαυτοῦ της...» καὶ ὁ ἐπίλογος τελειώνει: «... Ἡ σκέψη ἔσπασε τὰ στενὰ ὅρια τοῦ κρανίου μου, ἀπλώθηκε σὲ ὅλο τὸν πλανήτη, ἐγινε παγκόσμια. Τὸ κορμί, τὸ μυαλό μου πέφτουν τώρα στὸ χῶμα, μὰ ἐγὼ δὲν πεθαίνω. Μέσα στὴν παγκόσμια τούτη συνείδηση θὰ ἐξακολουθήσω νὰ ζῶ, ἀκολουθώντας τὴν ἀτέρμονη πορεία τοῦ σύμπαντος».

ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΠΟ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΠΕΣΤΑΛΗΣΑΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ, *Δημοκρατία ἢ καθεστῶτα ὑποκρισίας (μελέτη), Ἀθῆναι 1989.*

Ἐμπεριστατωμένη φιλοσοφικὴ μελέτη τοῦ κ. Γεωργίου Χ. Βασιλοπούλου, πτυχιούχου τῆς

Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ὁ κ. Βασιλόπουλος ἐρευνᾷ τὴν Ἑλληνικὴν Φυλὴν, τὰς πολιτικοστρατιωτικὰς καταστάσεις, τὴν αὐθεντικὴν Δημοκρατίαν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ὀχλοκρατούμενα καθεστῶτα κ.λπ.

N.X.X.

ΧΡΗΣΤΟΣ Ε. ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗΣ, *Τὰ Ἀνθη τῆς Σιωπῆς (ποιήματα)*, Ἀθήνα 1989.

Ὁ Χρήστος Κατσίγιάννης στὸ νέο ποιητικὸ ἔργο του δίνει στίχους μὲ φιλοσοφικὸ ὑπόστρωμα ἀλλὰ καὶ μὲ ἁρμονία. Ὁ ποιητὴς συνθέτει εἰκόνες μὲ λεπτοὺς στοχασμοὺς καὶ αἰσθηματικές ἀποχρώσεις:

Τώρα τί νὰ σοῦ ἀρέσει πιά/ἀπὸ τὸν πίνακά μου αὐτὸν/μὲ μοναχὸ στὸ βάθος του/κάποιο γαλάζιο φόντο.../Ἐπρεπε νὰ τὸν ἐβλεπες κάποτε./Ἐδειχνε χελιδόνια νὰ πετοῦν./Μὰ ἦταν τόσο ἀληθινά/πὺλ σὰν τὰποζωγράφισα/πέταξαν μακρὰ καὶ φύγαν...

Μ.Χ. Ἐλ.

ΝΙΚΗ Μ. ΚΑΤΣΙΚΑΔΗ, *Πορεία στὸ Ἀδιάβατο (ποιήματα)*, Ἀθήνα, 1990.

Οἱ ἔντεχνοι στίχοι τῆς ποιήτριας, πὺλ ρέουν σὲ ἀπλὴ δημοτικὴ, ξαφνιάζουν μὲ τὴν παρουσία μέσα τους λέξεων ἀρχαϊκῆς ἢ ἀκράϊας καθαρεύουσας γλώσσας, π.χ. στὸ «Συνειρμικὸ» οἱ λέξεις: «*ἡμαρ*», «*τέναγος*», ἢ ἀντίθετα πάλι γλώσσας σὰν αὐτῆς τῶν στίχων π.χ. στὸ «Σὺν τῶν ἀρνήσεων»: «*πουρπούλιασμα*».

Δημιουργεῖται ἡ ἐντύπωση προσπάθειας παραδοξολογικῶν συνδέσεων λέξεων, πὺλ ἄλλοῦ συνθέτουν ὠραίες συμβολικὲς εἰκόνες, σὲ ἄλλα ὅμως σημεία ἐγγίζουσιν τὸ ἀκατανόητο, π.χ. στὸ «Πορεία στὸ ἀδιάβατο» ὁ στίχος «*μέσα στὰ βράχια τῆς ὀργῆς τοῦ ἄχρονου τὸ χιόνι*», στὸν «*Ἦχο τοῦ νεροῦ*» τὸ «*στὴν ἀγέρωχη αἰθάλη*» (αἰθάλη= φοῦμο — ὁ στίχος «*ἀπ' τὸ ζενίθ τ' ἀνείπωτο*»).

Ἡ ποιήτρια δὲν ἀρνεῖται, ὅτι ἀκολουθεῖ ἓνα μονόδρομο θλίψης. Διαπιστώνουμε ἔντονη ποιητικὴ διάθεση, γλώσσα γενικὰ ρέουσα, εἰκόνες πλούσιες μὲ συμβολισμό, λυρισμὸ καὶ ρομαντισμό. Ἡ ἀνάγκη ὅμως καθαρότερης ἐπεξεργασίας μερικῶν στίχων φαίνεται ἀπαραίτητη καὶ κυρίως συνιστᾶται ἡ ἀποφυγὴ λέξεων, πὺλ σκοποῦν ἔχουν μόνον νὰ ἐντυπωσιάσουν.

Τ.Α.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΠΟΥΡΛΑΚΟΥ-ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, *Λόρδος Βύρων*: Ἀνάτυπο ἀπὸ τὴ «Φιλολογικὴ

Πρωτοχρονιά», 1990.

Ὅλη ἡ ἐκτίμηση τῆς κ. Ἀγγελικῆς Σπουρλάκου-Εὐσταθίου γιὰ τὴν πνευματικὴ φυσιογνωμία τοῦ George Byron Gordon, ὅπως εἶναι τὸ πλήρες ὀνοματεπώνυμο τοῦ Λόρδου Βύρωνος, διοχετεύονται στὶς ἀποτιμήσεις τῆς γιὰ τὸν Βρεταννὸ πνευματικὸν ἄνθρωπο πὺλ ἡρωτεύθη σφόδρα τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ τὴν κ. Σπουρλάκου-Εὐσταθίου τὸ ποιητικὸν ἔργο τοῦ Λόρδου Βύρωνος «*φέρει ἡθικὰ διδάγματα, ἀφοῦ περιέχει μηνύματα ὑψηλῶν ἀξιών, ὅπως Δικαιοσύνης, Ἐλευθερίας καὶ Ἀληθείας γιὰ τὸν ἄνθρωπο*» (σελ. 288). Ὁ Βύρων ἐκφράζει στὴν ποίησίν του τὴν ὑπαρξιακὴ του αὐθεντικότητα. «*Εἶναι ἡ ποίησίν του*», γράφει ἡ κ. Σπουρλάκου-Εὐσταθίου, «*ἡ ἴδια ἡ ἀνήσυχη φύση τοῦ Ποιητῆ, πὺλ θὰ ταξιδέψη, θὰ περιπλανηθῇ στὸ ἄγνωστο, γιὰ νὰ καταλήξῃ στὸν προορισμὸ του: Στὴν ἡθικὴ τελείωση καὶ στὴν ἐξομοίωση τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ Θεῖον*» (αὐτόθι).

Ἡ ζωὴ τοῦ Βύρωνος διεπνέετο ἀπὸ τὸν πυριφλεγῆ τοῦ πόθο νὰ δῇ τὴν Ἑλλάδα ἐλεύθερη. Ἄλλως τε «*μὲ τὸ νὰ πεθάνῃ ὁ Λόρδος Μπάυρον στὸ πολιορκημένο Μεσολόγγι, δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀποκαλύψῃ τὴ στέρεη φιλοσοφία του*» (σελ. 291). Ἡ κ. Ἀγγελικὴ Σπουρλάκου-Εὐσταθίου μᾶς κάνει νὰ θυμηθοῦμε τὸν Βύρωνα πὺλ ταῦτιζε τὴν γενναιότητα μὲ τὴν ἡθικὴν ἀντίληψη γιὰ τὴν πνευματικὴ δημιουργία. Παραλλήλως, μὲ τὴν γλαφυρὴ γραφὴ τῆς, μᾶς ὠθεῖ στὴν ἀνάγκη νὰ τὴν ἐπανέσουμε γιὰ τὸν πνευματικὸ της δυναμισμό.

Ν.Χ.Χ.

ΑΜΑΛΙΑ ΡΑΠΤΗ-ΤΡΥΦΩΝΑ, *Ἐσωτερικὴ Ἐπικοινωνία (ποιήματα)*, Ἀθήνα 190 καὶ Ἐνώπιος Ἐνωπίφ, *Σκέψεις, Β'*, Ἀθήνα 1990.

Καταξιωμένη ποιήτρια ἡ Α.Τ.-Ρ. Λυρικὸς κάποτε ὁ στίχος τῆς, γραμμένος μὲ φιλοσοφικὸ στοχασμὸ καὶ θρησκευτικὴ εὐαισθησία καὶ ἁρμονία στὰ ποιήματα τῆς νέας τῆς συλλογῆς. Ἐπιγραμματικές, γραμμένες μὲ σαφήνεια, σοβαρότητα καὶ πρωτοτυπία οἱ σκέψεις τοῦ δεύτερου, ὁμῶνυμου, βιβλίου τῆς.

Ε.Ε.Μ.

Οἱ ἐλεύθερα σκεπτόμενοι ἄνθρωποι ἔχουν ἀνάγκη νὰ διαβάσουν ἓνα περιορικὸ σὰν τὸν «Δαυλό». Βοηθήστε τοὺς ἐκλεκτοὺς ἀνθρώπους τοῦ περιβάλλοντός σας νὰ «ἀνακαλύψουν» τὸν «Δαυλό».

ΔΕΙΝΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΣ

Νεοελληνική ἀγγλωσσία-ἀλογία

Με τίτλον: «*Ένα τραγούδι για την 'Αθήνα — Ένα μήνυμα για το Τόκυο*», ὑπὸ τὸ ἔμβλημα τοῦ Ὁργανισμοῦ «*Ἀθήνα 96*» καὶ τὴν ἀρχοντοχωριάτικη θάμβωσιν «*Φαντασμαγορικὴ ἐκδήλωση στὸ Παναθηναϊκὸ Στάδιο*», ἡ ἐφημερίδα «*Τὰ Νέα*», οἱ συντάκται κ.κ. Μ. Μαυρομμάτης — Χρ. Σταματέλος, κ' ἡ πιὸ ἀξιοθρήνητη δημοσιογραφία ποὺ μπορεῖ νὰ φαντασθεῖ ἄνθρωπος μᾶς πληροφοροῦν νοημόνως περὶ «ἐκδήλωσης», στὰ πλαίσια τῆς ὁποίας δέν... ἔγινε ἀπολύτως τίποτε. Πράγματι: στὸ σχετικὸ ρεπορτάζ δέν ὑπάρχει **οὔτε λέξις** γιὰ τὸ τί συνιστοῦσε αὐτὴ τὴν φέστα τῶν ἑκατὸν ὀγδόντα ἑκατομμυρίων (ποῦ στὸ καλὸ πῆγαν;) οὔτε τὶ στὴν εὐχὴ γύρευαν ἐκεῖ οἱ ἀγέλες τῶν... καλλιτεχνῶν: παρίσταναν ἢ ἐθεῶντο — τί; Δέν ἦταν δὰ καὶ τόσον εὐγλωττα ἐκεῖνα τὰ τοῦ κ. Μαυρομμάτη περὶ...

«... ἀρχαίγονο αὐτὸ ἄθλημα» (sic)

«καλλιγράμμες Ἱέρειες Λυκείων-Γυμνασίων...» (sic)

«παραδοσιακὰ κομμάτια τῆς βραδυᾶς»

— ἰδιαίτερα μὲ τὸ τελευταῖο τί ἄλλο νὰ ὑποθέσεις, παρὰ πῶς κάποιος πετσόκοψε τὴν ἐσπέ-
ρα μὲ ἄλυσσπρινο.

Αὐτά, σημειώνοντας πῶς δέν εἶναι ἡ ἐφημεριδογραφία ποὺ θὰ μᾶς ἀπασχολήσει κατὰ
πρῶτον λόγον ἐδῶ, ἀλλ' ὁ ἔντεχνος, ὁ νῦν, ὁ ὅπως κατάντησε **ποιητικὸς** (τάχαμου...) **λόγος**
— κρίνετε μόνοι...

Δέν «βγαίνει» (συμπεραίνεται) μὲ τίποτε ἡ συνισταμένη αἰτίων, χάριν τῶν ὁποίων, ὑπο-
τίθεται, συνετέθη τὸ δῆθεν ἀναφερόμενο στὴν Ἀθήνα ποίημα. Ἐννοῶ αὐτὸ ποῦ, τραγουδι-
σμένη στὴν φέστα γιὰ τὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ 96, συνιστᾷ μονόλογον, τὸν ὁποῖον ἀπευθύνει
στὴν Ἀθήνα ὁ ἄγνωστος ποιητής. Εἶναι ἀπ' τὰ ἐλληνικὰ ἄγραφα νὰ μελοποιεῖται ἀπὸ διά-
σημο μουσουργόν, (**Β. Παπαθανασίου**) ποίημα πυρὴν τόσον θορυβώδους φέστας, καὶ νὰ **μὴ**
ἀναφέρεται οὐδόλως ὁ δημιουργὸς του — ἡ ἐξηγεῖται ἡ ἀνωνυμία... Τὸ ὅτι αὐτὴ ἡ... ἀφασία
δημοσιεύεται τιμητικὰ (ἐν παισίῳ) στὰ «*Τὰ Νέα*» (4ης Σεπτεμβρίου), ἐνῶ «δέν λέγει» (ἢ
ἔστω, «θέλει νὰ εἰπεῖ»...) **τίποτε ἀπολύτως** (θὰ τὸ ἰδοῦμε ἀδιάψευστα-ἀδιαμφισβήτητα...),
μᾶς ὑποχρεώνει εἰς κατὰδειξιν τῆς ἀνικανότητος-ἐνδείας-ἀνεπάρκειας τῆς **στάθμης** τῆς νεο-
ελληνικῆς **γραφῆς** καὶ **ἀνάγνωσσης** — ὅρια «βουαβᾶ»... Τουτέστι εἰς καταχώρισιν (στὴν Βί-
βλο τῆς φυλετικῆς Μοίρας...) αὐτόδηλης κι αὐταπόδεικτης τῆς **κάμψης τοῦ «Γένους»**, τῆς
ἀδυναμίας τοῦ Ἑλλήνα εἰς τὸ «νὰ λέγει» (ἔστω νὰ «θέλει νὰ εἰπεῖ»!), ὁμιλεῖ, συνεννοεῖται,
συνδιαλέγεται. Ἀς τὸ καταλάβουμε, ἄς τὸ παραδεχθῶμε, ἄς τὸ ὁμολογήσουμε:

ἡ Ἑλληνοσύνη δέν ἐπικοινωνεῖ πλέον,

ἡ χώρα δέν λειτουργεῖ, ἡ ἐγκύκλιος περὶ σηματοστολισμοῦ, λόγου χάριν, δέν συντάσσεται πλέ-
ον — παραμονές τῶν ἐθνικῶν ἑορτῶν: **ἀντιγράφεται αὐτὴ τῆς... τελευταίας ἐπετείου...**
Δέν «πᾶμε» πιά, οἱ Ἕλληνες, δέν «πάει» ἡ πατρίδα: «τὴν πάει» κυλινδροπίστονο χωρὶς
μπιέλλα, δοῖακι χωρὶς πηδάλιο, ἀνερμάτιστο κύτος, ξεκολλημένοι μπουλμέδες, συντριμμένη
καρένα... Μὰ πῶς ἄλλως; Πεντακόσιες τὸ μῆνα ὁ Γενοπδεήτης, τραπεζικός, ὀτετζής, δημο-
σιογράφος τῆς ΕΡΤ — καὶ ἀπεργεῖ. Δολοφονεῖτε τὰ τέκνα σας, κύριοι, μὰ πῶς νὰ τὸ ξέρετε.
Μὲ ποῖα μὀρφωσι, ἀγωγή, καλλιέργεια, συμμετοχὴ — **δέν μετέχει** ὁ Ἕλληνας πλιό, γου-
ρουνοποιεῖται καὶ γουρουνοποιημένος ἀπόλλυται...

— Ἀπεργοῦμε, γιὰ νὰ διατηρήσουμε τὰ δικαιώματά μας. Ἄν τὸ κράτος χρειάζεται λε-
φτά, νὰ τὰ πάρει ἀπ' τὸν μεγαλοκαρχαρία, ἀπ' τοὺς φοροδιαφεύγοντας, ἀπ' τοὺς ἐκμεταλ-
λευτὲς τοῦ λαοῦ...

— 'Αφήστε τα, κύριοι: αυτά που τόσο καλά (δὲν) ξέρετε **δὲν εἶναι τὰ μόνα**. Εἶναι κι **ἄλλα** που σᾶς διαφεύγουν...

— Τὰ ποιά.

— Τὸ πὼς ὅ,τι κι ἂν γίνεи, ὅπως, ὅποτε, σὲ κάθε περίστασι καὶ σὲ κάθε καιρὸ, **πρῶτα θὰ γευματίζουνε τὰ λιοντάρια**, καὶ μετὰ, κατὰ προτεραιότητα, ὕαινες, λύκοι, ἀγριόσκυλα... Εἶναι **νόμος** τῆς φύσης αὐτὸ — τῆς φύσης που **ἔτσι θέλει!** Τὰ ἴδια συμβαίνουν καὶ μὲ τὸν ἄνθρωπο: ἐφ' ὅσον ὑπάρξει φύσει ἢ θέσει λιοντάρι, θὰ γευματίζει **πάντοτε πρῶτος** — θ' ἀκολουθοῦν οἱ λοιποὶ (φύσει ἢ θέσει ὕαινες, λύκοι, ἀγριόσκυλα)... Τοῦτο σημαίνει, πὼς κ' **ἐλόγου σας δὲν ἐξαίρεῖσθε**: ἀπολαμβάνετε ὠφελήματα ἀνάλογα τοῦ τί, φύσει ἢ θέσει, εἴσθε — αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο ἐξ ὧν σᾶς διαφεύγουν. Δεύτερο: τὸ πὼς ὀμιλεῖτε γιὰ «τὰ δικαιώματά σας», ἐνῶ **διόλου δὲν πρόκειται γιὰ... «δικαιώματα»** (αὐτονόητης δῆθεν ἀριστείας ἢ ἀξιοτήτας...) — κάθε ἄλλο!

— Γιὰ τί πρόκειται;

— Γιὰ **προνόμια!** Προνόμια, που ἐξασφαλίσατε **διὰ τῆς πλαγιότητος τοῦ διορισμοῦ** (μὲ «μέσον» — θυμᾶστε δὰ πόσο **σᾶς... ἐκλιπαροῦσε ἡ ΔΕΗ νὰ δεχθῆτε τὴ θέσι**, πὼς ἔτρεμε, μπᾶς καὶ τήν... ἀρνηθῆτε)... Ἔχ. Τσακάλια που ὕλακτοῦμε στὴ λόχη ὅλοι μας, κάποιοι τ' ὀμολογοῦν, κάποιοι ὄχι — λησμονοῦν πὼς εἶναι «θέσει», ὅ,τι...

— Μὰ δὲν μιλάμε γιὰ θηρία τῆς ζούγκλας... Ὁ ἄνθρωπος **ἔχει λογικὴ!**

— **Ναί;** Δὲν εἶναι λοιπὸν κοινὸς τόπος, πὼς **ὄχι τὰ θηρία** τῆς ζούγκλας μὰ ὁ... **λογικὸς ἄνθρωπος** ἐξοντώνει τὴ Ζωή, μολύνει τὸ πλανητικὸ σύστημα, **δολοφονεῖ ἑαυτόν, τὰ παιδιά του, τὰ παιδιά τῶν παιδιῶν του**, προκειμένου νᾶχει στὴν **κάσσα του** μιὰν ἰσχὺ μάταιη — τί θὰ τὴν κάνει μὲ κλῆρα ἀφανισμένη, μὲ σκοτωμένα παιδιά; Ὁ φύσις, κύριοι, ἐπιτυχοῦσα τὴν **ἀριστείαν** (τὴν ἐφαρμοσμένη-ἐφαρμοσίμη, τήν... ἐντὸς τῆς!) τὴν ἀμύνει μὲ τὸ **μόνο** (ἐλλογο!!) **μέσον** που ἔχει στὴν διάθεσί της: τὴν **ἀντιδημοκρατικότητα, τὴν αὐθαιρέσιαν** — κουφὸ πὼς ἡ ἀριστεία θὰ... προσήρχετο εἰς διαπραγματεύειν γιὰ τό... **ὀλιγότερό της!** Τοῦτο σημαίνει, πὼς ἡ **αὐθαιρέσιαν τῆς φύσης** (μόνη αὐτὴ) **εἶναι ἡ... λογικὴ** — ἀκριβῶς, ἐπειδὴ ὁ ἄριστος εἶναι αὐτὸς που **πρωτεύει** κατὰ τὸ βαθμὸν θετικότητος σ' ἐπίπεδο **βιολογικῆς προσαρμογῆς**. Τὸ γεγονὸς εἶναι ἀπόλυτα φανερό: ἀκριβὰ θέρετρα, πολυτελῆ αὐτοκίνητα (κι ὅσα ἄλλα περὶ ζῆλα) ἡ φύσις τὰ θέλει μόνον γιὰ τοὺς **ὀλίγους** — ἀπέναντι καὶ περάσουνε στοὺς **πολλούς**, γίνονται... **βόθροι γιὰ ὅλους**, τὰ πρῶτα, «νέφος» γιὰ ὅλους, τὰ δεύτερα...

— Ἦταν λοιπὸν ἄριστοι ὁ... Τέλης ἢ ἡ Χριστίνα;

— Δὲν ἦταν;

— **ΟΧΙ, ΔΕΝ ΗΤΑΝ!**

— Σύμφωνοι. Ἀλλὰ γιατί δὲν ἐνεργεῖτε εἰς **κατάδειξιν τοῦ γεγονότος**, παραιτούμενοι τῆς... Τελικῆς «ἀτέλειωτης διεκδίκησης» — δίδοντας παράδειγμα στὰ παιδιά σας τὸν **ἴδιον βίον**; Γιατί προσπαθεῖτε νὰ τοὺς **φθάσετε στὰ πλούτη**, νὰ τοὺς μιμηθῆτε (Τέλη-Χριστίνα) σὲ τρόπον ζωῆς;

— Ὅχι τὰ πλούτη τοῦ Τέλη, μὰ νὰ **μὴ χάσουμε ὅ,τι κατακτήσαμε** - διεκδικοῦμε.

— **Διεκδικεῖτε τὸ «πᾶν γιὰ πάντα»** — που σταματᾶτε κάπου, εἶναι, ἐπειδὴ **τόσο σᾶς ἐπιτρέπει ἡ ἐκ προνομίου ἰσχὺς σας**: ἂν σᾶς πάρουν τὸν διακόπτη (που τόσο εὐκόλως «κατεβάσετε»...), θὰ ἰδῆτε ἀμέσως τὸ πόσον **ἀνίκανοι εἰς δημιουργίαν** εἴσθε, τὸ πόσον ἔχει διαφθαρεῖ ἡ βιολογικὴ σας ἐπάρκεια — ποῦ εἴμαστε; ποῦ βρισκόμαστε; τί λέγαμε, Βαγγελίστρα μου;

— Γιὰ τὴν Ἑλληνοσύνη, που ἀδυνατεῖ νὰ μιλάει, νὰ ἐπικοινωνεῖ.

— Μάλιστα. Τὸ μόνο λοιπὸν που ἤδη μπορεῖ νὰ κάνει ὁ Ἑλληνας, εἶναι νὰ ἀρθρώνει... ἐπιφωνήματα. Νὰ «ἐκφράζει» μισομουγκρίζοντας σκοτεινὰ κι ἀκαθόριστα συναισθήματα — ἂν πονάει: νὰ σκουίζει, ἂν χαίρεται: νὰ χαχανίζει. Μ' ἄλλα λόγια, νὰ «σκιαγραφεῖ» τὰ συναισθήματά του σὲ πρωτογονικὴ (χοντροκομμένη καὶ ἄμεση ἀνισότης) **εἰκόνισιν** (θέλει βόδια: μουγκρίζει...), στὸ βαθμὸν ἀκριβῶς που ὁ χονδροειδὴς συμβολισμὸς **ἀδυνατεῖ τὸ ἐπέ-**

κεινα τῆς ζωώδους συνάφειας μετὰ τὴν καθημερινότητα. Ἐννοεῖται: μετὰ τὰ καθημερινὰ «πράγματα», στὰ ὅποια ἀγκιστρῶνεται ὅχι τὸ τυχὸν **γνωσιακὸ ἐνδιαφέρον** (ἐλλογὴ προγραμματίσας εἰς βιολογικὴν προσαρμογὴν) μὰ ἡ χρεια ἐνστιγματικῆς καὶ διάστροφης **ἀμεσότητος**.

— Ποῦ θὰ εἰπεῖ;

— Ὅτι ἤδη, βεβαιουμένης ἀνέφικτης τῆς (διὰ τῶν 24 συγκεκριμένων οὐσιαστικῶν καὶ 9 συγκεκριμένων ρημάτων — θὰ τὰ ἰδοῦμε σὲ λίγο) σύνθεσης ἄξιου τοῦ ὀνόματος **λόγου**, βεβαιώνεται καὶ τό... δεδομένον: ἡ, περίπου δι' ἀναρθρῆς σπασμωδικῆς καὶ... σπαστικῆς κραυγῆς, παράθεσις **αὐτοῦσιων** (τῶν ἀβέβαιων, ἀόριστων καὶ ἀνεξακριβωτων) ὑποσυνειδητικῶν... **σημάτων**. Λογουχάριν: ὅταν ὁ ἀνώνυμος (!) ποιητῆς λέγει:

Ἀθήνα- Ἀθήνα

πόλῃ τοῦ οὐρανοῦ,

γεννῶνται τὰ ἐρωτήματα: τί εἶναι **οὐρανός**; τί εἶναι **«πόλῃ τοῦ οὐρανοῦ»**; τί γίνεται, τί παθαίνει κάτι (τί τοῦ προστίθεται ἢ ἀφαιρεῖται σὲ θετικότητα), ὅταν εἶναι **«τοῦ οὐρανοῦ»**; Ἀδυνατεῖ νὰ τὸ εἰπεῖ!

Παλιότερα, πρόσφατα ὥστόσο γιὰ μᾶς ποῦ τὰ ζήσαμε, εἴχαμε μιὰν ἄλλην Ἀθήνα- Ἀθήνα:

Μ' ἄσπρα πουλιὰ καὶ σύννεφα
τὸν οὐρανὸ θὰ ντύσω
καὶ τ' ὄνομά σου ἀθάνατο
στὴν πέτρα θὰ κεντήσω.

Στὸ περιβόλι τ' οὐρανοῦ
θὰ μῶ, γιὰ νὰ διαλέξω
δάφνη, μυρτιά καὶ ἀμάραντο,
στεφάνι νὰ σοῦ πλέξω.

Καὶ μιὰ βραδυὰ στὴν ἀμμουδιὰ
κοχύλι σου θὰ γίνω,
χαρὰ τῆς Γῆς καὶ τῆς αὐγῆς
μικρὸ γαλάζιο κρίνο.

Ὅπως εὐκολὰ βλέπουμε, ἐδῶ ἔχουμε μιὰν ἔρρυθμη, ἐναρμόνια καὶ εὐτυχησμένα ἐννοηματομένη σειρά λέξεων, διὰ τῶν ὁποίων ἡ φραστικὴ διατύπωσις παράγει **ἄρτιο λόγον**. Πιὸ ἀναλυτικὰ μποροῦμε νὰ εἰποῦμε, πῶς τὰ ἔλλογα καὶ γλαφυρὰ διατυπούμενα ἐπὶ μέρους νοήματα συγκροτοῦνται σὲ **ὁλότητα νοηματικὴ** (σύνθεσις, μῦθος), ποῦ λειτουργεῖ **μεταδοτικὴ** ἡδυνσις-πράυνσις, πῶς δηλαδὴ ἐπιτυγχάνεται **λυρικὴ (ἐδῶ) μέθεξις**, καθὼς τὰ νοηματικὰ μέρη, συνδεόμενα κατ' εὐθύτητα-ἀμεσότητα διαδοχῆς, συγκροτοῦν πληρότητα-αὐτοτέλειαν **μὴ καταλείπουσα** κενὸν ἀμφίβολον, ἄπορον...

Ἦδη προχωροῦμε χωρὶς καθυστέρησι στὴν καταχώρησι τῶν (24+9+3)= 36 λέξεων, ἐξ ἀντικειμένου (μόνων) **συστατικῶν** τῆς ἀναφερθείσης ἐν πλασίῳ ὁλότητος, ποῦ (χωρὶς τίτλον καὶ ὄνομα ποιητοῦ) ἡ ἐφημερίδα σερβίρει στὸν ἔρημο ἀναγνώστην... ὡς ποίημα:

Οὐσιαστικά	Ρήματα	Λοιπὲς λέξεις
μάτια	αὐγῇ	δὲς
ἀστέρι	ἥλιος	γίνε
κόρη	πηγὴ	κράτα
Δία	ὄνειρα	βρίσκεσαι
χέρι	ἔρωτα	ἀφήνεσαι
πόλι	νοῦ	ἀγγίζει
οὐρανοῦ	πέτρα	καίει
καλοκαίρια	καρδιὰς	ἀνάβει
πέλαγος	φῶς	ἔλα
χειμῶνες	φεγγάρι	
γῆ	λίκνο	
χάρισμα	ὄραμα	

Πλὴν τῶν ἄνω «συστατικῶν» (λέξεων) δὲν ἔχουμε **τίποτε ἀπολύτως** (αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ σημασία τῆς καταχώρησις τῶν λέξεων!) εἰς συγκρότησιν μῦθου, νοήματος --- τοῦ τί ἐπὶ τέλους μᾶς λέγει ὁ ποιητῆς, γιὰτὶ «συνέθεσε» τὸ «ποίημα», γιὰ ποιοῦ σκοπὸ, γιὰ ποιοῦ λόγον, γιὰ νὰ μᾶς εἰπεῖ τί; Ἦδη ὑποχρεούμεθα νὰ ἀναζητήσουμε καὶ παραθέσουμε ἐν πειθῶ καὶ ἀποδει-

κτικότητα όλα, άνευ ούδεμιᾶς παραλείψεως-συσκοτίσεως-περικοπῆς, ὅσα ὁ ἀνεπαρκής, ἀγράμματος κι ἄκριτος «ποιητής» καταθέτει — στό «ποίημα» δέν ὑπάρχει **τίποτε ἀπολύτως** πέραν τῶν αὐστηρᾶ ὀριοθετημένων τριῶν (ἀριθ. 3) «σημείων ἀναφορᾶς» πού βλέπουμε ἴδια τώρα:

α. **Τί εἶναι** ἡ Ἀθήνα,

β. τί **κάνει-γίνεται** (ἢ καλεῖται νά κάνει-γίνεται) ἡ Ἀθήνα, καί,

γ. πού **βρίσκεται** ἡ Ἀθήνα — αὐτά εἶναι, δέν ἔχει ἄλλα!

Ἄς ἰδοῦμε λοιπόν:

Ἡ Ἀθήνα εἶναι:

κόρη τοῦ Δία

πόλι τοῦ οὐρανοῦ

χάρισμα κι αὐγή

ἥλιος καί πηγὴ

ἥλιος πού ἀγγίζει, λίκνο καί ὄνειρα

ὄνειρα χίλια, ἓνα τό ὄραμα (Σημ. Δεινία: sic — ἐπειδὴ δέν βγάζω ἄκρη)

ἔρωτας τοῦ νοῦ

πέτρα πού καίει κι ἀνάβει τίς καρδιές

φῶς καί φεγγάρι.

Ἡ Ἀθήνα κάνει-γίνεται (ἢ καλεῖται νά κάνει-γίνεται):

Δές με στὰ μάτια

γίνε τό ἀστέρι μου

κράτα τό χέρι μου

τὰ καλοκαίρια πέλαγος γίνεσαι καί τοὺς χειμῶνες γῆς κι ἀφήνεσαι

ἔλα κοντά καί δές.

Ἡ Ἀθήνα βρίσκεται:

βρίσκεται παντοῦ.

Ὅπως βλέπετε... ἔξοφλήσαμε, αὐτὸ ἦταν, δέν ἔχει τίποτε, τίποτε ἄλλο... Ἔ, λοιπόν, ἀδελφοί μου, αὐτὸ τὸ «πρᾶγμα» ὄχι μόνο **δέν εἶναι λόγος**, μὰ θὰ ἔπρεπε νά ντρέπονται — ἐξαιρουμένου φυσικὰ τοῦ ἄσχετου κ. Μαυρομματῆ — οἱ δυὸ ἀρχισυντάκτες τῶν «Νέων», ὁ διευθυντὴς συντάξεως, ὁ ἐκδότης καί οἱ ἀναγνώστες...

— Τὸ «ποίημα», Δεινία! Νά βάλουμε τὸ δάχτυλο στό τύπο τῶν ἡλῶν.

Ἄν ἐπιμένετε, δεῖτε το. Στὴν τελευταία σελίδα — ἂν τὸ περιοδικὸ διέθετε... Καλλιόπην, ἐκεῖ θὰ ἦταν ἡ θέσι του...

Κλείνουμε μὲ μικρὴ προσθήκη:

Ἐξουσία μὲν («Τέταρτη»), ἀγράμματη δέ...

Ὑπογραμμίζοντες σημαίνουσα ὄχι τὴν ἀγραμματωσύνη (ἢ ἐγκληματικὴν ἀδιαφορία) τῆς δημοσιογραφίας, μὰ τὴν ἀνταποκριτικὴν τοῦ **«ἀναγνωστικοῦ κοινου»**, προχωροῦμε στὴν **ἀποστομωτικὴν κατάθεσιν** ἀποσπασμάτων ἀπ' τὴν... διακεκριμένην ἀναξιότητα (εἰς ἐγκρίσιν...) 27ην σελίδα τῆς ἐφημερίδας «Τὰ Νέα» — τόσον εὐγλωττων, πού σχεδὸν περιττεύουν τὰ σχόλια:

1. «Ὅμως, ἡ παρουσία 4 ὀλυμπιονικῶν καὶ μάλιστα τῆς ἀμερικανικῆς ομάδας τοῦ 1968 στοὺς ἀγῶνες τοῦ Μεξικοῦ μ' ἐπικεφαλῆς τὸν Λῆ Ἐβανς καὶ τὸν Μάθιους, ἔκαναν τὴν ἀτμόσφαιρα νά δονήσῃ μὲ τὸ ἄκουσμα τῆς εἰσόδου τους σὲ συμπράστασι τῆς Ἀθῆνας...»

Δεινίας: Παρακαλεῖσθε ὅπως μὴ... δονήσετε καὶ μὴ εἰσέλθετε σέ... συμπράστασι — ἔχει κι ἄλλους μαργαρίτας τό... μαλάκιον πού τρυγοῦμε...

2. «Μέσα σὲ μιὰ φαντασμαγορικὴ ἀτμόσφαιρα, παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρα-

τίας, τοῦ Πρωθυπουργοῦ, μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (...) καὶ πολλοὺς ἐπίσημους...»

Δεινίας: Προσέξτε τήν... ἀνεπισημότητα τῶν, σὲ πῶσιν γενική, πρώτων, καὶ τήν ἐξ ὀρισμοῦ ἐπισημότητα τῶν τελευταίων — τήν αἰτιατική...

3. «Τότε, περίπου 300 καλλιτέχνες, μεταξύ τῶν ὁποίων ἡ *M.M. Denice* κ.ἄ., ἡ βραδυὰ γέμισε μπρίο καὶ τὰ χειροκροτήματα ὑπεγράμμισαν τὴ συμμετοχὴ καὶ τὴ συνοχὴ τοῦ χώρου...»

Δεινίας: ὅπως τὰ βλέπετε ἀκριβῶς: σύνταξις, χῶρου συνεκτικοὶ καὶ συμμετέχοντες.

4. «... καὶ ν' ἀπολαύσουν τὸ μεγαλειῶδες θέαμα». (Δεινίας: γιὰ τὸ ὅποιον δὲν διαβάζουμε οὔτε μιὰ λέξιν!) «Καὶ ἀπὸ μιὰν ἄποψιν ἦταν μεγαλειῶδες, ἀφοῦ ἡ ἰδιαιτέρα “μεταφυσικὴς” διάστασις μουσικῆ τοῦ *B. Παπαθανασίου*, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ ἔντονο φεγγάρι καὶ τὸ συνωστισμό, “ἔδενε” μὲ τὴ φωνὴ πού ἀκουγόταν ἀπ' τὰ μεγάφωνα: “Μὴν μπαίνετε ἄλλοι, γιατί ὑπάρχει ἀδιαχώρητο, θὰ ἔχουμε τραυματίες κ' ἡ ἐκδήλωσις θὰ ματαιωθεῖ...”».

Δεινίας: Μὴ βασκαθεῖ τὸ μεγαλειῶδες, Παναγιὰ κοντά του, συνδυασμένο μέ... ἔντονα φεγγάρια, συνωστισμούς καὶ ἀδιαχώρητο, πού... χωράει ὅσους καλοῦνται νὰ μὴ μπαίνουν...

5. «... στὸ χῶρο τοῦ Ζαππείου (Αἴγλη) εἶχαν συγκεντρωθεῖ οἱ καλλιτέχνες καὶ ὅσοι ἤθελαν νὰ δηλώσουν πῶς ὑποστηρίζουν τὴν Ἑλλάδα. Ἀνάγνωσι αὐτῆς τῆς λίστας ἐγίνε μὲ τὴν εἴσοδο τῶν ἐπισήμων στὸ χῶρο τῆς τελετῆς, γι' αὐτὸ καὶ δίπλα στὸ ὄνομα τῆς Ἀγνῆς Μπάλτσα, ἡ ὁποία ἠγεῖτο καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς ομάδας, ἀκούσθηκαν ὀνόματα “σχεδὸν ἀγνωστα”... Ὅμως κι αὐτὸ τὸ φαινόμενο τῆς αὐτοπροβολῆς ἦταν ἀναπόφευκτο».

Δεινίας: Νὰ μοῦ ζῆσεις, Ἑλληνικὴ Δημοκρατία, φρυδοῦ, ἀδελφικὴ (μὴ... ἀνάδελφη), ὁπερετικὴ, χαζοχαρούμενη καὶ μὲ μπαϊνιμπυλῖνο...

— Μὰ γιὰ ποιά «ἀνάγνωσι» ποιᾶς λίστας ὀμιλεῖ ὁ κ. Μαυρομαμάτης; Μήπως παρέλειψες τίποτα, μωρὲ Δεινία...

— Ὁῦ, θεόψυχά μου καὶ μὰ τὸν Ἀη Βάρτσαμο. Εἶναι πού δὲν ξέρεις τή... γλῶσσα!

— Ποιὰ γλῶσσα;

— Τά... Μανωλημαυροματικά.

...

...

Ἐπιμύθιον:

Μ' αὐτὰ καὶ μ' αὐτὰ εἶναι πού περνάει στὸ αἶμα τῆς Ἑλληνοσύνης, καταμουτρικὴ πρόκλησις, ἡ σὲ πρῶτο πλᾶνο (ἡμερήσιας ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν!) ἀμορφωσιά, ἀγραμματοσύνη, πανάρχαιη ἀγυρτεία. Τί νὰ εἰπῆς, σὲ ποιόν, πρὸς τί, πῶς. Κυβερνάει τὴ χώρα, συνισταμένη σκοτεινῶν προθέσεων, προσπάθεια ἀφανισμοῦ τῆς ἡ ἐκτόπλασμα τοῦ ἐν ὑπνωτικῇ καταστάσει ἑαυτοῦ τῆς, ἡ ἴδια τῆς ἀναξιότητα-ἀνικανότητα-ἐκφύλισις...

Ἐρμη πατρίδα· πατρίδα αὐτοδηλητηριαζόμενη μὲ τὰ ἴδια σου ἐκκρίματα. Χώρα καμμένη καὶ ἄνυδρη, πού αὐτοκτονεῖς, ἀσκοτσάμπουνο-συνθεσάϊζερ-λείζερ-λουκανικόπιττα... Πού ἀφανίζεσαι ἀπ' τὸ «λαϊκό», τὸν σκυλαδικορινισμόν, τόν... φιλοσοφικὸ λόγον; «ἡ δουλειὰ εἶναι δουλειὰ καὶ ἡ τεμπελιά μαγεία» — κατὰ πῶς ἀνακαλύπτει καὶ ἀναμεταδίδει-διδάσκει ἀσταμάτητα, ἀστεῖρευτὴ ἀντριώτισσα τροφός, ἡ πολυγάλακτὴ ραδιοτηλεβυζιονία μας (μόνον σαράντα δύο δις τὸ ἐτήσιον ἔλλειμμα, γιὰ ν' ἀκοῦμε σὲ κάθε «δελτίο» τρεῖς φορές τὴν ἴδια «εἰδησι»: δυὸ ὁ ἐκφωνητὴς καὶ ρεπόρτερ, καὶ τρίτῃ ὁ ἀνταποκριτής).

Ἴδου ἡ ἀπορία, κύριοι: Ἐδῶ πρόκειται γιὰ τὸ γνωστὸ ἀχαμνὸ κλαράκι τῆς ἀγγιλιᾶς. Τί στὴν εὐχὴ γυρεύουν στὴ φιάστα οἱ... πανέλληνες ποδοσφαίρας καὶ ἐκατομμυρίων Λούπου, Βαζέχα, Μητρό, Ἀναστό καὶ δὲν συμμαζεύεται; Τί στὸ καλὸ οἱ ἀντροχωρίστρες κυράτσες τοῦ παρασκηνιακοῦ τσουλήματος, πού τρῶμε στὴ μούρη τηλεβυζιόνικο ἀπεριτίφ κάθε μέρα — νὰ ἐξαίρεσουμε τίς δέσποινες Βαλάκου, Ἀλκαίου, Συνοδινοῦ...

Ἀθήνα- Ἀθήνα

(Ὁ τίτλος καθ' ὑπόθεσιν ὁ Μ. Μαυρομμάτης
παραθέτει ἄτιτλο τὸ κείμενο)

Δές με στὰ μάτια, γίνε τὸ ἀστέρι μου
κόρη τοῦ Δία, κράτα τὸ χέρι μου
Ἀθήνα- Ἀθήνα
Πόλη τοῦ οὐρανοῦ
Ἀθήνα- Ἀθήνα
βρίσκεσαι παντοῦ
Τα καλοκαίρια πέλαγος γίνεσαι
καὶ τοὺς χειμῶνες, γῆ κι ἀφῆνεσαι
Ἀθήνα- Ἀθήνα
χάρισμα κι αὐγὴ
Ἀθήνα- Ἀθήνα
Ἥλιος καὶ πηγὴ

Ἥλιος ποὺ ἀγγίζει, λίκνο καὶ δνεира
δνεира χίλια, ἔνα τὸ δράμα
Ἀθήνα- Ἀθήνα
Ἐρωτα τοῦ νοῦ
Ἀθήνα- Ἀθήνα
βρίσκεσαι παντοῦ
Πέτρα ποὺ καίει — κι ἀνάβει τὶς καρδιές
φῶς καὶ φεγγάρι — ἔλα κοντὰ καὶ δές
Ἀθήνα- Ἀθήνα
Πόλη τοῦ οὐρανοῦ
Ἀθήνα- Ἀθήνα
βρίσκεσαι παντὶ ὡ

(Ἡ στίξις ὅπως ἀκριβῶς τὴν θέλει ὁ κ. Μαυρομμάτης)

Ἐφθασαν μόνον εἴκοσι χρόνια, γιὰ νὰ «ἐξελιχθεῖ» σ' αὐτὸ τὸ «ἀφυδατωμένο ξυλάγγου-ρο-λόγον» [ποὺ μελοποιημένο ἄπ' τὸν Βαγγέλη Παπαθανασίου στάθηκε ὁ πυρήνας τῆς φιέ-στας γιὰ τὴν «Ὀλυμπιάδα '96»] ἡ **ποίησις**. Αὐτὴ, κ. **Βασίλειε Δ. Φόρη**, ποὺ σᾶς ξέφυγε κάποτε (ἡ περὶ τὴν γλῶσσα κρυψιβουλία σας...) νὰ ὁμολογήσετε «ἐγγίζουσα τὴν **ποίησι τῆς γλώσσας**»... Ἐπιμένετε ἀκόμα νὰ διεκδικῆτε τὴν πίστωση τῶν... ἑκατὸν πενήντα χρόνων σας -- γιὰ λογαριασμὸ τῆς δημοτικῆς; Ἀ, κ. Φόρη...

ANNA ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ**Αἰὼν ἐοτι παῖς παίζων**

Θεριὸ ποὺ εἶν' ὁ ἄνθρωπος, πατέρα μου!
Παιδί, τὴ ἐξορία σου ἀπὸ τὴν Ἀμισὸ
τὴ ζύμωσες
μέσα στὸ ψωμί ποὺ σ' ἐνηλικίωσε
κι ἔκανες μετάληψη τὴν ἀγάπη στὴν ἐλληνικὴ πατρίδα.

Στὴν Ἀλβανία ἔζησες σὰν παιχνίδι
τὰ κρυοπαγήματα στὸν πόλεμο
μὲ τοὺς κοκορόφτερους.
Στὸ κελὶ τῆς βιοπάλης τὰ βέλη
τρύπησαν τὸ κορμί σου, μὰ ἀστόχησαν
τὸ μέσα «κράτος» σου.

Παιδί ποὺ εἶν' ὁ ἄνθρωπος, πατέρα μου,
ἀνυπεράσπιστο στὸν πόνο ἄπ' τὸ χαμὸ
τῶν ἀγαπημένων του.

Παιδί ποὺ εἶν' ὁ ἄνθρωπος, πατέρα μου,
στὸ φθόνο τοῦ χρόνου,
ποὺ ἀγκυλώνει μὲ καρφιά τὰ γόνата.

Ἀνθρωπος ποὺ εἶν' ὁ ἄνθρωπος, πατέρα μου,
στὴν ὁμοβροντία τοῦ θανάτου
ποὺ δὲν λαθεύει τὸ στόχο του.

27.7.1990